Дигитално потписано
Sikimić Una
издавалац сертификата:
Privredna Komora Srbije
25.03.2026. 17:28:24

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 2025. GODINU

Дигитално потписано
Kuljak Tatjana
издавалац сертификата:
Javno preduzeće Pošta Srbije
25.03.2026. 17:46:50

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2025. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

ALTA banka a.d. Beograd osnovana je 26. juna 1979. godine kao Jugoslovenska banka za međunarodnu ekonomsku saradnju a.d. (u daljem tekstu "Banka"), u skladu sa posebnim saveznim zakonom kao specijalizovana banka za finansiranje i osiguranje izvoznih poslova kojima se podstiče i unapređuje dugoročna ekonomska i finansijska saradnja domaćih preduzeća, kada je i upisana u sudski registar Privrednog suda u Beogradu.

Banka je po posebnom zakonu poslovala do 1997. godine kada je donet Zakon o prestanku važenja Zakona o Jugoslovenskoj banci za međunarodnu ekonomsku saradnju ("Službeni list SRJ" br. 29/97). Ovim zakonom Banka je bila dužna da izvrši usaglašavanje organizacije i poslovanja sa zakonom kojim se uređuje organizacija i poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija. U postupku usaglašavanja organizacije i poslovanja sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama i pratećim odlukama, osnivači Banke su 15. septembra 1997. godine zaključili Ugovor o osnivanju, a Skupština Banke je donela Statut i druga relevantna akta potrebna za rad Banke. Banka je počela da posluje u skladu sa propisima koji se primenjuju za komercijalne banke od 1. jula 1998. godine.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama, dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti plasmana i rentabilnosti, radi ostvarivanja dobiti.

Osnovne aktivnosti Banke su obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditni poslovi, depozitni poslovi i poslovi kupoprodaje deviza. Ostale aktivnosti obuhvataju poslove izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i ostale bankarske poslove.

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005), Skupština Banke je u 2006. godini usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut, kojim je promenjen naziv banke u JUBMES banka a.d., Beograd.

Dana 22.09.2023.godine, rešenjem APR-a broj BD 84229/2023 od 22.09.2023.godine upisana je odluka o povlačenju akcija sa regulisanog tržišta, na osnovu skupštinske odluke o isključenju akcija izdavaoca sa tržišta berze broj 16082/23 od 11.09.2023.godine. Prinudnim otkupom akcija jedini akcionar Alta Banke je ALTA PAY Group doo Beograd, sa vlasništvom od 100%

Rešenjem APR-a broj BD 28065/2025 od 09.04.2025. godine usvojena je promena poslovnog imena ALTA PAY GROUP DOO BEOGRAD, tako da glasi: ALTA GROUP DOO Beograd.

Dana 30. januara 2020. godine Skupština Banke je usvojila naknadne izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut, kojim je promenjen naziv banke tako da sada glasi ALTA banka a.d., Beograd. Za usvajanje navedenih akata i izmena Banka je dobila saglasnost od Narodne banke Srbije.

Banka je osnivač Humanitarne fondacije "Za dečje srce". Banka ne vrši konsolidaciju na osnovu člana 32 Zakona o računovodstvu jer je u pitanju zavisno društvo koje pojedinačno ili u konsolidovanom zbiru, sa stanovišta izrade konsolidovanog godišnjeg finansijskog izveštaja materijalno beznačajna. Dana 11. jula 2024. godine Banka je rešenjem NBS, stekla vlasništvo u kapitalu od 100% u Privrednom društvu Vantage leasing d.o.o. Beograd koje sada posluje pod nazivom ALTA Leasing d.o.o. Beograd. Banka kao najviše matično lice ima obavezu da shodno članu 31 Zakona o računovodstvu izrađuje konsolidovane godišnje finansijske izveštaje. Dana 16. oktobra 2025. godine Banka je stekla vlasništvo u kapitalu od 88.29% Stopanske banke a.d. Bitola (koja sada posluje pod nazivom Alta banka a.d. Bitola). Na dan 31.decembra učešće u kapitalu Alta banke a.d. Bitola iznosi 93.29%

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Bulevar Zorana Đinđića br. 121, preko svoje Centrale u Beogradu i 17 ekspozitura.

Banka je na dan 31. decembra 2025. godine zapošljavala 621 radnika (31. decembra 2024. godine 504 zaposlenih). Sedište Banke je u ulici Bulevar Zorana Đinđića 121 u Beogradu. Poreski identifikacioni broj Banke je 100001829.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji Banke za 2025. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI), izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", 73/2019 i 44/2021), banke su obavezne da vode knjige i sastavljaju finansijske izveštaje u skladu sa prevedenim MSFI, dok je Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005, 91/2010, 14/2015 i 19/2025), član 50. stav 2, propisano da banke pri sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju MSFI od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene.

MSFI čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, izdata od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), odnosno Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja (IFRIC).

Finansijski izveštaji za 2025. godinu su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i kroz ostali rezultat, kao i nekretnina i investicionih nekretnina koje se naknadno vrednuju po modelu revalorizovane, odnosno fer vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom Narodne banke Srbije o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 93/2020 i 56/2025).

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 3.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2025. godinu, izuzev dole navedenih usvojenih novih i izmenjenih MRS, MSFI i tumačenja standarda (IFRIC).

Priloženi finansijski izveštaji odobreni su od strane Izvršnog odbora Banke dana 20. marta 2026. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Novi izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Sledeći izmenjeni standardi stupili su na snagu od 1. januara 2025. godine, ali nisu imali materijalnog uticaja na Banku:

- Dopune MRS 21- Nemogućnost utvrđivanja kursa - Ovaj amandman ažurira MRS 21 da zahteva od entiteta da primenjuju konzistentan pristup u proceni da li je valuta zamenljiva i kako da procene devizni kurs ako nije. Potrebna su i dodatna obelodanjivanja o tome kako se procenjuje devizni kurs. Postoje i posledične izmene MSFI 1. Uporedni period nije preračunat za ovaj amandman (na snazi za godišnje izveštaje koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025 godine).

2.3. Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Godišnja poboljšanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine):

- MSFI 1 Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja - manje izmene i dopune unakrsnih referenci za računovodstvo zaštite od strane onih koji ih prvi put primenjuju;

- MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji - pružanje dodatnih smernica za određivanje šta predstavlja „de facto agenta“;

- MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanje - promena formulacije oko potrebe da se obelodanjuju dobici ili gubici koji nastaju prestankom priznavanja kada merenje fer vrednosti uključuje neuočljive ulazne podatke. Smernice za primenu koje prate MSFI 7 su takođe ažurirane u pogledu obelodanjivanja odloženih razlika između fer vrednosti i transakcionih cena i smernica o obelodanjivanju kreditnog rizika;

- MSFI 9 Finansijski instrumenti - dve manje izmene pojašnjavaju kako primalac lizinga obračunava prestanak priznavanja potraživanja po zakupu, i izmenjena formulacija koja pojašnjava da se potraživanja od kupaca priznaju u iznosu utvrđenom primenom zahteva MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima;

- MRS 7 Izveštaj o novčanim tokovima - manje izmene oko termina troška u odnosu na merenje ulaganja u pridružena preduzeća i zajednička ulaganja.

- Dopune MSFI 9 Finansijski instrumenti i MSFI 7 Finansijski instrumenti - Obelodanjivanje: Ugovori koji se odnose na električnu energiju zavisnu od prirodnih uslova - Ove izmene ažuriraju MSFI 9 i MSFI 7, kako bi se entitetima pomoglo da bolje izveštavaju o finansijskim efektima ugovora o električnoj energiji koji zavise od prirodnih uslova, a koji su često strukturirani kao ugovori o kupovini električne energije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine);

- Dopune MSFI 9 Finansijski instrumenti i MSFI 7 Finansijski instrumenti - Izmene u klasifikaciji i merenju finansijskih instrumenata - Ove izmene ažuriraju MSFI 9 i MSFI 7, kao rezultat naknadne provere primene (post-implementation review) MSFI 9. Izmenama se ažuriraju zahtevi koji se odnose na:
  - trenutak prestanka priznavanja obaveza kada se one izmiruju putem elektronskog platnog sistema
  - način procene ugovornih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine, uključujući i instrumente sa karakteristikama povezanim sa ekološkim, društvenim i upravljačkim faktorima (ESG)

Izmene takođe menjaju zahteve za obelodanjivanje u vezi sa ulaganjima u vlasničke instrumente koji su određeni da se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat, i uvode dodatne zahteve za obelodanjivanje za finansijske instrumente sa uslovnim karakteristikama koje nisu direktno povezane sa osnovnim kreditnim rizicima i troškovima. Iako se izmene primenjuju retrospektivno uz korekciju početnog stanja zadržane dobiti, uporedni period se ne prepravlja u skladu sa ovim izmenama. (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine);

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

• MSFI 18 Prezentacija i obelodanjivanje finansijskih izveštaja - novi standard uvodi tri ključne promene: Bilans uspeha će biti podeljen na tri segmenta, operativni, investicioni i finansijski, slično izgledu Izveštaja o tokovima gotovine; Mere učinka menadžmenta, koje entitet koristi u drugim komunikacijama, sada moraju biti uključene u Napomene uz finansijske izveštaje uključujući usaglašavanje sa najpribližnijim ekvivalentnim merama MSFI; date su dodatne smernice o tome kako da se agregiraju i razdvoje informacije u finansijskim izveštajima i napomenama kako bi se korisnicima pružile detaljnije i korisnije informacije. Standard će zameniti MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja. MSFI 18 se primenjuje retrospektivno sa preračunavanjem uporednog perioda (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. godine);

• MSFI 19 Zavisni entiteti bez javne odgovornosti: Obelodanjivanja je dobrovoljni standard koji neće biti potreban da bi se tvrdila usklađenost sa MSFI računovodstvenim standardima. Zavisni entiteti bez javne odgovornosti, koje ispunjavaju specifične kriterijume, mogu primeniti ovaj standard koji predviđa smanjene zahteve za obelodanjivanjem umesto zahteva za obelodanjivanjem drugih računovodstvenih standarda MSFI. I dalje će se zahtevati da se primenjuju kriterijumi za priznavanje i merenje drugih standarda (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. godine);

• Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“- dopuna pojašnjava računovodstveni tretman prodaje ili uloga imovine između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (odloženo dok IASB ne kompletira istraživanje na equity metodi).

2.4. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

2.5. Uporedne informacije

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2024. godinu, sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Prihodi i rashodi po osnovu kamate se priznaju u bilansu uspeha korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa se obračunava kako bi se koristila u procesu utvrđivanja amortizovane vrednosti i prihoda od kamata tokom trajanja finansijskog instrumenta. U primeni metoda efektivne kamate, Banka identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva u skladu sa MSFI 9, paragraf B 5.4.1-B 5.4.7.

Naknada za odobravanje kredita i plasmana, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju tokom perioda trajanja kredita u skladu sa efektivnom kamatnom stopom.

Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Prihodi od kamate u skladu sa MSFI 9 “Finansijski instrumenti” priznaju se različito prema statusu finansijskog sredstva u odnosu na očekivane kreditne gubitke.

U skladu sa MSFI 9, paragraf 5.4.1, u slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, i za koja nema očiglednog dokaza obezvređenja na dan izveštavanja, prihod od kamate se priznaje primenom metode efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju obezvređenih sredstava uključujući i kupljena finansijska sredstava ili finansijska sredstava koja su pri inicijalnom priznavanju sadržavala objektivne dokaze o obezvređenju, prihodi od kamate se uvek priznaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto osnovicu finansijskog sredstva). Efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik jeste stopa koja diskontuje procenjene novčane tokove tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva na amortizovanu vrednost za ova sredstva.

Banka nastavlja obračun kamate u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamate već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke. Evidenciona kamata se, sve do definitivnog regulisanja spornog potraživanja, obračunava i evidentira u okviru vanbilansne evidencije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

MSFI 9 u paragrafima B 5.4.2 i B 5.4.3 propisuje koje naknade nisu, a koje jesu sastavni deo efektivne kamatne stope.

Naknade i provizije nastale po osnovu izvršenih usluga platnog prometa kao i naknade nastale kao rezultat procesa servisiranja kredita, naknade za administraciju, praćenje, monitoring, održavanje računa i slično, koje Banka naplaćuje na periodičnoj osnovi, ne mogu se smatrati integralnim delom efektivne kamatne stope, i Banka ih evidentira u periodu kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena kao prihod po osnovu naknada i provizija.

U skladu sa MSFI 9 Banka definiše konkretne naknade koje čine integralni deo efektivne kamatne stope koje se evidentiraju kao prihod od kamate kao i metod razgraničenja prihoda od tih naknada.

Integralni deo efektivne kamatne stope su konkretne naknade za odobravanje finansijskog instrumenta i Banka ih prihoduje tokom perioda trajanja plasmana u skladu sa efektivnom kamatnom stopom.

Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta obračunavaju se kao usklađenje s efektivnom kamatnom stopom osim ako se finansijski instrument ne meri po fer vrednosti pri čemu se promena fer vrednosti priznaje u dobiti ili gubitku. U tim slučajevima naknade se priznaju kao prihod ili rashod pri početnom priznavanju instrumenta.

3.3. Prihodi/rashodi po osnovu hartija od vrednosti

U skladu sa MSFI 9, dobici/ gubici po osnovu dužničkih instrumenata kapitala koji se vrednuju kroz ostali rezultat se priznaju kroz ostali rezultat, tj. na računima u okviru kapitala iskazuju se efekti promene njihove fer vrednosti, osim prihoda i rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklasifikuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulirani dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

Dobici/gubici po osnovu vlasničkih instrumenata kapitala ili finansijskih instrumenata čiji je poslovni model prikupljanje novčanih tokova kroz trgovanje priznaju se u bilansu uspeha. Svi realizovani ili nerealizovani dobici po osnovu promene tržišne vrednosti ovih hartija od vrednosti se priznaju u korist prihoda odnosno na teret rashoda.

Hartije od vrednosti čiji je poslovni model prikupljanje ugovorenih novčanih tokova Banka vrednuje po amortizovanoj vrednosti, koju čini prvobitna nabavna vrednost po kojoj su stečene, uvećana za kamatu za protekli period po efektivnoj kamatnoj stopi i umanjena za eventualne otplate glavnice i kamate. Iznos gubitka, nastalog usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i neto sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj efektivnoj stopi ulaganja, i priznaje se u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 45).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti (osim menjačkih poslova kod koji se razlika po osnovu kupoprodaje deviza kao posledica razlike između kupovnog/prodajnog i srednjeg kursa evidentira u okviru prihoda/rashoda od naknada), evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Sredstva u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika primenom valutne klauzule, odnosno vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR i USD na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu NBS na taj dan.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

3.4.1 Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja Banke u skladu sa MRS 21 Efekti promena deviznih kurseva je dinar.

Transakcija u stranoj valuti je poslovna promena koja je iskazana u stranoj valuti ili za koju postoji obaveza da se izmiri u stranoj valuti;

Prilikom početnog priznavanja poslovne promene u izveštajnoj valuti, poslovna promena u stranoj valuti evidentira se tako što se na iznos u stranoj valuti primenjuje kurs razmene izveštajne valute i strane valute koji važi na dan promene.
Kurs razmene na dan poslovne promene često se naziva tekući kurs. Iz praktičnih razloga, često se primenjuje kurs koji je približan stvarnom kursu na dan poslovne promene, na primer, prosečni sedmični ili mesečni kurs za sve poslovne promene u svakoj pojedinačnoj stranoj valuti tokom tog perioda.

Na dan svakog bilansa stanja:

(a) monetarne stavke u stranoj valuti iskazuju se tako što se na njih primenjuje zaključni kurs;
(b) nemonetarne stavke koje su iskazane po istorijskoj vrednosti izraženoj u stranoj valuti, iskazuju se tako što se na njih primenjuje kurs za razmenu koji važi na dan poslovne promene; i
(c) nemonetarne stavke koje su iskazane po poštenoj vrednosti izraženoj u stranoj valuti, iskazuju se tako što se na njih primenjuju kursevi za razmenu koji su postojali kada su te vrednosti bile utvrđene.

Kursne razlike koje nastaju prilikom namirenja monetarnih stavki ili prilikom iskazivanja monetarnih stavki preduzeća po kursevima koji su različiti od onih po kojima su bile prvobitno iskazane u toku perioda ili u prethodnim finansijskim izveštajima, priznaju se kao prihod ili rashod perioda u kojem su nastale

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4.1 Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja (nastavak)

Prilikom prevođenja finansijskih izveštaja inostranih povezanih entiteta radi uključivanja u konsolidovane finansijske izveštaje, primenjuju se sledeći postupci:

pozicije bilansa stanja se provode korišćenjem zvaničnog srednjeg kursa NBS na dan bilansa stanja, odnosno korišćenjem zaključnog kursa;
pozicije bilansa uspeha se prevode po kursu važećem na datum konkretne transakcije. Iz praktičnih razloga, za prevođenje prihoda i rashoda se može koristiti kurs koji je približan kursevima važećim na datume transakcija, na primer, prosečan kurs za period.
- sve rezultirajuće kursne razlike se priznaju u ukupnom ostalom rezultatu.

Navedene kursne razlike proizilaze iz:

- prevođenja prihoda i rashoda korišćenjem kurseva važećih na datume transakcija, a imovine i obaveza po zaključnom kursu;
- prevođenja početnog stanja neto sredstava po zaključnom kursu koji je različit od prethodnog zaključnog kursa.

Ove kursne razlike se ne priznaju u dobitku i gubitku jer promene kursa imaju mali ili nikakav direktan uticaj na sadašnje ili buduće tokove gotovine iz poslovnih aktivnosti. Kumulativni iznos kursnih razlika se prezentuje u zasebnoj komponenti kapitala sve do otuđenja inostranog poslovanja.

3.5. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva obuhvataju kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, kredite i potraživanja od komitenata, sredstva na računima kod centralne banke i drugih banaka, hartije od vrednosti i ostala potraživanja, dok se finansijske obaveze najvećim delom odnose na primljene depozite banaka i drugih finansijskih organizacija i ostale obaveze.

3.5.1. Početno priznavanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha kod kojih troškovi transakcija direktno terete bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

3.5.2.Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, srstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5.2. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

3.5.3. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava

Klasifikacija finansijskih sredstava vrši sa na osnovu poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih novčanih tokova. Zavisno od generisanih novčanih tokova i analize ispunjavanja SPPI kriterijuma (Solely payments of principal and interest) poslovni model može biti: držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate), držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje i držanje radi prodaje/trgovanja.

U zavisnosti od poslovnog modela vrši se klasifikacija finansijskih instrumenata:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (kapital); i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti su finansijska sredstva koja su pribavljena sa namerom da se drže do fiksnog roka dospeća radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate).

Finansijska sredstva koje se vode po amortizovanoj vrednosti inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadna procenjivanja (na dan bilansiranja) vrše se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost je inicijalno priznata fer vrednost uvećana za obračunate prihode primenom efektivne kamatne stope i umanjena za otplaćenu glavnicu i kamatu i korigovana za obračun očekivanih kreditnih gubitaka. Očekivani kreditni gubici priznaju se evidentiranjem ispravke vrednosti. Efekti promene ispravke vrednosti priznaju se u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI)

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) su finansijska sredstva koja su pribavljena radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.3. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) su finansijska sredstva koja su pribavljena radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje. Finansijska sredstva koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz ostali rezultat (revalorizacione rezerve). Uz izuzetak primljenih dividendi koje se priznaju u bilansu uspeha, svi drugi vezani dobici i gubici, uključujući i komponentu kursnih razlika, priznaju se u ostalom rezultatu, preko kapitala. Iznosi prikazani u ostalom rezultatu se ne mogu naknadno preneti u bilans uspeha. Nakon prestanka priznavanja sredstva, akumulirani efekti promene vrednosti ne reklasifikuju se iz ostalog rezultata u bilans uspeha, već se transferišu unutar kapitala, na neraspoređenu dobit.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL)

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL) su sredstva koje su pribavljene radi prodaje/trgovanja i sredstva koja ne zadovoljavaju SPPI kriterijume.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se iskazuju po fer vrednosti. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz bilans uspeha.

Ostale investicije u vlasničke instrumente

Investicije (učešća u kapitalu) u zavisna društva se u finansijskim izveštajima Banke evidentiraju po nabavnoj vrednosti, a naknadna odmeravanja vrše se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednostiZavisna pravna lica predstavljaju ona pravna lica u kojima izveštajno pravno lice ima udeo u vlasništvu iznad 50% ili više od polovine prava glasa ili prava upravljanja finansijskom, odnosno poslovnom politikom zavisnog društva.

Investicije (učešća u kapitalu) u zavisna društva vršena u inostranstvu prevode se u dinare na datum transakcije bez naknadnih preračuna (kursiranja) prouzrokovanih promenom stranog kursa.

Reklasifikacija finansijskih sredstava

Reklasifikacija je potrebna samo ako se cilj poslovnog modela menja tako da se njegova prethodna procena modela više ne može primenjivati za finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL), po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVTOCI) i po amortizovanoj vrednosti. Reklasifikacija se vrši samo za dužničke instrumente, dok za vlasničke nije predviđena kao ni reklasifikacija finansijskih obaveza.

Reklasifikacija treba da se primeni prospektivno od datuma reklasifikacije koji se definiše kao prvi dan prvog perioda izveštavanja nakon promene u poslovnom modelu. Ako se finansijska sredstva reklasifikuju iz modela u kome su vrednovana po amortizovanoj vrednosti u kategoriju u kojoj će biti vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha tada se na dan reklasifikacije mora utvrditi njihova fer vrednost. Svaki dobitak ili gubitak nastao zbog razlike između amortizovane i fer vrednosti priznaje se u bilansu uspeha.

Ukoliko se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz poslovnog modela u kome je vrednovano po fer vrednosti, u poslovni model u kome će biti vrednovano po amortizovanoj vrednosti, tada se poslednja fer vrednost smatra njegovom tekućom vrednošću.

Svaka obavljena reklasifikacija treba da bude objavljena uz navođenje: datuma reklasifikacije i vrednosti reklasifikovanih sredstava u svaku od kategorija, razloga za reklasifikaciju i kvantifikovanje uticaja reklasifikacije na iskazani finansijski i prinosni položaj.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.3. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Modifikacija ugovornih tokova gotovine

Kada se ugovorni tokovi gotovine ponovo ugovaraju ili se na drugi način modifikuju i ponovno ugovaranje ili modifikacije ne rezultiraju prestankom priznavanja finansijskog sredstva, potrebno je da se ponovo obračuna bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva i da se prizna dobitak ili gubitak po osnovu modifikacije u bilansu uspeha.

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se ponovno obračunava kao sadašnja vrednost ponovo ugovorenih ili modifikovanih tokova gotovine koji se diskontuju upotrebom prvobitne efektivne kamatne stope finansijskog sredstva (ili kreditno korigovane efektivne kamatne stope za kupljena ili izdata kreditno obezvređena finansijska sredstva) ili, kada je to primenjivo, revidirane efektivne kamatne stope.

Knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se koriguje za sve nastale troškove ili naknade koji se amortizuju tokom preostalog perioda modifikovanog finansijskog sredstva.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, za kreditne obaveze i izdate garancije.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke. Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao input u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka, kao i ocena o značajnom povećanju kreditnog rizika, obelodanjene su u Napomeni 5.1.

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava evidentirani su u bilansu uspeha kao rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (Napomena 10).
Otpis nenaplativog potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke ili Upravnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja finansijskog sredstva smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava.

Restruktuirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije restruktuira kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše restruktuirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. Banka i dalje vrši individualnu ili grupnu procenu obezvređenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.4. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih obaveza

Finansijske obaveze se klasifikuju kao:

- finansijske obaveze merene po amortizovanoj vrednosti; i
- finansijske obaveze merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Obaveze koje se prilikom početnog priznavanja neopozivo klasifikuju kao merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha se povezuju sa kreditnim rizikom obaveze u pogledu računovodstvenog tretmana efekata promena u tom kreditnom riziku.

Iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja se može pripisati promenama u kreditnom riziku te obaveze može da se prikaže u okviru ostalog ukupnog rezultata a preostali iznos treba da se prikaže u bilansu uspeha osim ako bi se time stvorila računovodstvena neusaglašenost u bilansu uspeha.

Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkkročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.6. Derivati

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

Banka sa svojim komitentima ugovara valutnu klauzulu. Valutna klauzula predstavlja ugrađeni derivat koji se ne evidentira odvojeno od osnovnog ugovora, s obzirom da su ekonomske karakteristike i rizici ugrađenog derivata usko povezani sa osnovnim ugovorom. Dobici/gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi/rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza, u okviru grupe prihodi/rashodi od kursnih razlika (Napomena 9).

3.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu čine gotovina u blagajni i tekući račun kod centralne banke, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, tekući račun kod Narodne banke Srbije, tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate, kao i druge depozite kod banaka i drugih institucija.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojima je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, su priznate u bilansu stanja, u okviru pozicije Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 19). Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3.9. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

Nematerijalna imovina se sastoji od softvera, licenci i nematerijalne imovine u pripremi.

Građevinski objekti iskazani su po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Efekat procene vrednosti građevinskih objekata iskazan je u okviru revalorizacionih rezervi Banke (Napomena 29).

Investicione nekretnine se u početku odmeravaju po nabavnoj vrednosti odnosno ceni koštanja. Troškovi transakcija se uključuju u početno odmeravanje. Nakon početnog priznavanja investicione nekretnine se odmeravaju po fer vrednosti. Dobici i gubici koji proizilaze iz promene fer vrednosti investicionih nekretnina se priznaju u bilansu uspeha za period u kome su nastali. Investicione nekretnine su iskazane po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača, a efekti procene vrednosti su iskazani u bilansu uspeha (Napomena 14).

Zemljište je iskazano po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača.

Oprema, investicije u toku i nematerijalna imovina na dan 31. decembra 2025. godine su iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine, primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva otpišu do rezidualne vrednosti u toku njihovog procenjenog korisnog veka trajanja:

Računarska oprema	20,0%-35,0%
Nameštaj	10,0% – 15,0%
Motorna vozila	14,3%-15,5%
Ostala oprema	10,0%-50,0%
Nematerijalna imovina	10,0%-50%

Rezidualna vrednost sredstva je procenjeni iznos koji bi u sadašnjem trenutku Banka mogla ostvariti prodajom sredstva, umanjen za procenjeni trošak prodaje, ukoliko je sredstvo već staro i u stanju u kojem se očekuje da će biti na kraju njegovog korisnog veka upotrebe. Rezidualna vrednost sredstva je nula ukoliko Banka očekuje da pomenuto sredstvo koristi do kraja njegovog fizičkog veka trajanja. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju na datum svakog bilansa stanja.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku.

▫ Lizing je u skladu sa MSFI 16 definisan kao ugovor, ili deo ugovora, kojim se prenosi pravo korišćenja imovine u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu.Na datum početka ugovora, Banka procenjuje da li ugovor predstavlja lizing ili sadrži lizing. Ugovor je lizing ili sadrži lizing, ukoliko se ugovorom prenosi pravo kontrole korišćenja konkretnog sredstva za određeni period vremena u zamenu za naknadu.
Banka primenjuje jedan model priznavanja i vrednovanja za sve lizing transakcije, izuzev za kratkoročni lizing i lizing sredstava male vrednosti. Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga i pravo korišćenja sredstva.

Banka koristi olakšice, koje su predložene standardom:
• Zakup male vrednosti ukoliko je vrednost pojedinačnog sredstva uzetog u zakup manja od 5.000 EUR po srednjem kursu NBS;
• Ugovore o zakupu čiji je suštinski period zakupa kraći od 12 meseci.

Banka priznaje prava na korišćenje po osnovu lizing ugovora u okviru bilansa stanja kao zasebne kategorije nekretnina, postrojenja i opreme koja je uzeta u zakup. Obaveze po osnovu lizing ugovora se prepoznaju u okviru finansijskih obaveza i klasifikuju po ročnosti u skladu sa ugovorenim plaćanjima. Sva ugovorena plaćanja koja dospevaju u periodu do godinu dana su prikazana u okviru kratkoročnih finansijskih obaveza. Troškovi pripisa kamate za lizing ugovore su prikazani u okviru finansijskih rashoda. Troškovi amortizacije prava na korišćenje su prikazani kao trošak amortizacije perioda, pri čemu se uvek amortizuju proporcionalno tokom perioda lizinga.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.9. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine (Nastavak)

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih prihoda ili ostalih rashoda.

Godišnje stope amortizacije koje je Banka primenila pri obračunu amortizacije po godišnjem računu za 2025. godinu za svrhe finansijskog izveštavanja različite su od stopa amortizacije koje su propisane i koje se priznaju u poreskom bilansu Banke za svrhe utvrđivanja oporezive dobiti. Obračun amortizacije nematerijalne imovine i nekretnina postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 – dr. Zakon, 142/2014, 91/2015 – autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019 i 153/2020, 118/2021, 94/2024) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019) i Pravilnikom o amortizaciji stalnih sredstava koja se priznaje za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 93/2019)što rezultira u odloženim porezima (Napomena 16c).

3.10. Obezvređenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.11. Stalna sredstva namenjena prodaji

Banka klasifikuje stalna sredstva kao sredstva namenjena prodaji kada se njihova knjigovodstvena vrednost može nadoknaditi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva namenjena prodaji moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo verovatna. Stalna sredstva namenjena prodaji se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Banka ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva namenjena prodaji.

3.12. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.13. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.14. Naknade zaposlenima

a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banke i Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 2 prosečne zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje ili do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Dugoročna rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Na dan 31. decembra 2025. godine, Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju po sledećim pretpostavkama:

- Diskontna stopa 6.2%
- Godišnji rast zarada 5%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine 2010 – 2012

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Naknade zaposlenima (Nastavak)

c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2025. godine.

d) Učešće u dobiti

Učešće zaposlenih u dobiti obračunava se i isplaćuje u skladu sa Odlukom Skupštine Banke, a na osnovu procene rukovodstva Banke o doprinosu svakog zaposlenog ostvarenju rezultata poslovanja.

3.15. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, rezervi i neraspoređenog dobitka.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma bilansa stanja.

3.16. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstava. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.17. Porez na dobitak

a) Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon i 142/2014, 91/2015-aut.tum. 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020, 118/2021, 94/2024) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobit obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobitka ili gubitka) iz bilansa uspeha, a na način utvrđen ovim zakonom.

Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Godišnji poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od isteka perioda za koji se utvrđuje porez.

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka koji su utvrđeni u skladu sa ovim zakonom, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Za obračun iznosa odloženog poreza korišćena je stopa od 15%.

Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza na dan bilansa stanja, i iznosa iskazanih za svrhe izveštavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do iznosa do kojeg je verovatno da će postojati budući oporezivi dobici na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda.

c) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda (Napomena 15).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.18. Zarada po akciji

Banka izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaocima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.19. Poslovi u ime i za račun trećih lica i vanposlovna sredstva

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja sa naknadom, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 30). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.20. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Banke i njenih povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 32).

3.21. Informacije po segmentima

Poslovni segment predstavlja deo imovine i poslovnih aktivnosti koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima. Banka najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije. Koncentracija plasmana i rezultati po segmentima su prikazani u Napomeni 42.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, za kreditne obaveze i izdate garancije.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke kod dužničkih finansisjkih sredstava koja se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat , priznaju se u bailansu uspeha kroz ostali rezultat, i njima se ne umanjuje vrednost u bilansu stanja.

Banka vrši obezvrđenje na bazi modela očekivanih gubitaka u skladu sa MSFI 9: Finansijski instrumenti.

Obezvređenje se vrši po jednom od sledećih osnova:

- 12- mesečni očekivani gubici – ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci u odnosu na izveštajni datum
- životni (lifetime) očekivani gubici –kreditni gubici kao posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta, a koji nastaje kao posledica značajnog porasta kreditnog rizika (Napomena 5.1)
- Kupljena ili plasirana kreditno obezvređena finansijska sredstva (u daljem tekstu: POCI).
  POCI
  Za finansijska sredstva koja su kreditno obezvređena pri inicijalnom priznavanju, Banka će priznati samo kumulativnu promenu u life-time ECL od inicijalnog priznavanja kao ispravku vrednosti za kupljena ili kreirana kreditno obezvređena finansijska sredstva. Finansijsko sredstvo je kreditno-obezvređeno kada se desio jedan ili više događaja sa negativnim efektom na procenjene buduće tokove gotovine za određeno finansijsko sredstvo.

(b) Obezvređenje investicija

Banka investicije smatra obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalne imovine i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)

(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(e) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom i kada je negativan ishod po Banku veći od 60%. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili prijema novih informacija u redovnom toku sagledavanja postupaka.

(f) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 16c).

(g) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 3.14 b.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizicima je povereno Upravnom odboru, Odboru za praćenje poslovanja banke, Izvršnom odboru, Kreditnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom čije su nadležnosti utvrđene propisima Narodne banke Srbije, Statutom i drugim aktima banke, i koji zajednički formiraju principe i metodologije procene rizika na bazi eksternih i internih odluka i praćenja kvaliteta ekonomije i kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno, preduzimanjem drugih aktivnosti u Banci za minimiziranje rizika. Procedure upravljanja rizicima Banke definisane su politikama upravljanja bankarskim rizicima usvojenim od strane Upravnog odbora Banke.

Banka je prepoznala proces upravljanja rizicima kao ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizlazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela bankarskog poslovanja, kojima se upravlja kroz identifikovanje, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i ublažavanje, odnosno uspostavljanje ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama.

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: okvir za upravljanje rizičnim apetitom, strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, metodologije za upravljanje pojedinačnim rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatan sistem unutrašnjih kontrola, odgovarajući informacioni sistem i adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala. Radi primene posebnog i jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke, Banka je formirala dve zasebne organizacione jedinice: Sektor upravljanja rizicima i Sektor analize kreditnog rizika. Sektor upravljanja rizicima se sastoji iz dva odeljenja – Odeljenje upravljanja kreditnim rizicima i Odeljenje upravljanja nekreditnim rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- eksternih propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najvećim delom, Narodna banka Srbije;
- internih procedura vezanih za utvrđivanje i praćenje kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno za donošenje odluka; i
- preduzimanje drugih aktivnosti usmerenih ka minimiziranju rizika u poslovanju Banke.

Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i njegovo usklađivanje sa sklonošću Banke ka rizicima i tolerancijom prema rizicima, a u skladu sa usvojenim okvirom za upravljanje rizičnim apetitom, strategijama i politikama. Sistem upravljanja rizicima definisan je okvirom za upravljanje rizičnim apetitom kojim je definisana sklonost ka rizicima i tolerancija prema rizicima kroz uspostavljanje sklonosti (targeta) i tolerancije (limita) za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Banku. Pored okvira za upravljanje rizičnim apetitom kao najvišeg akta, Banka je definisala sistem upravljanja rizicima i strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama upravljanja pojedinačnim rizicima. Izjava o rizičnom apetitu opisuje rizike kojima je Banka već izložena i iznos izloženosti koji je spremna da preuzme ili da izbegne u pogledu ovih izvora rizika u budućnosti. Ona eksplicitno definiše granice (targete, limite, zone) u okviru kojih Banka očekuje da posluje prilikom nastojanja da ostvari ciljeve poslovanja, upravljanja finansijama i rizicima. Targeti i limiti definisani za set najvažnijih pokazatelja Banci pružaju odgovarajući mehanizam upozorenja, kako ne bi došlo do prekomerne izloženosti materijalno značajnim rizicima, kroz definisanje nivoa limita (za pokazatelje za koje je definisan limit) koji korespondira prihvatljivom nivou izloženosti određenom riziku za Banku.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Prilikom definisanja limita uzet je u obzir i trenutni rizični profil Banke, ali i definisani srednjoročni ciljevi definisani strategijom i poslovnom politikom. Postoje jasno definisani postupci za proces eskalacije i postupanje u slučaju probijanja limita.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih proizvoda i usluga praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i troškova za procenjeni realni rizik.

Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom, Banka je postavila sledeće ciljeve u okviru sistema upravljanja rizicima: razvoj aktivnosti Banke u skladu sa poslovnom strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti, izbegavanje ili minimiziranje rizika u cilju održavanja poslovanja u okvirima prihvatljivog nivoa rizika, minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, diversifikacija rizika kojima je Banka izložena, održavanje potrebnog nivoa pokazatelja adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala, održavanje učešća problematičnih kredita (NPL) u ukupnim kreditima na nivou ispod definisanog limita, održavanje pokazatelja rizika koncentracije po osnovu izloženosti određenim vrstama proizvoda ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje učešća kredita u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i kredita u stranoj valuti u ukupnim kreditima Banke ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom i pokazatelja neto stabilnih izvora finansiranja iznad nivoa propisanih regulativom. Ciljevi upravljanja rizicima usklađeni su sa planom poslovanja Banke.

Uvažavajući izmene regulative Narodne banke Srbije, potrebe daljeg unapređenja procesa upravljanja rizicima, zahteve spoljnog revizora, kao i globalnu ekonomsku situaciju, Banka je tokom 2025. godine izvršila odgovarajuće izmene internih akata kojima se uređuje upravljanje rizicima.

Sistem upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima je definisan sledećim aktima:

- Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom Banke – Izjava;
- Strategijom upravljanja rizicima;
- Strategijom i Planom upravljanja kapitalom;
- Politikama upravljanja rizicima;
- Procedurama upravljanja rizicima;
- Metodologijama za upravljanje pojedinačnim rizicima;
- Ostalim aktima.

Okvir za upravljanje rizičnim apetitom obuhvata izjavu o rizičnom apetitu (eng. *Risk Appetite Statement* – RAS), sklonost (targete) i toleranciju (limite) izloženosti pojedinačnim materijalno značajnim rizicima, kao i pregled nadležnosti i odgovornosti lica zaduženih za primenu i nadzor nad primenom okvira za upravljanje rizičnim apetitom. Predmetni sistem limita je integrisan u proces odlučivanja u Banci, kao i u proces strateškog planiranja – izrade Strategije i poslovne politike.

Strategijom upravljanja rizicima definisani su:

- Pregled i definicije svih rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena;

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

- Dugoročni ciljevi, utvrđeni poslovnom politikom i strategijom Banke, kao i sklonost ka rizicima i tolerancija prema rizicima određeni u skladu sa tim ciljevima;
- Osnovna načela i principi preuzimanja i upravljanja rizicima;
- Osnovna načela upravljanja lošom aktivom;
- Osnovna načela upravljanja rizicima koji nastaju po osnovu izloženosti Banke u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i u stranoj valuti;
- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke.

Takođe, strategijom upravljanja rizicima definisani su kriterijumi za utvrđivanje, kao i osnovna načela upravljanja lošom aktivom i najviši prihvatljiv nivo loše aktive za Banku, kao i osnovna načela upravljanja rizicima koji nastaju po osnovu izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i izloženosti u stranoj valuti.

Banka je utvrdila osnovna načela upravljanja rizicima kako bi ispunila svoje dugoročne ciljeve:

- Organizovanje poslovanja zasebne organizacione jedinice za upravljanje rizicima;
- Funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke;
- Sveobuhvatnost upravljanja rizicima;
- Efektivnost upravljanja rizicima;
- Cikličnost upravljanja rizicima;
- Razvoj upravljanja rizicima kao strateško opredeljenje;
- Upravljanje rizicima je deo poslovne kulture.

Načela upravljanja lošom aktivom obuhvataju:

- Aktivno upravljanje lošom aktivom u cilju minimiziranja negativnog efekta na finansijski rezultat i kapital Banke;
- Preventivne mere i aktivnosti u cilju minimiziranja daljeg pogoršanja kvaliteta aktive;
- Definisanje strategija za upravljanje lošom aktivom – skup aktivnosti i mera u cilju oporavka finansijskog stanja dužnika ili pokretanje odgovarajućih postupaka prinudne naplate;
- Jasno definisane aktivnosti upravljanja lošom aktivom;
- Ranu identifikaciju dužnika koji se suočavaju sa finansijskim teškoćama ili su u docnji ili statusu neizmirenja obaveza;
- Procenu finansijskog stanja dužnika;
- Set indikatora na osnovu čije ispunjenosti se stiču uslovi za uključivanje dužnika u delokrug organizacione jedinice nadležne za upravljanje lošom aktivom;
- Segmentaciju loše aktive radi efikasnijeg upravljanja;
- Načelo materijalnosti pri definisanju mogućih mera;
- Veću učestalost praćenja vrednosti sredstava obezbeđenja i sredstava stečenih naplatom potraživanja;
- Organizacionu odvojenost Odeljenja upravljanja lošim plasmanima od organizacionih jedinica u čijem je delokrugu preuzimanje rizika;
- Uključenost u korporativno upravljanje i upravljanje rizicima indikatora za praćenje loše aktive;

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

- Transparentno izveštavanje organa Banke o lošoj aktivi, uključujući i informacije o efikasnosti i efektivnosti sprovođenja aktivnosti naplate i mera za upravljanje lošom aktivom.

Načela upravljanja rizicima koji nastaju po osnovu izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i izloženosti u stranoj valuti obuhvataju:

- Sagledavanje izloženosti klijenata sa aspekta kreditno-deviznog rizika – kroz sagledavanje uticaja potencijalne promene deviznog kursa na prihode klijenta i njegov kapacitet otplate kredita;
- Sagledavanje vrste i segmenta poslovanja sa aspekta kreditno-deviznog rizika – kroz sagledavanje vrste delatnosti i vrste proizvoda u smislu direktne ili indirektne povezanosti poslovanja i cene proizvoda sa kretanjem deviznih kurseva;
- Preventivne mere i aktivnosti u cilju minimiziranja izloženosti kreditno-deviznom riziku;
- Jasno definisane aktivnosti u procesu odobravanja kredita indeksiranih u stranoj valuti i kredita u stranoj valuti;
- Segmentaciju izloženosti po vrsti izloženosti;
- Veću učestalost praćenja vrednosti sredstava obezbeđenja za lošu aktivu, kao i sredstava obezbeđenja stečenih naplatom potraživanja;
- Organizacionu odvojenost nadležnosti za praćenje u odnosu organizacionih jedinica u čijem je delokrugu preuzimanje rizika;
- Uključenost u korporativno upravljanje i upravljanje rizicima indikatora za praćenje izloženosti kreditno-deviznom riziku;
- Transparentno izveštavanje organa Banke o izloženosti kreditno-deviznom riziku, uključujući i informacije o efikasnosti i efektivnosti sprovođenja aktivnosti naplate i mera za upravljanje lošom aktivom;
- Praćenje kretanja deviznih kurseva.

Politike upravljanja pojedinim vrstama rizika bliže definišu:

- Način organizovanja procesa upravljanja rizicima Banke i jasna razgraničenja odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa, uključujući i proces upravljanja lošom aktivom;
- Način procene rizičnog profila Banke i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
- Načine praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje Banka koristi i njihovu strukturu;
- Način odlučivanja i postupanja u slučaju prekoračenja uspostavljenih limita, uz definisanje izuzetnih okolnosti u kojima je moguće odobravanje prekoračenja u zakonskim okvirima;
- Mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
- Način i metodologiju za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke;
- Principe funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola;
- Okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova.

Procedurama upravljanja rizicima Banka bliže definiše proces upravljanja rizicima i nadležnosti i odgovornosti svih organizacionih jedinica Banke u sistemu upravljanja rizicima.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Banka je pojedinačnim metodologijama detaljnije propisala metode i pristupe koji se koriste u sistemu upravljanja rizicima.

Nadležnosti

Upravni odbor je nadležan i odgovoran za usvajanje okvira za upravljanje rizičnim apetitom, strategije i politika upravljanja rizicima i strategije i plana upravljanja kapitalom, uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola u Banci i vršenje nadzora nad njegovom efikasnošću, nadzor nad radom Izvršnog odbora, usvajanje tromesečnih izveštaja o upravljanju rizicima, usvajanje Plana oporavka, kao i sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala i drugo.

Izvršni odbor je nadležan i odgovoran za analiziranje i usvajanje predloga okvira za upravljanje rizičnim apetitom Banke – Izjava, sprovođenje strategije i politika upravljanja rizicima i strategije i plana upravljanja kapitalom, usvajanje procedura za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanje njihove primene i izveštavanje Upravnog odbora u vezi s tim aktivnostima. Takođe, Izvšni odbor analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava Upravni odbor o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i odlučuje, uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora, o svakom povećanju izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom i o tome obaveštava Upravni odbor.

Odbor za reviziju (Odbor za praćenje poslovanja Banke) je nadležan i odgovoran za analizu i nadzor primene i adekvatnog sprovođenja usvojenih okvira za upravljanje rizicima, strategija i politika za upravljanje rizicima i sistema unutrašnjih kontrola. Najmanje jednom mesečno izveštava Upravni odbor o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se one otkloniti, predlaže unapređenje politika i procedura upravljanja rizicima i sprovođenja sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan i odgovoran za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, na osnovu internih izveštaja i projekcija Banke koji sadrže detaljne informacije o izloženosti Banke rizicima, te predlaže mere za upravljanje kamatnim, deviznim i rizikom likvidnosti, na način da donosi konkretne odluke i/ili zaključke, odnosno jasne smernice za obezbeđivanje adekvatnog upravljanja pomenutim rizicima.

Kreditni odbor odlučuje o poslovnim aranžmanima sa fizičkim i pravnim licima, odnosno o odobravanju kredita, limita za VISA business kartice, kreditnih kartica, faktoringa (uključujući i obrnuti faktoring), eskonta menicai ugovora o ustupanju potraživanja Banci, dokumentarnih poslova, obavezujućih okvira/limita za odobravanje konkretnih proizvoda Banke po unapred definisanim uslovima, limita za finansijske institucije uključujući i trade finance limite, tj. limite za dokumentarne poslove, ulaganja u hartije od vrednosti i druga finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, a u okviru limita utvrđenog odlukom Upravnog odbora u određenom iznosu i procentu u odnosu na kapital Banke, u skladu sa opštim aktima i aktima poslovne politike Banke, analizira izloženost Banke kreditnom, kamatnom i valutnom riziku, analizira kreditni portfolio, a takođe predlaže mere Izvršnom odboru Banke.

Sektor upravljanja rizicima definiše i predlaže na usvajanje okvir za upravljanje rizičnim apetitom, strategiju, politike, procedure i metodologije upravljanja rizicima, identifikuje, meri, ublažava, prati i kontroliše i izveštava o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, nadležan je za razvijanje modela i metodologija za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika, kao i za izveštavanje nadležnih organa Banke.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Sektor sredstava *i upravljanja likvidnošću* je odgovoran za upravljanje sredstvima i likvidnošću, kao i upravljanje aktivom i pasivom Banke. Takođe, učestvuje i u upravljanju rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom i deviznim rizikom.

Odeljenje unutrašnje revizije je odgovorno za kontinuirano sprovođenje nezavisnog vrednovanja sistema upravljanja rizicima, kao i za redovnu procenu adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.

Odeljenje kontrole usklađenosti poslovanja dužno je da najmanje jednom godišnje identifikuje i procenjuje rizike te usklađenosti i predloži planove upravljanja rizicima, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja Banke.

Proces upravljanja rizicima

Banka redovno meri, odnosno procenjuje rizike koje je identifikovala u svom poslovanju. Merenje podrazumeva primenu kvalitativnih i kvantitativnih metoda i modela merenja koji omogućuju uočavanje promena u profilu rizika i procenu novih rizika.

Za sve identifikovane rizike Banka određuje njihovu značajnost koja je zasnovana na sveobuhvatnoj proceni rizika koji su svojstveni pojedinim poslovima, proizvodima, aktivnostima i procesima Banke.

Ublažavanje rizika podrazumeva diverzifikaciju, prenos, smanjenje i/ili izbegavanje rizika, a Banka ga sprovodi u skladu sa rizičnim profilom, sklonošću ka rizicima i tolerancijom prema rizicima.

Praćenje i kontrola rizika se sprovode kroz kontinuirano praćenje izloženosti po različitim kriterijumima, kao i kroz praćenje i kontrolu limita koje je Banka uspostavila, koji zavise od poslovne strategije i tržišnog okruženja, kao i od nivoa rizika koji je Banka spremna da prihvati.

Banka je uspostavila sistem redovnog izveštavanja o izloženosti rizicima i rizičnom profilu, koji omogućuje relevantnim zaposlenima na svim nivoima organizacione strukture u Banci pravovremene, tačne i dovoljno detaljne informacije koje su potrebne za donošenje poslovnih odluka i efikasno upravljanje rizicima, odnosno sigurno i stabilno poslovanje.

Izveštaji o upravljanju rizicima se redovno dostavljaju: Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom, koji sadrže sve informacije neophodne za procenu rizika i donošenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

Banka je u poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom i sa njim povezanim rizicima, riziku likvidnosti, tržišnim rizicima, operativnim rizicima, riziku ulaganja, riziku koncentracije kreditne izloženosti i riziku zemlje, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti u uslovima redovnog poslovanja Banke.

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.

Banka ima definisane kriterijume odobravanja kredita, izmene uslova, produženje roka i restrukturiranja potraživanja, koji su propisani procedurama i metodologijama odobravanja plasmana i upravljanja rizicima.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive

Pre odobrenja plasmana Banka procenjuje kreditnu sposobnost dužnika, kao primarni izvor otplate plasmana na osnovu interno definisanih kriterijuma, i ponuđeni kolateral, kao sekundarni izvor naplate. Na osnovu identifikovanog i izmerenog nivoa kreditnog rizika (procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, kao i vrednosti i pravne sigurnosti kreditne zaštite i drugih relevantnih faktora) i nezavisnog mišljenja o riziku, nadležna lica sa ovlašćenjem za odlučivanje o plasmanima, odbori i organi Banke, saglasno definisanom sistemu odlučivanja, donose Odluku o odobrenju/izmenama plasmana.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku, Banka je definisala kroz sistem odlučivanja u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti. Donosioci kreditnih odluka su: lica sa ovlašćenjem za odlučivanje o plasmanima, Kreditni odbor, Izvršni odbor i Upravni odbor.

Prilikom donošenja odluka poštuje se princip dvostruke kontrole, tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

Za plasmane ugovorene u stranoj valuti ili u dinarima sa valutnom klauzulom, Banka procenjuje uticaj promene kursa dinara na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika, a naročito analizira adekvatnost novčanih tokova dužnika u odnosu na promenjeni nivo kreditnih obaveza pod pretpostavkom da će doći do određenih promena kursa dinara na godišnjem nivou.

Organizacioni model sistema upravljanja kreditnim rizikom Banke obezbeđuje adekvatnu komunikaciju, razmenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima, a takođe obezbeđuje jasnu, operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije za nezavisno upravljanje rizicima i aktivnosti podrške s jedne strane, od aktivnosti preuzimanja rizika, sa druge strane, odnosno podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti. Banka je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja kreditnim rizikom i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Banke.

Upravljanje kreditnim rizikom

U skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova koje obavlja, Banka je organizovala proces upravljanja kreditnom rizikom i jasno razgraničila odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa.

Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Banke u skladu je sa definisanim Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom Banke – Izjava i Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Banke, na osnovu koje se vrši limitiranje mogućih uticaja negativnih efekata na finansijski rezultat i adekvatnost kapitala.

Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom su:

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou celokupnog portfolija Banke;
- Održavanje nivoa kreditnog rizika koji minimizira negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital;
- Rangiranje plasmana u skladu sa njihovom rizičnošću;
- Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za odobravanje plasmana;
- Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje kreditnim rizikom.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, Banka nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Banka ocenjuje kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrši monitoring dužnika, plasmana i kolaterala, kako bi bila u mogućnosti da preduzme odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate svog potraživanja.

Banka vrši kvantitativno i/ili kvalitativno merenje, odnosno procenu identifikovanog kreditnog rizika. Proces merenja kreditnog rizika je zasnovan na merenju nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internih rejting kategorija.

Sistem internih rejting kategorija je instrument za donošenje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana. Pored navedenog, sistem internih rejting kategorija služi za procenjivanje nivoa rizika ukupnog portfolija, a koristi se i u postupku obezvređenja plasmana u cilju rangiranja nivoa rizičnosti i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Sistem internih rejting kategorija rizika podleže redovnoj reviziji i unapređenju.

U analizi kreditnog rizika, pored sistema internih rejting kategorija, Banka koristi i načela propisana regulativom Narodne banke Srbije, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma.

Ublažavanje kreditnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke, odnosno održavanje prihvatljivog nivoa kvaliteta kreditnog portfolija Banke.

Osnovne tehnike ublažavanja kreditnog rizika su:

- Limiti izloženosti – rizik koncentracije,
- Diverzifikovanje ulaganja,
- Sredstva obezbeđenja.

Limiti izloženosti po osnovu pojedinačnog dužnika zasnivaju se na proceni kreditne sposobnosti dužnika, a limiti izloženosti na nivou portfolija usmereni su na ograničenje koncentracije izloženosti u portfoliju. Banka kontinuirano kontroliše kretanje kreditnog rizika u okviru definisanog rizičnog profila.

Rizik koncentracije obuhvata: veliku izloženost (izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom), grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika kao što su privredni sektori, vrste proizvoda, geografska područja i slično, i instrumente kreditne zaštite.

Banka prati izloženost prema definisanim limitima sa istim ili sličnim faktorima rizika, i u zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja, kretanja u pojedinim delatnostima i geografskim područjima, redovno vrši preispitivanje definisanih limita i predlaže redefinisanje istih u slučaju promene faktora rizika.

Praćenje kvaliteta plasmana na nivou pojedinačnog dužnika zasniva se pre svega na obezbeđivanju ažurnih podataka o finansijskom stanju i kreditnoj sposobnosti dužnika i tržišnoj vrednosti sredstava obezbeđenja, dok se praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši identifikovanjem promena na nivou grupa klijenata određenog nivoa rizika, plasmana, kolaterala, potrebnih rezervi za očekivane i neočekivane gubitke, u cilju utvrđivanja i upravljanja stanjem i kvalitetom aktive. Kontrola kreditnog rizika podrazumeva proces kontinuiranog praćenja poslovanja sa definisanim sistemom limita, naročito kada izloženost kreditnom riziku teži gornjoj granici definisanog rizičnog profila, a posebno prilikom uvođenja novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

U cilju zaštite od rizika neizmirenja obaveza u poslovanju sa klijentima, Banka preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Banka osim kreditne izloženosti ima i vanbilansnu izloženost (plative i činidbene garancije, avali, akreditivi) po osnovu koje ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje za račun trećih lica. Za vanbilansnu izloženost Banka koristi iste kontrolne procese i procedure koji se koriste za kreditni rizik po osnovu bilansnih izloženosti.

Izveštavanje o kreditnom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na mesečnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom izveštavanja.

MSFI 9 finansijski instrumenti

Banka kontinuirano primenjuje MSFI 9 standard. U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska aktiva može se klasifikovati i vrednovati kao:

- Finansijski instrumenti po amortizovanom trošku (AC), poslovni model prikupljanja novčanih tokova glavnice i kamate i ispunjen SPPI[1] kriterijum;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), ispunjen SPPI, ali je poslovni model prikupljanje novčanih tokova i prodaja;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Poslovni model Banke opredeljen je kao držanje radi prikupljanja novčanih sredstava po osnovu glavnice i kamata, što je potkrepljeno sprovedenom analizom koja ukazuje da ne postoje činjenice da se Banka opredelila za drugačiji poslovni model. Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 standard zahteva da se sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima, ali i ugovornih karakteristika novčanih tokova samih instrumenata (na bazi testiranja SPPI kriterijuma). Novčani tokovi finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanom trošku sastoje se od plaćanja glavnice i kamate čije su komponente naknada za vremensku vrednost novca, trošak kreditnog rizika, administrativni troškovi i profitna marža.

Vlasnički instrumenti, ulaganja u lica koja nisu zavisna, a koji se ne drže radi trgovine se klasifikuju kao sredstva čija se vrednost procenjuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat, sa naknadnom reklasifikacijom dobitka i gubitka kroz bilans uspeha.

Takođe, primenom MSFI 9 standarda, Banka obračunava obezvređenje i za kreditne plasmane date Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije (za sredstva koja nisu odmah

[1] Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

raspoloživa) koje se evidentira na teret bilansa uspeha, kao i obezvređenje po osnovu hartija od vrednosti koje evidentira kroz ostali ukupni rezultat.

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja

Banka je svesna činjenice da izloženost lošoj aktivi primarno proističe iz kreditnog rizika, odnosno rizika da dužnik ili ugovorna strana ne izvršava obaveze iz ugovora, koji predstavlja ključni rizik u poslovanju.

Iz tog razloga, Banka identifikuje, meri, prati i kontroliše lošu aktivu u svim dimenzijama, što joj omogućava da kontroliše potreban iznos kapitala u odnosu na taj rizik, kao i da teži da ostvari adekvatnu kompenzaciju na ime rizika koji je nastao. Strategija Banke u upravljanju lošom aktivom odnosi se na definisana načela, kao i na definisanu sklonost i toleranciju ka kreditnom riziku, merene kroz tri pokazatelja:

- učešća bruto problematičnih kredita u ukupnim bruto kreditima Banke (NPL);
- učešća problematičnih potraživanja (NPE) u ukupnoj bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama Banke koje se klasifikuju i
- pokrivenost NPL ispravkama vrednosti NPL.

Politika upravljanja lošom aktivom predstavlja integralni deo procesa planiranja i definiše planirani trend smanjenja učešća loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti koja se klasifikuje.

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, Banka je uvela i nivoe obezvređenja (nivo 1, nivo 2 i nivo 3) koji prate status klijenta. Standardni klijenti se svrstavaju u nivo 1, klijenti kod kojih je identifikovano povećanje kreditnog rizika (pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobravanja, kašnjenja od 31 dan do 90 dana) svrstavaju se u nivo 2, a NPL klijenti se svrstavaju u nivo 3.

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Klijenti koji se nalaze u nivoima 1 i 2 se obezvređuju na grupnoj osnovi, dok se klijenti iz nivoa 3 obezvređuju individualno, uvažavajući zahteve MSFI 9 standarda u delu najmanje 2 scenarija naplate.

Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u nivo 2 obezvređenja, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima, odnosno kategorizuju se u nivo 3 obezvređenja.

Svrha praćenja kvaliteta portfolija je sprečavanje direktnog transfera standardnih klijenata u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima bez prethodnog identifikovanja klijenata kao potencijalno rizičnih i bez sprovođenja radnji prevencije loših plasmana, odnosno ublažavanja i smanjivanja kreditnog rizika putem sprovođenja adekvatne strategije i akcionih planova. Potencijalno rizični klijenti se prate češće u odnosu na standardne klijente i ukoliko se utvrdi dalje povećanje kreditnog rizika, klijenti se svrtavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima.

Osnovni cilj upravljanja lošom aktivom je što manje učešće loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti Banke koja se klasifikuje, a pored istog ističu se i dodatni ciljevi u vidu težnje ka nižim apsolutnim iznosima loše aktive, efikasnijoj i efektivnijoj naplati loše aktive, uspešnim sprovođenjem restrukturiranja potraživanja loše aktive i nižim troškovima obezvređenja kao rezultat trendova u kretanju loše aktive.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Banka lošom aktivom upravlja na nivou ukupnog i segmenata portfolija (privredna društva i stanovništvo, uključujući preduzetnike) i na nivou pojedinačnog dužnika.

Kreditne izloženosti koje pokazuju znake sadašnjeg ili bliskog značajnog povećanja rizika, potpunog ili delimičnog neizmirenja obaveza, ili moguće potrebe za naplatom iz sredstava obezbeđenja, predmet su posebnog tretmana u okviru upravljanja lošom aktivom. Banka pod lošom aktivom, pre svega, podrazumeva problematične izloženosti.

Banka pod problematičnim izloženostima (loši plasmani) podrazumeva:

- situaciju kada dužnik kasni u izmirenju svojih obaveza više od 90 dana od dana dospeća obaveze, po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi,
- na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, Banka je procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze prema Banci (glavnice, kamate, naknade) u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne,
- procenjeno da je malo verovatno da će dužnik u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci, ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenta kreditne zaštite,
- utvrđen iznos obezvređenja procenom na individualnoj ili grupnoj osnovi, osim za potraživanja kod kojih se taj iznos ne može identifikovati na nivou pojedinačnog potraživanja u grupi,
- delimični ili potpuni individualni otpisi ili otpusti potraživanja (glavnice i kamate) od dužnika,
- kamata u visini tromesečnog iznosa (i više) pripisana dugu, kapitalizovana, refinansirana, ili je njeno plaćanje odloženo,
- realizacija sredstava obezbeđenja, osim menice, od strane drugih poverilaca,

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

- restruktuiranje potraživanja koje je posledica pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje ili prolongiranje roka vraćanja obaveza,
- otvoren proces stečaja, likvidacije ili neke vrste finansijskog restruktuiranja dužnika,
- neprekidna blokada duže od 60 dana,
- pokretanje prodaje potraživanja.

U cilju prepoznavanja potencijalnog rizika što je ranije moguće, vrši se kontinuirano praćenje i sledećih pokazatelja: kašnjenje u dostavljanju informacija, povećavanje duga prema drugim bankama, opadanje vrednosti sredstava obezbeđenja ili opadanje rejtinga dužnika, promene u prometu preko računa i stanju na računima kod Banke, opadanje tržišnog učešća, porast konkurencije, česte promene načina poslovanja, promene u kadrovskoj strukturi i dr.

Ukoliko je bilo kakva negativna informacija javno ili na drugi način dostupna, treba da se potvrdi u direktnom kontaktu ili na drugi način, a po potrebi i na osnovu uvida u podatke kod Kreditnog biroa i ustanove razlozi koji su doveli do promena, kao i da se o tome odmah informiše. Ukoliko se kroz periodičnu analizu, odnosno procenjivanje, utvrdi postojanje negativnih informacija, obavezno je promptno informisanje.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Ukoliko jedan ili više pokazatelja ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu, dužnik se može staviti na kontrolnu listu (lista dužnika pod dodatnim nadzorom), o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

U slučaju sumnje ili konstatacije da postoji problem koji se može negativno odraziti na mogućnost nadoknade potraživanja Banke, odnosno sposobnost dužnika da servisira dug, lica koja su zadužena za identifikaciju porasta rizika dužna su da o tome promptno informišu radi sagledavanje karaktera i uzroka problema, načina identifikacije problema, mogućih implikacija za Banku i predloga mera koje je neophodno preduzeti.

Banka kontinuirano prati naplatu potraživanja, odnosno realizovanih naplata po aktiviranim garancijama. Praćenje naplate potraživanja vrši se od momenta realizacije (puštanja sredstava), tokom celokupnog perioda korišćenja do perioda otplate, pri čemu se analiziraju dospele obaveze po plasmanu. Nakon isteka roka dospeća obaveze, ukoliko ista nije izmirena, preduzimaju se određeni koraci u definisanim vremenskim okvirima.

Po isteku perioda od 90 dana nakon dospeća potraživanja Banke dolazi do identifikacije problematične izloženosti. Problematična izloženost se identifikuje i u ranijim periodima u odnosu na datum dospeća potraživanja ukoliko se dođe do saznanja da je dužnik ušao u proces stečaja, likvidacije, ili neke vrste finansijskog restrukturiranja, u slučaju prodaje potraživanja, u slučaju kontinuirane blokade duže od 60 dana, kao i ukoliko se evidentira postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema Banci iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja.

Potraživanja se šalju na restrukturiranje na prvi znak trajnog pogoršavanja rizika ili mogućeg neispunjavanja obaveza. U Banci se u skladu sa važećim sistemom odlučivanja donosi odluka da li izloženost treba restruktrirati ili pokrenuti proces naplate kroz realizaciju sredstava obezbeđenja.

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje samo ukoliko utvdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira da li ima dospelih obaveza, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza. Restrukturiranje se vrši na jedan od sledećih načina: promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice i/ili kamate, promena datuma dospeća i dr.), kao i refinasiranjem potraživanja. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju ,,forbearance“. Pored navedenog, u kategoriju restrukturiranih potraživanja svrstavaju se i potraživanja kod kojih je:

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

- izvršena promena ugovorenih uslova otplate problematičnih potraživanja ili koja bi, u odsustvu navedenih izmena, bila svrstana u kategoriju problematičnih, potraživanja,
- izvršena promena ugovorenih uslova otplate potraživanja koja dovodi do potpunog ili delimičnog otpisa u materijalno značajnom iznosu,
- Banka aktivirala ugovorene klauzule o restrukturiranju na osnovu kojih se uslovi otplate menjaju usled nastupanja određenih događaja (ugrađene klauzule) prema dužniku od koga je potraživanje već klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja ili bi bilo tako klasifikovano da nisu aktivirane te klauzule,
- ukoliko je dužnik istovremeno kada je odobreno novo potraživanje (ili u kratkom periodu pre ili posle tog odobravanja) izvršio plaćanje po osnovu drugog potraživanja Banke (ili drugog pravnog lica prema kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku), a koje je bilo klasifikovano ili je ispunjavalo uslove da bude klasifikovano u grupu problematičnih ili bi, u odsustvu novog potraživanja, bilo klasifikovano u navedenu grupu, odnosno ispunjavalo te uslove.

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, svako restrukturiranje potraživanja usled finansijskih poteškoća smatra se modifikovanim ili promenjenim finansijskim sredstvom.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, neophodno je obezbediti:

1. detaljnu analizu razloga koji su doveli do značajnih i sistemskih, finansijskih poteškoća u poslovanju klijenta,
2. plan, odnosno mere i aktivnosti, koje će biti preduzete sa ciljem konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja klijenta,
3. projekciju novčanih tokova za period otplate plasmana koji su predmet restrukturiranja, zasnovanu na realnim i objektivno definisanim pretpostavkama, koja potvrđuje adekvatan kapacitet preduzeća za izmirivanje obaveza u skladu sa novom dinamikom otplate.

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Pored prethodno navedenog, vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana, analiza mogućih mera restrukturiranja plasmana i potrebno je obrazložiti efekte i prednosti izabrane mere restrukturiranja i sačiniti novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja plasmana.

U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa korisnikom kredita ili drugog plasmana i garantom i komunikacija sa nalogodavcem i/ili korisnikom garancije, izmena u klasifikaciji prema riziku.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao ,,POCI[2]", tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja i inicijalno se vrednuju po fer vrednosti. Ona u momentu inicijalnog priznavanja nemaju obezvređenje, ali je potrebno uključiti očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja sredstva u obračun efektivne kamatne stope.

[2] Purchased or Originated Credit-Impaired (POCI)

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Samim tim, Banka uključuje inicijalne očekivane kreditne gubitke u procenu novčanih tokova, prilikom obračuna kreditno-prilagođene efektivne kamatne stope finansijskog sredstva za koje se smatra da je obezvređeno u momentu inicijalnog priznavanja. Takođe, za potrebe obračuna obezvređenja, ova sredstva će za ceo period trajanja ostati u nivou 3.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja. Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji se priznaje u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednosti novog finansijskog sredstva umanjenog za iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih kao obezvređenje na novom finansijskom sredstvu.

Restrukturirano potraživanje koje je klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja Banka može nakon isteka godinu dana od dana njegovog restrukturiranja, klasifikovati u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- za potraživanje nisu više ispunjeni uslovi koji opredeljuju status neizvršenja, odnosno problematičnu izloženost i
- nakon primene mere restrukturiranja, na datum klasifikacije dužnik svoje obaveže izmiruje blagovremeno, a Banka na osnovu analize finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, oceni da će dužnik moći da izmiri obaveze u celosti u skladu sa izmenjenim uslovima otplate.

Informacije o načinu na koji Banka vrši internu klasifikaciju potraživanja

Identifikovanje i merenje kreditnog rizika u slučaju izlaganja Banke privrednim društvima se sprovodi kroz standardizovane interne postupke koji se primenjuju prilikom utvrđivanja internog rejtinga privrednog društva kojima je Banka izložena, ili Banka ima nameru da se izloži, u vidu kreditnog plasmana ili neke druge vrste angažovanja koja u sebi sadrži kreditni rizik, a na osnovu procene rizika tog lica.

Raspoređivanje dužnika u definisane rejting kategorije se obavlja na osnovu izvršene kvantitativne i kvalitativne analize. Skala koju Banka primenjuje pruža osnovu za jednoobrazno klasifikovanje privrednih društava i adekvatnu procenu rizika, kao i adekvatno određivanje cene rizika, izražene kroz premiju rizika, utvrđenu za svaku pojedinačnu rejting kategoriju na osnovu evidentirane očekivane verovatnoće neizmirenja obaveza.

Dodeljivanje rejting kategorije oslikava verovatnoću da će dužnik dospeti u status neizmirenja obaveza (očekivanu nenaplativost plasmana privrednim društvima u datoj rejting kategoriji) u periodu od jedne godine (jednogodišnji PD).

PD model sadrži finansijsku i bihejvioralnu komponentu, dok je konačna rejting kategorija dobijena na bazi kombinacije pomenute dve modelske komponente. Finansijska komponenta modela obuhvata analizu finansijskih pokazatelja utvrđenih na osnovu zvaničnih (revidiranih, kod obveznika revizije) finansijskih izveštaja privrednih društava, koji se pribavljaju najmanje jednom godišnje. Bihejvioralna komponenta je razvijena na bazi podataka o klijentima i istorije ponašanja klijenata (privrednih **5.** društava) u Banci i zasniva se na više različitih podataka – podaci o bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti na nivou partije i klijenta, datum podnošenja zahteva za plasman, broj dana docnje i iznos u docnji na nivou partije i klijenta, broj i iznos transakcija priliva i odliva po računima klijenta u Banci, indikator neizmirenja obaveza na posmatrani datum, informacije o blokadama računa privrednih društava i drugo.

UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije o načinu na koji Banka vrši internu klasifikaciju potraživanja (Nastavak)

Nakon utvrđivanja internog rejtinga primenom razvijenog PD modela, uzimaju se u obzir kvalitativni faktori i indikatori ranog upozorenja relevantni za dužnike. Kvalitativna analiza obuhvata analizu dodatnih faktora koji mogu imati uticaj na sposobnost privrednog društva da ispuni preuzete obaveze otplate plasmana, ili izvrši eventualno plaćanje po osnovu preuzetih vanbilansnih obaveza. Promene u kvalitativnim faktorima se kontinuirano prate i vrši se prilagođavanje nivoa rizičnosti klijenta kada se relevantne promene faktora evidentiraju kao pouzdane.

Prilikom utvrđivanja internog rejtinga privrednih društava, Banka koristi internu skalu koja se sastoji od osam kategorija:

Rejting kategorija	Okvir PD (u %)
1	0 - 0,80
2	0,80 - 2,00
3	2,00 - 3,50
4	3,50 - 5,50
5	5,50 - 9,00
6	9,00 - 14,00
7	14,00 - 100,00
8	-

Interni rejtinzi označavaju grupe koje imaju zajedničku karakteristiku u pogledu očekivane verovatnoće neizmirenja obaveza u narednom periodu od jedne godine. Banka najmanje jednom godišnje sprovodi proces validacije modela rangiranja dužnika, pri čemu se ispituje da li razvrstavanje klijenata u definisane interne rejting kategorije i očekivana verovatnoća neizmirenja obaveza na nivou pojedinačne rejting kategorije odgovaraju empirijskim rezultatima u pogledu neizmirenja obaveza u definisanom vremenskom okviru.

Banka za izlaganje prema fizičkim licima i drugim pravnim licima (izuzev privrednih društava), a u smislu rangiranja prema nivou rizika, koristi rangiranja u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke u definisane kategorije na osnovu finansijske pozicije dužnika, odnosno pre primene efekata sredstava obezbeđenja i drugih korektivnih faktora klasifikacije.

U sledećoj tabeli prikazana je klasifikacija koju Banka primenjuje u odnosu na nivo rizika:

Kategorija	kreditni kvalitet	
	pravna lica	fizička lica
A	Visok	Visok
B	Srednji	Srednji
V	Srednji	Nizak
G	Nizak	Nizak
D	Problematičan	Problematičan

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, najčešća praksa koju Banka koristi, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, je i pribavljanje instrumenata obezbeđenja (kolaterala), kojima se obezbeđuje naplata potraživanja i minimizira kreditni rizik. Iznos i vrsta potrebnog kolaterala zavisi od procene kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Banka je Politikom upravljanja kolateralima definisala opredeljujuće principe i osnovne smernice u prihvatanju, vrednovanju i praćenju kolaterala koje Banka priznaje kao sredstvo ublažavanja kreditnog rizika i sekundarni izvor otplate plasmana, odnosno sredstvo povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana. Ciljevi ove politike su:

- Ostvarivanje jednoobrazne prakse u sagledavanju adekvatnosti kolaterala,
- Jednoobrazno vrednovanje kolaterala,
- Kontinuirano praćenje vrednosti kolaterala i
- Veća naplativost rizičnih plasmana.

Osnovni principi kojima se Banka rukovodi pri upravljanju kolateralima su:

- Banka po plasmanima pribavlja adekvatan kolateral, odnosno kolateral usklađen sa osnovnim elementima konkretne transakcije (iznos, rok i vrsta plasmana, dinamika otplate, namena i drugo) kao sekundarni izvor otplate plasmana, odnosno u cilju povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana;
- Nadležni organ odlučivanja, uključujući i lica sa ovlašćenjem za odlučivanje, određuju vrstu i vrednost kolaterala prema nivou identifikovanog rizika i navedeno je sastavni deo Odluke o odobravanju plasmana;
- Banka utvrđuje vrednost kolaterala u skladu sa važećim standardima vrednovanja opredeljenim relevantnim zakonskim propisima i odlukama regulatora;
- Banka kontinuirano prati vrednost i utrživost uspostavljenog kolaterala;
- Kolateral mora biti takve prirode i uspostavljen na takav način da u slučaju nesolventnosti, stečaja i likvidacije dužnika ili založnog dužnika (davaoca/vlasnika instrumenta obezbeđenja), obezbeđenje ostaje na snazi i omogućava Banci naplatu dela ili potraživanja u celosti,
- Ukoliko kao kolateral služi pokretna i nepokretna imovina (osim zemljišta), onda takav kolateral mora da bude osiguran i polisa vinkulirana u korist Banke, izuzev ako odlukom nadležnog nivoa odlučivanja nije drugačije definisano.

Kao standardne instrumente obezbeđenja Banka od klijenata pribavlja ugovorno ovlašćenje i menice, dok se kao dodatni instrumenti, u zavisnosti od procene kreditnog rizika i vrste plasmana, ugovaraju:

- Za komercijalne ili korporacijske kredite i kredite za male biznise – zaloge na pokretnim i nepokretnim stvarima (hipoteke), depoziti, bankarske, korporativne i garancije države, jemstva, zaloge na hartijama od vrednosti, udelima i potraživanjima;
- Za kredite stanovništvu – hipoteke na nepokretnostima, depoziti, jemstva solidarnog dužnika, životno osiguranje i drugo;
- Za pozajmljene vrednosne papire i ugovore o reotkupu – novac ili vrednosni papiri.

Prilikom procene nepokretnosti ili zaloge na pokretnoj imovini, Banka obezbeđuje stručnu i nezavisnu procenu vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenih procenitelja, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanju moguću meru. Nepokretnost, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti i osigurane od strane osiguravajućeg društva prihvatljivog za Banku, a polise vinkulirane u korist Banke.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

Metodologijom za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama su definisane vrste kolaterala za koje su predviđeni ponderi vrednosti kolaterala, koji su osnova za utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala i očekivanih vremenskih okvira za realizaciju kolaterala.

U cilju zaštite od promene tržišnih vrednosti kolaterala (hipoteka, zaloga, hartija od vrednosti i sl.), procenjena vrednost kolaterala se koriguje za definisani procenat (haircut) u zavisnosti od vrste kolaterala i lokacije, koji se redovno preispituju i revidiraju. Na ovaj način Banka sa štiti od potencijalnih gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja iz sredstava obezbeđenja.

Faktor umanjenja vrednosti kolaterala (haircut) predstavlja razliku između procenjene vrednosti kolaterala i novčanog priliva koji je moguće ostvariti prodajom kolaterala u postupku naplate. Haircut procenjenu tržišnu vrednost svakog instrumenta obezbeđenja svodi na očekivanu vrednost koja će biti naplaćena njegovom realizacijom u budućnosti, i to uvažavajući volatilnost tržišne vrednosti, mogućnost realizacije i gotovinske odlive po osnovu troškova aktiviranja i prodaje (sudski troškovi, troškovi poreza koji padaju na teret prodavca, troškovi konsultanata i oglašavanja i ostali troškovi), očekivani pad tržišne vrednosti od trenutka procene do trenutka planirane realizacije, kao i svojstvenu neizvesnost u utvrđivanju vrednosti.

Banka za sledeće vrste kolaterala utvrđuje specifične faktore umanjenja vrednosti kolaterala: kolaterali u obliku finansijske imovine, kolateral u vidu hartija od vrednosti (u zavisnosti od vrste emitenta), kolateral u vidu potraživanja, kolateral u vidu polise osiguranja vinkulirane u korist Banke, kolateral u vidu hipoteke na nepokretnostima, procenjenim po tržišnoj vrednosti (u zavisnosti od vrste nepokretnosti: poslovna, stambena), kolateral u vidu zaloge na pokretnim stvarima (roba, proizvodi i ostala pokretna imovina), kolateral u vidu garancija i kontragarancija.

Uslovi za materijalno vrednovanje nepokretnosti su: podobnost nepokretnosti za upis hipoteke i osiguranje nepokretnosti (sa preporukom vinkulacije u korist Banke). Uslovi za materijalno vrednovanje pokretne stvari su: podobnost stvari za upis založnog prava, osiguranje pokretne stvari (sa preporukom vinkulacije u korist Banke), mogućnost prodaje založene stvari. U slučaju kolateralnog jemstva u vidu garancija i kontragarancija, Banka prihvata samo bezuslovne garancije (garancije bez prigovora i garancije na prvi poziv). Iznos garancije mora da pokriva minimalno vrednost plasmana (glavnicu), uz preporuku da predmetni iznos bude uvećan za naknade i redovnu kamatu, kao i sve vrste plaćanja koje je dužnik obavezan da učini. Uslovi za materijalno vrednovanje založenih hartija od vrednosti su da Banka poseduje dokument o zalozi (najčešće ugovor ili založna izjava) koji je potpisao vlasnik hartije od vrednosti i nepostojanje tereta u korist trećih lica na hartijama od vrednosti koje se zalažu. Stepen pokrivenosti plasmana kolateralom se računa kao odnos iznosa založenog potraživanja uz primenu pondera vrednosti kolaterala u visini od 85% i odobrenog iznosa plasmana.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na individualnom nivou, Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti kolaterala (haircut-ove) u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize koja je u najvećoj meri bazirana na analizi tržišta, na tražnji za određenom vrstom sredstva obezbeđenja, iskustvu drugih učesnika na finansijskom tržištu, volatilnosti hartija od vrednosti i u manjoj meri na prethodnom iskustvu u Banci. Revizija faktora umanjenja vrednosti vrši se u slučaju procene da je došlo do značajnih promena na tržištu, ili u procesima realizacije sredstava obezbeđenja koji mogu imati značajan uticaj na visinu moguće naplate kroz realizaciju istih. Za specifične vrste kolaterala, ili u slučaju postojanja informacija o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vrednostima od definisanih, utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala se može izvršiti na osnovu procene analitičara, uz adekvatno obrazloženje.

Svi instrumenti obezbeđenja, izuzev menica, jemstva i pristupa dugu, moraju imati poznatu vrednost.

Vrednovanje kolaterala obavezno se vrši pre zaključenja ugovora o poslovnoj saradnji, kao i u toku važenja ugovora u dinamici propisanoj internim aktima Banke. Ukoliko po proceni Banke dođe do poremećaja uslova na tržištu koji značajno mogu uticati na vrednost kolaterala, može se zahtevati izrada nove procene vrednosti kolaterala od strane ovlašćenog procenitelja / sudskog veštaka. Kada se radi o zalozi na nepokretnostima, Banka je u obavezi da poveri procenu vrednosti kolaterala, najmanje jednom u tri godine, ovlašćenom procenitelju sa Liste Banke.

Osnovica za vrednovanje hartija od vrednosti je fer vrednost istih utvrđena na osnovu tržišnih cena (ukoliko se sa istima trguje na organizovanom tržištu kapitala), ili vrednost utvrđena primenom modela (ukoliko se ne radi o tržišnim hartijama od vrednosti). Osnovicu za vrednovanje založenog potraživanja predstavlja iznos naveden u ispravi (dokumentu) kojim se potvrđuje potraživanje. Osnovicu za vrednovanje založene polise predstavlja otkupna vrednost polise. Otkupna vrednost polise utvrđena je od strane društva za osiguranje koje je izdalo predmetnu polisu. Osnovica za obračun materijalne vrednosti nepokretnosti je tekuća tržišna vrednost (npr. cena po kojoj bi imovina mogla da se proda nezavisnom kupcu u vreme procene, pod pretpostavkom da se imovina javno ponudi). Procenu vrednosti nekretnine vrši ovlašćeni procenitelj sa Liste Banke. Osnova za obračun materijalne vrednosti pokretnih stvari je tekuća tržišna vrednost, odnosno procenjena vrednost ili kupovna vrednost (ukoliko je nova stvar).

Redovno praćenje vrednosti nepokretnosti podrazumeva proveru vrednosti nepokretnosti na osnovu raspoloživih podataka i informacija, poređenje vrednosti nepokretnosti iz porfolija Banke sa kretanjima vrednosti na tržištu Republike Srbije (realizovana prodaja, ponuda i tražnja), korišćenje statističkog modela itd. Za sve poslovne nepokretnosti, Banka sprovodi proveru vrednosti najmanje jednom godišnje, a za stambene i ostale nepokretnosti najmanje jednom u tri godine.

Vrednost kolaterala i tendencije kretanja, Banka prati i ažurira kako bi se potencijalni rizik od nerealne procene sveo na najmanju moguću meru, a u slučaju potrebe može zahtevati i dodatni kolateral u skladu sa zaključenim ugovorom. Kolaterali predstavljaju sekundarni izvor naplate potraživanja.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Obezvređenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrše se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava. Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja na grupnoj i individualnoj osnovi.

Individualno procenjivanje

Banka procenjuje ispravku vrednosti za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirenja obaveza – default-a, odnosno za plasmane koji su klasifikovani u nivo 3 u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi, raspoloživost drugih vrsta finansijske podrške i vrednost kolaterala koja se može realizovati, kao i očekivani novčani tokovi. Ukoliko dođe do novih informacija koje prema proceni bitno menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjenja obaveza klijenta prema Banci, vrši se nova procena obezvređenja plasmana. Obezvređenje na individualnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

Objektivnim dokazima koji ukazuju na potrebu obezvređenja plasmana, smatraju se:

- kada finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- kada postoje podaci o neizmirenju obaveza, učestalom kašnjenju u otplati ili neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- kada Banka, usled finansijskih poteškoća dužnika, bitno promeni uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- dužnik ne može da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- neprekidna blokada računa preko 60 dana;
- kada postoje izvesne značajne finansijske poteškoće u poslovanju klijenta (bankrotstvo, likvidacija, stečaj ili neka druga vrsta finansijske reorganizacije dužnika) i slično.

Pored navedenog, dokumentaciju potrebnu kao dokaz za obezvređenje plasmana, predstavljaju i dokazi za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja (Nastavak)

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Banka uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine u skladu sa MSFI 9 standardom.

Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje/sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolaterala (vansudski/sudski/stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija Banka procenjuje na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

Objektivni dokazi obezvređenja

Banka na svaki izveštajni datum ispituje da li je nakon početnog priznavanja došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Banka pri ispitivanju posmatra promenu rizika od neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta, a ne promenu iznosa očekivanih kreditnih gubitaka. U svrhu tog ispitivanja Banka upoređuje rizik od neispunjenja obaveze povezan s finansijskim instrumentom na datum izveštavanja s rizikom od neispunjenja obaveze povezanim s finansijskim instrumentom na datum početnog priznavanja i pri tome uzima u obzir sledeće kriterijume, koji upućuju na znatno povećanje kreditnog rizika nakon početnog priznavanja:

- potraživanje je u docnji preko 30 dana,
- došlo je do pogoršanja interne rejting kategorije za dve ili više kategorija, za privredna društva i preduzetnike, odnosno dve kategorije po klasifikaciji NBS za banke, poljoprivrednike, jedinice lokalne samouprave i javna administrativna tela i dva eksterna kreditna rejtinga agencija Moody's, Standard & Poor's i Fitch za države i centralne banke,
- potraživanje nije u statustu neizmirenja obaveza, ali je restrukturirano,
- potraživanje je od klijenta koji ima WL status (nalazi se na kontrolnoj listi i ima odgovarajuću oznaku u sistemu Banke).

Ispunjenost bilo kog od navedenih kriterijuma je dovoljan uslov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2.

Ukoliko nije ispunjen nijedan od navedenih kriterijuma, potraživanje ostaje u nivou 1, odnosno smatra se da ovi finansijski instrumenti imaju nizak kreditni rizik, tj. nizak rizik neizmirenja obaveza. Dužnik je sposoban da u kratkom roku (o dospeću ili sa docnjom ne dužom od 30 dana) ispuni ugovorne obaveze u pogledu novčanih tokova, te da njegovu sposobnost izmirenja obaveza nepovoljne promene privrednih i poslovnih uslova dugoročno mogu, ali i ne moraju umanjiti.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja utvrdi da je iznos potraživanja po kome je docnja bila duža od 30 dana – što je bio osnov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2 – u međuvremenu naplaćen, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, raspoređenog u nivo 2, u međuvremenu utvrdi kategorija čiji je nivo kvaliteta bolji, isti ili za jednu kategoriju lošiji u odnosu na momenat incijalnog odobrenja, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1. Za potraživanja kod kojih se kao osnov za utvrđivanje kreditnog kvaliteta koriste finansijski izveštaji, za prelazak potraživanja iz nivoa 2 u nivo 1 osnov mogu biti samo zvanični finansijski izveštaji.

Potraživanje se raspoređuje u nivo 3 u slučaju da je potraživanje u statusu neizmirenja obaveza.

Grupno procenjivanje

Obezvređenje se procenjuje grupno po svim plasmanima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja i nalaze se u nivou 1 – standard klijenti i u nivou 2 – klijenti sa identifikovanim povećanjem kreditnog rizika, kao i potraživanja po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svođenje na sadašnju vrednost.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije, bazirane na sistemu internih rejting kategorija i to na mesečnom nivou.

Banka koristi sledeće metode grupisanja radi procenjivanja očekivanih kreditnih gubitaka na grupnoj osnovi:

- interne rejting kategorije (privredna društva i preduzetnici);
- vrsta plasmana (na primer: kreditne kartice, minusi po tekućim računima, itd.);
- vrsta dužnika (na primer: banke, privredna društva, jedinice lokalne samouprave, poljoprivrednici, država, centralna banka);
- urednost u izmirivanju obaveza;
- promena u rejtingu potraživanja.

Metodologijom za obezvređenje primenjuje se princip budućeg očekivanog gubitka, u skladu sa MSFI 9, kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti.

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se odmerava na sledeći način:

- Nivo 1 – potraživanja kod kojih nije identifikovano pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Banka obračunava trošak obezvređenja baziran na 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima;
- Nivo 2 – potraživanja kod kojih je identifikovano značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Banka obračunava trošak obezvređenja baziran na očekivanim kreditnim gubicima za ceo životni vek instrumenta.

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, obračunati su na osnovu 12-mesečnih očekivanih kreditnih gubitaka (Expected Credit Loss – ECL). U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika nula, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličnih izloženosti po osnovu kojih očekivani kreditni gubici teže nuli.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Grupno procenjivanje (Nastavak)

Svi finansijski instumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati su na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta.

Banka obračunava troškove obezvređenja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (Fair Value through Other Comprehensive Income – FVOCI), kao akumulirani iznos obezvređenja koji takođe utiče i na bilans uspeha. Međutim, očekivani kreditni gubici ne umanjuju iznos bruto finansijske aktive u bilansu stanja.

Za sektore privrede i stanovništva, Banka obračunava očekivane kreditne gubitke (obezvređenje) na sledeći način:

$$ECL = \sum_{t=1}^{T} PD_t * (1 - CPD_{t-1}) * LGD_t * EAD_t * B_t$$

Gde je

ECL_t (expected credit loss) očekivani kreditni gubitak,

EAD_t (exposure at default) izloženost u trenutku default-a,

LGD_t transformisana vrednost gubitka u slučaju nastupanja statusa neizmirenja obaveza,

PD_t i CPD_t su, redom, uslovna i kumulativna verovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza,

B_t diskontni faktor, gde je kao diskontna stopa uzeta efektivna kamatna stopa za ročnost t.

Navedena formula koristi se za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (obezvređenja) u nivoima 1 i 2, uz respektovanje vremenskog horizonta. Očekivani kreditni gubici koji se priznaju za finansijske instrumente u nivou 1 predstavljaju najviše jednogodišnji iznos obračunatih kreditnih gubitaka. Za instrumente čiji je preostali rok dospeća kraći od godinu dana, očekivani kreditni gubitak se obračunava za broj meseci do datuma dospeća. U izuzetnim slučajevima kada je rok dospeća istekao, očekivani kreditni gubici se obračunavaju za jedan mesec.

EAD, odnosno izloženost u trenutku nastupanja statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova, kao i moguća korišćenja sredstava iz odobrenih linija pre momenta default-a.

Izloženost usled neispunjenja obaveza (EAD) predstavlja bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih instrumenata koji podležu obračunu umanjenja vrednosti, uzimajući u obzir i mogućnost klijenta da poveća svoju izloženost pri neispunjenju obaveza.

Za izračunavanje EAD za nivo 1, Banka procenjuje mogućnost neizmirenja obaveza u okviru 12 meseci za obračun dvanaestomesečnog očekivanog kreditnog gubitka (ECL), odnosno, izračunava se obezvređenje za potraživanje koje se nalazi u nivou 1, za koje se očekuje da će rezultirati nemogućnošću isplate obaveza u periodu od 12 meseci od datuma bilansa stanja. Za nivo 2, izloženost po neispunjenju obaveza se razmatra za sve događaje u toku životnog veka instrumenata.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Grupno procenjivanje (Nastavak)

PD (Probability of default) predstavlja procenu verovatnoće neispunjenja obaveza u datom vremenskom periodu. Neispunjenje obaveza se može desiti samo u određeno vreme tokom procenjenog perioda, ukoliko se nije prethodno prestalo sa priznavanjem instrumenta, a Banka je još uvek izložena. Banka na osnovu istorijskih podataka izračunava PD parametar.

PD za svako privredno društvo i preduzetnika se utvrđuje na godišnjem nivou u skladu sa Metodologijom za razvoj PD modela – pravna lica i preduzetnici koji vode dvojno knjigovodstvo. Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka primenjuje vrednost PD parametra dužnika za prvu godinu utvrđenog na osnovu internog rejting modela za dužnike raspoređene u nivo 1 i nivo 2 ili vrednosti PD parametra za kraći period, ako potraživanje dospeva u roku kraćem od godinu dana od izveštajnog datuma (posmatrano u broju meseci do konačnog dospeća).

Ukoliko je potraživanje svrstano u nivo 2 neophodno je izvršiti procenu višegodišnjih vrednosti PD parametra, odnosno verovatnoću neizmirenja tokom života instrumenta na osnovu sledeće formule:

$$lifetime\ PDt(i) = CPDT(i)$$

gde je

$CPDT(i)$ kumulativna verovatnoća neizmirenja za rejting kategoriju i, koja predstavlja verovatnoću da se status neizmirenja dogodi bilo kada od početnog trenutka 1:

$$CPD_{t-1}(i) = \sum_{t=1}^{t-1} MPD_t\ (i)$$

za t>2

dok je MPD_t granična verovatnoća neizmirenja (marginal PD) za rejting kategoiju i odgovara (bezuslovnoj) verovatnoći neizmirenja u trenutku t:

MPDt(i)=PDt(i)(1-CPDt-1(i)).

Uslovna verovatnoća neizmirenja tokom života instrumenta (forward lifetime PD) odgovara verovatnoći da se status neizmirenja dogodi između trenutka t i dospeća instrumenta T, pod uslovom da se ne dogodi pre trenutka t:

$$FPD_{t,T}(i) = \frac{CPD_T(i) - CPD_{t-1}(i)}{1 - CPD_{t-1}(i)}$$

Za procenu višegodišnjih verovatnoća neizmirenja (cumulative, lifetime i forward PD), Banka koristi metod homogenih Markovljevih lanaca u diskretnom vremenu.

Metodi zasnovani na Markovljevim lancima pretpostavljaju da buduće tranzicije kreditnih rejtinga zavise samo od trenutnog, ali ne i od prethodnih rejtinga. Pretpostavka homogenosti polazi od toga da se verovatnoće migracija m_{ij} ne menjaju tokom vremena. Odatle sledi da će matrica tranzicije za period od početnog trenutka (datuma kada je instrument postao kreditna izloženost za Banku) do trenutka t biti:

M(t) = Mt

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja

U skladu sa zahtevima MSFI 9 prilikom utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka vrši se uračunavanje makroekonomskih efekata, odnosno „gledanje unapred" *(forward looking)*.

Banka razvija ekonometrijske modele kako bi utvrdila zakonitost i vezu koja je postojala u posmatranom istorijskom periodu između ostvarenih stopa default-a, na kvartalnom ili mesečnom nivou i nezavisnih varijabli. Ovom prilikom, Banka ispituje veze koje postoje između ostvarenih default stopa i makroekonomskih faktora.

Banka procenjuje ekonometrijskim modelima veze između posmatranih parametara najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće na način da ti parametri važe za naredni posmatrani izveštajni period. Banka koristi javno dostupne projekcije izabranih makroekonomskih parametara, a ukoliko iste ne postoje, vrši projekciju koristeći ekstrapolaciju trenda serije trogodišnjih podataka. Prilikom odabira projekcija makroekonomskih parametara Banka sagledava relevantnost dostupnih izvora i u slučaju postojanja više različitih relevantnih izvora mogu se definisati različiti scenariji u delu forward looking komponente. Banka najčešće koristi 3 scenarija (optimistični, realan i pesimistični) o očekivanim kretanjima makroekonomskih parametara. Dodatno, Banka može koristiti i više različitih scenarija ukoliko postoji za tim potreba, obuhvatajući i ekspertski procenjena scenarija o visini očekivanih stopa neizmirenja obaveza (default stopa).

Na osnovu razvijenog internog ekonometrijskog modela i dobijenih parametara, Banka vrši predviđanje očekivanih default stopa za sva tri scenarija za periode za koje postoje adekvatne projekcije makroekonomskih pokazatelja, a za svaki od segmenata posmatrano pojedinačno. Ovo se radi najduže za vremenski period od 3 godine, imajući u vidu nepouzdanost i nepostojanje adekvatnih projekcija za periode duži od tog, odnosno činjenicu da sami obračunati *Through-the-Cycle* (TTC) PD-evi predstavljaju najbolju dugoročnu projekciju *Point-in-Time* (PIT) PD-eva.

Ukoliko Banka nije u mogućnosti da ekonometrijskim modelima potvrdi stabilnu vezu između nezavisnih varijabli i stope default-a, a u skladu sa definisanim kriterijumima, kao najbolja aproksimacija PIT PD-eva za naredne periode koriste se benchmark koeficijenti za prilagođavanje PD-eva u Point-in-Time objavljeni od strane European Banking Authority za ostale zemlje u razvoju na teritoriji Evrope (Other developing Europe).

Na osnovu dobijenih projektovanih stopa defaulta, Banka vrši obračun Beta faktora koristeći pristup varijabilnog skalara:

$$\beta pit = \frac{DRt}{PDt}$$

Gde je DR default rate (stopa default-a) predviđena ekonometrijskim modelom, a PD petogodišnji ponderisani prosek PD parametra obračunat na bazi istorije Banke, u trenutku t.

Vrednost Beta faktora se izračunava za sva tri scenarija (optimistični, realan i pesemistični), nakon čega se vrši ponderisanje sa verovatnoćama očekivane realizacije navedenih scenarija, kako bi se dobio finalni Beta faktor koji sadrži sva tri scenarija (optimističan, realan, pesimističan).

$$\beta pit = (\beta\ optimistic * verovatnoća\ opt.10\%) + (\beta\ realan * verovatnoća\ real.80\%) + (\beta\ pesimistic * verovatnoća\ pes.10\%)$$

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (Nastavak)

Izuzetno, ukoliko se koristi više različitih scenarija, uključujući i ekspertski procenjena scenarija, jedan ili više, onda se dodatnom ili dodatnim scenarijima dodelje značajnost od najmanje 20%, dok se ß realni faktor u tom slučaju koriguje za značajnost dodeljenu dodatnom ili dodatnim scenarijima. Banka se može opredeliti da umesto uvođenja dodatnih scenarija, uključujući i ekspertski procenjena, u izuzetnim slučajevima vrši korekciju pojedinačnih ß faktora, kao vrstu određene marže konzervativnosti. Korišćenje scenarija baziranih na ekspertskoj proceni se bazira na potrebi adekvatne procene očekivanja u vezi sa nivoom obezvređenja za kreditni rizik, u situacijama kada nastupe ili se procenjuje da će nastupiti uslovi koji se značajno razlikuju u odnosu na istorijsko iskustvo Banke, odnosno kada nastupe događaji koji se ranije nikada u tom obliku nisu realizovali. Na ovaj način, obračunati ßpit faktor za dati vremenski period se primenjuje linearno na sve pojedinačne PD-eve iz TTC tranzicione matrice, na način da je:

$$PD_{i,t}^{pit} = \beta pit * PD_{i,t}^{ttc}$$

U poslednjem koraku se vrši obračun lifetime PiT kumulativnih matrica prema sledećem algoritmu:

Pretpostavke: n – broj godina za lifetime obračun,

M_0 – istorijska jednogodišnja matrica,

$\beta 1, \beta 2, \beta 3$ – parametri iz modela,

$M1$ $M2$ $M3$ – nove matrice pomnožene beta parametrima i

$C1$, $C2$, $C3$, Ck – PiT kumulativne matrice

Najpre se računaju matrice dobijene množenjem jednogodišnje TTC matrice beta parametrima:

$$Mi = M_0 * \beta i \qquad za\ i = 1, 2, 3$$

Zatim se računaju kumulativne PiT matrice:

$$C1 = M1$$

$$C2 = C1 * M2$$

$$C3 = C2 * M3$$

$$Ck = C3 * M^{k-3}\ ,\ k = 4, \dots , n$$

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2

Za obračun obezvređenja za nivo 1, Banka koristi jednogodišnje PD-jeve za prvih 12 meseci. Kod obračuna obezvređenja za nivo 2, gde se obezvređenje obračunava za svaku godinu trajanja finansijskog sredstva, Banka koristi marginalni PD koji predstavlja razliku dva kumulativna PD, između t+1 i t, gde t predstavlja vremenski period od jedne godine. Kumulativni PD se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti zaključno sa periodom t. Verovatnoća da će se realizovati default pre ili zaključno sa rokom dospeća T odgovara lifetime PD-ju, odnosno verovatnoći default-a za ceo period života finansijskog instrumenta.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 (Nastavak)

Gubitak u slučaju neizmirenja obaveza (LGD) je procena gubitaka koji se javljaju u slučaju neizmirenja obaveza u određeno vreme. Zasniva se na razlici između ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje bi kreditor očekivao da primi, uključujući i realizaciju bilo kojeg kolaterala. To je obično izraženo kao procenat EAD-a. Banka u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom procene obezvređenja i MSFI 9 standardom, želi da odrazi mogućnost naplate novčanih tokova kako iz redovnih novčanih tokova, ali i iz realizacije kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa finansijskim instrumentom.

U tom smislu, Banka primenjuje generalno koncept odvojenog LGD secured i LGD unsecured parametra u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana. Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivane stope gubitka nakon realizacije kolaterala, Banka uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti, a ukoliko takva interna evidencija nije dovoljna, za ove potrebe koriste se podaci sa tržišta Republike Srbije o očekivanim vremenima naplate iz kolaterala i faktorima umanjenja vrednosti kolaterala (haircut-ova) u zavisnosti od vrste kolaterala.

Poslednji korak u obračunu obezvređenja je diskontni faktor - Bt u cilju svođenja na sadašnju vrednost. Za diskontovanje se koristi inicijalna efektivna kamatna stopa u čiji obračun ulaze samo one kamate i naknade koje se mogu identifikovati kao direktan prihod Banke. U nivou 2, period na koji se vrši diskontovanje, zavisi od roka trajanja finansijskog sredstva, dok je u nivou 1, vremenski faktor uvek jednak jednoj godini (12 meseci).

Za obračun obezvređenja za izloženosti prema državama, finansijskim institucijama i obezvređenje hartija od vrednosti, Banka koristi drugačiji način obračuna obezvređenja. Banka ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama.

Prilikom procene obezvređenja i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa, centralnih banaka kao i finansijskih institucija, Banka se oslanja na istraživanja i podatke eksternih rejting agencija Moody's, Standard & Poor's i Fitch.

Tom prilikom koristi sve raspoložive izvore do kojih može doći bez upotrebe prekomernog troška, kako bi adekvatno utvrdila verovatnoću default-a za potrebe obračuna obezvređenja. Verovatnoća default-a za period od godinu dana je utvrđena kao verovatnoća migracije iz utvrđenog eksternog rejtinga ugovorne strane (ili rejtinga srodne ugovorne strane ukoliko ne postoji dostupan eksterni rejting), u status default-a. Kumulativni PD se određuje jednostavno eksponencijalnim dizanjem na stepen jednogodišnjih stopa default-a, na sledeći način:

$$CPD_t = 1 - e^{-(default\ rate * t)}$$

Banka za izloženosti prema drugim domaćim i stranim banakama, društvima za osiguranje i davaocima lizinga, poljoprivrednicima, za potraživanja od budžetskih korisnika, jedinica lokalne samouprave i javnih administrativnih tela koristi tranzicione matrice na osnovu kojih utvrđuje uslovne i kumulativne verovatnoće neizmirenja obaveza, s obzirom na to da raspolaže ograničenom istorijom podataka u delu prelaska u status neizmirenja obaveza ovih klijenata.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 (Nastavak)

Tranziciona matrica predstavlja matricu verovatnoće prelaska iz jedne kategorije u sve ostale kategorije. Banka kao kategorije koristi kategorizaciju utvrđenu u skladu sa odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki (A, B, V, G i D).

Banka sva potraživanja od fizičkih lica raspoređuje u sledeće segmente:

- limiti po kreditnim karticama,
- odobreni minusi po tekućim računima,
- krediti.

Inherentni gubici po ovim proizvodima se procenjuju na grupnoj osnovi, a na osnovu analize istorijskih iskustava u pogledu delikventnosti svake vrste plasmana u skladu sa kriterijumom neizmirenja obaveza po plasmanima fizičkim licima.

Procenjivanje obezvređenja na grupnoj osnovi se vrši na osnovu podele svih potraživanja u sledeće segmente portfolija (m), prema broju dana kašnjenja, a posebno za svaku vrstu plasmana ili ukupno za celokupan portfolio fizičkih lica (u zavisnosti od toga da li je po pojedinačnim vrstama plasmana moguće obezbediti relevantnu količinu istorijskih podataka za adekvatnu procenu):

m	0	1	2	3	4	5	6	7
Opis	bez docnje	1 - 30 dana	31 - 60 dana	61-90 dana	91 -120 dana	121 - 150 dana	151 - 180 dana	preko 180 dana

Stopa neizmirenja obaveza za segment portfolija (vrsta plasmana) koja predstavlja osnovu obračuna procenta obezvređenja na grupnoj osnovi izračunava se na bazi prosečnih tekućih stopa prelaska u lošiji segment portfolija na osnovu istorijskih podataka.

Istorijska statistika obuhvata period od tri poslednje godine, uz mesečno posmatranje na definisane datume preseka (poslednji dan u mesecu) i raspoređivanje svih plasmana u navedene segmente.

Stopa prelaska za **n** datum preseka izračunava se kao odnos iznosa potraživanja (IP) koja su se nalazila u korpi ***m*** u mesecu ***t*** i iznosa potraživanja koja su se nalazila u korpi ***m-1*** za prethodni datum preseka (poslednji dan u mesecu koji prethodi posmatranom), odnosno:

SP = IPt / IPt-1

$$PSP_{m1} = (SP_1 + SP_2 + ...SP_n) / \sum_1^n SP$$

$$PSP_{m2} = (SP_1 + SP_2 + ...SP_n) / \sum_1^n SP$$

$$PSP_{mn} = (SP_1 + SP_2 + ...SP_n) / \sum_1^n SP$$

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 (Nastavak)

U poslednjem koraku dobijeni proseci se pomnože i dobijeni proizvod stepenuje kako bi se izračunala godišnja stopa neizvršenja:

$$SN = (PSPm1 \times PSPm2 \times .... PSPmn)^2$$

gde je:

SP – stopa prelaska

IP – iznos plasmana

PSP – prosečna stopa prelaska

SN – stopa neizmirenja

Za vanbilansne stavke izloženosti fizičkim licima koje označavaju preuzete neopozive obaveze, Banka primenjuje stope verovatnog gubitka jednake stopama obezvređenja bilansnih potraživanja za napred navedene segmente potraživanja od fizičkih lica.

Obezvređenje plasmana privredi, stanovništvu, državama i finansijskim institucijama umanjuje vrednost plasmana i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha, a obezvređenje hartija od vrednosti se evidentira kroz ostali rezultat.

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje pojedinačnog verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama – plativih i činidbenih garancija, akreditiva, avala i drugih vanbilansnih stavki) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze i dužnik se nalazi u nivou 3. Takođe, za nivoe 1 i 2, Banka utvrđuje procenu verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sve vanbilansne stavke, uključujući i neiskorišćene preuzete obaveze. Način obezvređenja vanbilansnih stavki za nivo 1 i nivo 2 je isti kao obezvređenje bilansnih potraživanja, osim u delu priznavanja EAD-a. Kod procene verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Banka umanjuje izloženost za faktor konverzije (CCF).

U skladu sa MSFI 9 standardom, Banka je na osnovu iskustva obračunala faktore kreditne konverzije (Credit Conversion Factors – CCF), koji predstavljaju verovatnoću konverzije vanbilansnih izloženosti u bilansne i zaključila da ne raspolaže dovoljnim brojem istorijskih podataka za definisanje sopstvenih CCF. Zbog toga, Banka koristi najbolju aproksimaciju CCF, a to su faktori konverzije definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije. Za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje je Banka ugovorila bezuslovnu otkazivost ugovora ili mogućnost otkaza ugovorene obaveze ako klijent prekrši ugovorene kovenante, Banka ne obračunava verovatni gubitak po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza.
Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja

Prilikom procene obezvređenja na individualnoj osnovi, iznosi koji se očekuju da će biti naplaćeni u budućnosti zavise od procene nadoknadivosti potraživanja na bazi dokazivih, razumnih i prihvatljivih pretpostavki. Mogući obim gubitka utvrđuje se na osnovu najnovijih dostupnih informacija.

Procena nadoknadivosti potraživanja se vrši na osnovu faktora kao što su:

1. finansijski položaj dužnika (kreditna sposobnost) uključujući realističnu procenu, na osnovu finansijskih i poslovnih informacija, verovatnoće budućih novčanih tokova,
2. kvaliteta i realizacione fer vrednosti kolaterala, troškova u vezi sa realizacijom kolaterala,
3. urednosti u dosadašnjem servisiranju obaveza.

Na osnovu navedenih osnovnih, ali i ostalih raspoloživih informacija, procenjuju se ukupni novčani tokovi od potraživanja koji određuju nadoknadivost potraživanja.

Prilikom ocene stepena obezvređenja posebno se uzimaju u obzir sledeći elementi:

- Nefinansijski faktori koji mogu uticati na poslovanje dužnika (npr. karakter i kvalitet dužnika),
- Sposobnost otplate duga koja proističe iz profitabilnosti posla i likvidnosti kompanije,
- Kvalitet kolaterala koji osigurava potraživanje, kvalitet dokumentacije pomoću koje Banka realizuje teret na kolateralu i njegov pravni status,
- Opšta situacija u industriji i ekonomskom okruženju u oblasti aktivnosti dužnika,
- Kompletnost kreditne dokumentacije u kreditnom dosijeu,
- Prethodno iskustvo u ispunjenju obaveza prema Banci od strane dužnika.

Ukoliko se raspolaže sa dokumentima o mogućoj strukturi reprograma ili restrukturiranja potraživanja (usvojeni planovi restrukturiranja, nacrti ili predlozi planova restrukturiranja, ugovori o reprogramu/restrukturiranju, protokoli o naplati i sl.) procena nadoknadivosti može da se vrši na osnovu strukture otplate definisane ovim dokumentima ukoliko se na osnovu raspoloživih informacija može konstatovati da postoji značajna izvesnost da će se isti i realizovati. Ukoliko se ne radi o usvojenim i pravnosnažnim dokumentima, na osnovu dobijenih informacija se vrši procena perioda za koji bi naplata u skladu sa istima mogla početi. Ukoliko su dokumenta usvojena, ali nisu pravnosnažna, ovaj period ne može da bude kraći od šest meseci. Ukoliko dokumenta nisu usvojena, ovaj period ne može da bude kraći od dvanaest meseci.

Ukoliko naplata Banke zavisi od ishoda sudskog spora, obavezno se vrši procena izvesnosti povoljnog ishoda sudskog spora za Banku i procena vremenskog perioda za završetak istog, ili se obezbeđuje pribavljanje navedenog od angažovatih zastupnika Banke. Ukoliko je procena da postoji visoka izvesnost povoljnog ishoda sudskog spora za Banku, novčani tokovi koji bi proizašli iz istog mogu da se koriste prilikom procene nivoa obezvređenja, a nakon vremenskog perioda koji zavisi od informacije o potrebnom periodu za završetak sudskog spora.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja (Nastavak)

Ukoliko postoji očekivanje da plasman nije nadoknadiv iz očekivanih novčanih tokova od plasmana, odnosno ukoliko postoji potreba i namera da se potraživanje naplati iz sredstava obezbeđenja (kolaterala) i očekivanje da takva mogućnost postoji, odnosno da će obezbeđenje po plasmanu biti aktivirano, u tom slučaju se procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki vrši na osnovu diskontovanih vrednosti očekivanih novčanih tokova od realizacije sredstva obezbeđenja po potraživanjima od klijenta.

U cilju adekvatnog utvrđivanja obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki prilikom naplate potraživanja iz kolaterala, Banka primenjuje očekivano vreme naplate iz kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala. Minimalni vremenski periodi očekivani za realizaciju naplate iz kolaterala u trenutku prve procene nadoknadivosti potraživanja koja se zasniva na očekivanoj naplati iz kolaterala, se prilikom naknadnih procena nadoknadivosti mogu skraćivati u zavisnosti od napretka u postupku realizacije naplate, a u skladu sa informacijama iz organizacionih jedinica Banke nadležnih za sprovođenje procesa naplate. Za specifične vrste kolaterala, ili u slučaju postojanja informacija ili procene o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vremenskim periodima od definisanih minimalnih, utvrđivanje perioda realizacije kolaterala se može izvršiti na osnovu procene analitičara uz adekvatno obrazloženje.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na individualnom nivou, Banka primenjuje odgovarajuće faktore umanjenja vrednosti kolaterala (haircut-ove) u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize koja je u najvećoj meri bazirana na analizi tržišta, na tražnji za određenom vrstom sredstva obezbeđenja, iskustvu drugih učesnika na finansijskom tržištu, volatilnosti hartija od vrednosti, i u manjoj meri na prethodnom iskustvu u Banci.

Pod nadoknadivim (naplativim) iznosom potraživanja podrazumeva se sadašnja vrednost procenjenih očekivanih budućih priliva po datom plasmanu, a pod nominalnom knjigovodstvenom vrednošću plasmana (vrednosti izložene kreditnom riziku) podrazumeva se stanje potraživanja po osnovu glavnice, dospele kamate, naknade i drugih potraživanja.

Prilikom obračuna obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki vrši se diskontovanje očekivanih novčanih tokova, tj. njihovo svođenje na sadašnju vrednost. Diskontovanje se vrši diskontnom kamatnom stopom koja predstavlja efektivnu kamatnu stopu za očekivane ročnosti novčanih tokova svake kreditne izloženosti.

Nemogućnost potpune naplate se meri gubitkom koji čini razliku između aktuelne knjigovodstvene vrednosti potraživanja i procenjene nadoknadive vrednosti potraživanja koja predstavlja sadašnju vrednost očekivanih budućih novčanih tokova od datog potraživanja, i evidentira se kao obezvređenje bilansne aktive i verovatni gubitak po osnovu vanbilansnih stavki.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na politiku otpisa potraživanja

Ukoliko se oceni da je postupak koji Banka vodi neefikasan, odnosno da se na osnovu raspoloživih sredstava obezbeđenja ne može očekivati naplata potraživanja, vrši se trajni otpis potraživanja.

Uslov za trajni otpis potraživanja, odnosno isknjižavanje iz poslovnih knjiga, je izvršeno obezvređenje datog potraživanja u celokupnom iznosu.

Računovodstveni otpis problematičnog kredita, iz Odluke NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke, vrši se u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je Banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti i to prenosom bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju Banke uz obavezu da se prenos u vanbilansnu evidenciju sprovede najkasnije u roku od 30 dana od dana evidentiranja ispravke vrednosti od 100%.

U slučaju da se postupak naplate dospelih nenaplaćenih potraživanja i dalje vodi, a procenjuje se da je rezultat, kao i vreme naplate potraživanja, neizvesno, može se, u skladu sa procenom, predložiti računovodstveni otpis potraživanja, a naročito u sledećim slučajevima:

- potraživanje koje je obezbeđeno hipotekom na nepokretnosti po osnovu kojeg je klijent u docnji preko tri godine, ukoliko Banka u tom periodu nije otpočela postupak naplate iz sredstva obezbeđenja, niti je ostvarila naplatu od klijenta, odnosno jemca;
- ostala potraživanja kod kojih postoje elementi koji ukazuju na otežanu naplatu (npr. potraživanja od klijenta koji je izbrisan iz registra privrednih subjekata, a nije nastavio da posluje putem statusne promene pripajanja, spajanja ili podele, potraživanja od preminulog fizičkog lica).

Informacije koji se odnose na prihode od kamate na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje

Banka prihode od kamata, od momenta obezvređenja finansijskog sredstva, priznaje u skladu sa zahtevima MRS/MSFI.

Prihodi od kamata po osnovu finansijskih sredstava svrstanih u nivo 3 priznaju se u umanjenom obimu, odnosno primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu (neto) vrednost istog. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja umanjen za isplate glavnice, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamate za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću i uz oduzimanje svakog umanjenja po osnovu umanjenja vrednosti ili nenaplativosti.

Po osnovu individualno obezvređenih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti utvrđuje se efekat umanjenja iznosa obezvređenja istog koji se pripisuje isključivo protoku vremena od jednog do drugog izveštajnog perioda. Efekat umanjenja iznosa obezvređenja priznaje se kao prihod od kamata, a iskazuje se kao posebna pozicija u okviru istih, kao prihod po osnovu odmotavanja (unwinding). Promena iznosa obezvređenja je rezultat promena u očekivanim budućim novčanim tokovima gotovine od finansijskog sredstva, bilo usled promene očekivanja u pogledu njihovog iznosa ili očekivanog trenutka naplate i evidentira se kao prihod ili rashod od promene obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na prihode od kamate na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje (Nastavak)

Obračunata kamata na obezvređena finansijska sredstva:

- koja su utužena,
- za koja je kroz procenu obezvređenja utvrđeno potpuno obezvređenje,
- od dužnika koji se nalaze u procesu stečaja ili likvidacije,
- za koja procenjeni očekivani prilivi po uspostavljenim sredstvima obezbeđenja ne pokrivaju potraživanja po osnovu kamate (u iznosu dela kamate koji nije pokriven),
- za koja je ugovorima o restrukturiranju predviđen otpis potraživanja po osnovu kamate (u iznosu koji je predviđen za otpis)

predstavlja evidencionu kamatu i prenosi se u vanbilansnu evidenciju.

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja

U zavisnosti od konkretnih okolnosti, organizaciona jedinica nadležna za restrukturirana potraživanja može predložiti nadležnim organima neki od mogućih oblika korektivnih mera kao vid restrukturiranja loših plasmana:

- bilateralni sporazum o restrukturiranju,
- multilateralni sporazum o restrukturiranju,
- sporazumno finansijsko restrukturiranje,
- unapred pripremljen plan reorganizacije,
- obična reorganizacija u stečaju,
- pripremanje i zaključivanje svih vrsta sporazuma i protokola u cilju zaštite ili unapređenja pozicija Banke,
- traženje potencijalnih kupaca za predmete obezbeđenja i drugu imovinu u vlasništvu dužnika i jemaca podobne za namirenje potraživanja Banke.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje samo ukoliko utvdi da je klijent sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će, u skladu sa novom dinamikom otplate opredeljenom nakon sprovedenog restrukturiranja, moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, neophodno je obezbediti:

- detaljnu analizu razloga koji su doveli do značajnih i sistemskih finansijskih poteškoća u poslovanju klijenta,
- plan, odnosno mere i aktivnosti, koje će biti preduzete sa ciljem konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja klijenta,
- projekciju novčanih tokova za period otplate plasmana koji je predmet restrukturiranja, zasnovanu na realnim i objektivno definisanim pretpostavkama, koja potvrđuje adekvatan kapacitet preduzeća za izmirivanje obaveza u skladu sa novom dinamikom otplate.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja (Nastavak)

Pored prethodno navedenog, vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana, analiza mogućih mera restrukturiranja plasmana i obrazloženje efekata i prednosti izabrane mere restrukturiranja i sačinjava se novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja plasmana.

Kada su u pitanju izloženosti prema fizičkim licima, ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, ispitivanje da li je restrukturiranje ekonomski opravdano, analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća klijenta, obrazloženje efekata i prednosti izabrane mere restrukturiranja i izrađuje novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

Procedurom Praćenje naplate potraživanja, identifikacija i upravljanje problematičnim izloženostima definisano je da Odeljenje upravljanja lošim plasmanima prati plan restrukturiranja, o čemu izveštava Izvršni odbor u okviru kvartalnih izveštaja.

Ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja restrukturirana potraživanja će se procenjivati na individualnom nivou.

Da bi potraživanje izašlo iz kategorije restukturiranog potreban je period od najmanje dve godine od dana restrukturiranja, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema Banci.

5.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Banka u svom poslovanju poštuje osnovne principe upravljanja likvidnošću, ostvarujući dovoljan nivo sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog prinosa na kapital.

Rizik likvidnosti ispoljava se u razlici između priliva sredstava, sa jedne strane, i dospeća obaveza, sa druge strane, uključujući i mogućnost kašnjenja planiranih priliva, kao i neočekivane odlive. Rizik likvidnosti može se javiti u vidu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti. Problem likvidnosti sa aspekta izvora sredstava odnosi se na strukturu obaveza odgovarajuće ročnosti i cene, i potencijalno značajno učešće nestabilnih izvora, kratkoročnih izvora ili njihove koncentracije. Sa druge strane, tržišni rizik likvidnosti ispoljava se kroz deficit rezervi i otežano ili nemoguće pribavljanje likvidnih sredstava po prihvatljivim tržišnim cenama.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja rizika likvidnosti od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti vrše Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Izvršni odbor, u okviru svojih nadležnosti, kao i ostali nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovom riziku.

Likvidnost Banke zavisi, sa jedne strane, od bilansne strukture, a sa druge strane, od usklađenosti priliva i odliva sredstava. Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Banke. Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom su odgovorni za likvidnost i solventnost Banke. Odbor za uravljanje aktivom i pasivom obezbeđuje da Banka ima definisane sve potrebne sisteme i kontrole kako bi obezbedila neophodnu likvidnost.

U cilju minimiziranja rizika likvidnosti, Banka:

- vrši diversifikaciju valutne i ročne strukture izvora sredstava;
- formira i održava dovoljan nivo rezervi likvidnosti;
- upravlja novčanim sredstvima;
- prati buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnom nivou;
- limitira osnovne izvore kreditnog rizika koje imaju najznačajniji uticaj na rizik likvidnosti;
- definiše i periodično testira Plan za upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje faktora rizika koji mogu dovesti do nastanka rizika likvidnosti, a podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti riziku likvidnosti, kao i izloženosti riziku likvidnosti po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika likvidnosti, korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- racio analiza;
- stres test.

Ublažavanje podrazumeva održavanje rizika likvidnosti na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke, kroz definisanje sklonosti i tolerancije prema ovom riziku, kao i sistema limita koji obuhvata regulatorne i interne limite, uz blagovremeno preduzimanje mera za umanjenje rizika i poslovanje u okviru pomenutih limita.

Kontrola i praćenje rizika likvidnosti obuhvata proces praćenja usklađenosti sa interno utvrđenim limitima, kao i monitoring definisanih mera za ublažavanje. Kontrola rizika likvidnosti se sprovodi na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti, uključujući i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacione jedinice nadležne za unutrašnju reviziju i kontrolu usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o riziku likvidnosti obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem likvidnosti, i to: 0.8 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.9 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 1 kao prosek svih radnih dana u mesecu, kao i sa regulatorno propisanim limitima za uži pokazatelj likvidnosti, i to: 0.5 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.6 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 0.7 kao prosek svih radnih dana u mesecu.

Tokom 2025. godine Banka je održavala pokazatelj pokrića likvidnom aktivom i pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja na nivoima koji nisu niži od regulatorno propisanih limita (min 100%), odnosno u skladu sa interno definisanom sklonošću, tj. targetom (min 130%) i tolerancijom, tj. limitom (min 115%).

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koja mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

Banka prikuplja depozite pravnih lica i stanovništva, koji obično imaju kraće rokove dospeća i mogu biti povučeni na zahtev. Kratkoročna priroda ovih depozita povećava rizik likvidnosti Banke i zahteva aktivno upravljanje ovim rizikom, kao i konstantno praćenje tržišnih trendova.

Banka kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolisanjem pozicija u svim značajnim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolija depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke, pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava.

Banka redovno testira Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja – krize likvidnosti i proverava period preživljavanja i solventnost Banke, dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje podršku u pretpostavljenim uslovima krize.

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja – krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke.

Ukoliko indikatori za rano otkrivanje krize likvidnosti pokazuju negativne tendencije, zaposleni u Odeljenju upravljanja nekreditnim rizicima, zaduženi za praćenje pokazatelja likvidnosti, o tome obaveštavaju, bez odlaganja, nadležna lica u Sektoru upravljanja rizicima i Sektoru sredstava i upravljanja likvidnošću. Ukoliko se vrednost pokazatelja likvidnosti približi internim limitima (tolerancija), i(li) postoje događaji za koje zaposleni u Odeljenju upravljanja nekreditnim rizicima, smatraju da bi mogli da imaju negativne efekte na likvidnost Banke, o tome izveštavaju direktora Sektora upravljanja rizicima, koji potom izveštava članove Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i Izvršnog odbora.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan za praćenje i kontrolu likvidnosti u redovnim i vanrednim uslovima poslovanja, kao i za praćenje indikatora za rano otkrivanje krize likvidnosti i razmatra da li ostvarene vrednosti pokazatelja likvidnosti ukazuju na postojanje krize. Ukoliko Odbor za upravljanje aktivom i pasivom proceni da su poremećaji manjeg intenziteta ili kraćeg roka trajanja, utvrđuje korektivne mere kojima će se uticati na poboljšanje likvidnosti. U zavisnosti od procene karaktera i dužine trajanja poremećaja, utvrđuju se i konkretne mere i instrumenti koji će se koristiti u cilju prevazilaženja krizne situacije.

Ukoliko se proceni da su poremećaji takvi da ukazuju na nastupajuću krizu likvidnosti, i/ili da se korektivnim merama ne može uticati na negativne vrednosti pokazatelja, te da se one približavaju kritčno niskom nivou likvidnosti, Odeljenje upravljanja nekreditnim rizicima o tome obaveštava direktora Sektora upravljanja rizicima, koji potom izveštava članove Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i Izvršnog odbora.

Izvršni odbor razmatra novonastalu situaciju i odlučuje o potrebi za proglašavanjem krize likvidnosti na osnovu informacija dobijenih od direktora Sektora upravljanja rizicima. U slučaju da lzvršni odbor proglasi krizu likvidnosti, formira se Krizni tim za delovanje u periodu krize likvidnosti. Krizni tim je nadležan za upravljanje likvidnošću u slučaju nastanka krize likvidnosti, koordinira radom Banke i svih nadležnih organizacionih jedinica i lica koja učestvuju u otklanjanju krize likvidnosti, usvaja mere i donosi odluke za umanjenje rizika likvidnosti u kriznim uslovima.

Banka je izložena dnevnim obavezama za dostupnim novčanim sredstvima po osnovu transakcionih depozita, tekućih računa, dospelih depozita i povlačenja kredita. Banka nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti.

Upravljanje rizikom likvidnosti bazira se na održavanju potrebnih rezervi likvidnosti, poštovanju strukturnih limita i propisanim postupcima u slučaju nastupanja krize likvidnosti. Banka kontinuirano drži adekvatan nivo sredstava vezanih u plasmanima koji se mogu lako konvertovati u gotovinu u slučaju povišene potrebe za likvidnošću ili krize likvidnosti.

Banka na dnevnom nivou prati vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti obračunatih kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke Narodne banke Srbije.

Izloženost Banke riziku likvidnosti prikazana je u Napomeni 34.

5.3. Tržišni rizici

Tržišni rizici predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled promena tržišnih varijabli (kretanja cena na tržištu) i obuhvataju devizni rizik za sve poslovne aktivnosti, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

Banka je izložena cenovnom riziku, deviznom riziku, riziku druge ugovorne strane i riziku izmirenja isporuke po osnovu stavki koje se nalaze u knjizi trgovanja. Knjiga trgovanja sadrži bilansne i vanbilansne pozicije sredstava i obaveza po osnovu finansijskih instrumenata koje se drže sa namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa njihovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizicima vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i drugi nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovim rizicima.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u pozicije koje se evidentiraju u knjizi trgovanja ili koje pripadaju bankarskoj knjizi.

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti. Fer vrednošću se smatra cena na zatvaranju trgovanja, kotirana od strane berze ili data provider-a. Bankarska knjiga obuhvata svu aktivu Banke i sve transakcije Banke koje nisu obuhvaćene knjigom trgovanja, a za koje se očekuje da se drže do dospeća.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (Value at Risk - VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija.

VaR predstavlja statistički zasnovanu procenu potencijalnog gubitka na trenutnom portfoliju koji proizlazi iz negativnih efekata promena cena na tržištu. On iskazuje maksimalni neočekivani gubitak, sa definisanim nivoom pouzdanosti u definisanom periodu vremena za koji se vrši predviđanje.

S obzirom da VaR ne predstavlja maksimalni mogući gubitak, Banka primenjuje i stres testove koji kvantifikuju izloženost ekstremnijim tržišnim kretanjima u odnosu na normalne, prikazane u VaR vrednostima. Oni omogućavaju sagledavanje širokog spektra mogućih ishoda radi percepcije slabih tačaka Banke. Scenariji su okrenuti predviđanju budućih promena na makro nivou i sastoje se od različitih kombinacija potencijalnih tržišnih događaja koji odslikavaju verovatna buduća kretanja na tržištu.

a) Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar, kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost klijenata da vraćaju devizne kredite.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu i obračunava pokazatelj deviznog rizika, vodi politiku umerene izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

a) Devizni rizik (Nastavak)

U upravljanju deviznim rizikom Banka teži:

- kontinuiranom održavanju usklađenosti likvidnih sredstava u dinarima i drugim valutama, na način da Banka izvršava svoje obaveze i finansira poslovanje u normalnim uslovima, s tim da ima definisane aktivnosti za vanredne okolnosti u slučaju krize likvidnosti;
- predviđanju potreba Banke za likvidnim sredstvima u svakoj od vodećih valuta, kako bi se izbegle situacije u kojima je neophodna hitna konverzija jedne valute u drugu, po visokoj ceni;
- praćenju ekonomskih trendova i tržišnih kretanja koja mogu imati za posledicu nepovoljna kretanja deviznog kursa i adekvatno usklađivanje stanja pojedinačnih valuta;
- konstantnoj zaštiti reputacije Banke kao pouzdane i profesionalne institucije, uz održavanje finansijskog potencijala i sposobnosti da odoli potresima na tržištu;
- usklađenosti poslovanja sa propisanim uslovima.

Merenje, praćenje i kontrola deviznog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz najznačajnijih promenljivih veličina:

- makroekonomsko okruženje;
- promene kamatnih stopa na finansijskim tržištima, za svaku valutu pojedinačno;
- promene deviznih kurseva u međusobnim odnosima vodećih valuta od značaja za Banku;
- strukturu sredstava i obaveza u svakoj valuti pojedinačno i međusobnu usklađenost u različitim valutama;
- procenu potražnje za kreditima i depozitima po svakoj valuti pojedinačno;
- tržišne mogućnosti za devizne usluge;
- komparativne trendove.

Banka, pored praćenja pokazatelja deviznog rizika na dnevnom niovu, takođe vrši i praćenje vrednosti pod rizikom (Value at Risk – VaR) deviznog rizika koji se nalazi u bilansima Banke radi sagledavanja neočekivanih gubitaka pod normalnim uslovima na tržištu. Banka takođe, radi sagledavanja uticaja ekstremnih kretanja na tržištu, vrši ispitivanja stresnih scenarija promena na tržištu i analizira njihov uticaj na izloženost Banke deviznom riziku.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke. Sistem limita obezbeđuje granice za nivo prihvatljivog deviznog rizika za Banku i osigurava da prelazak limita bude evidentiran i razmatran od strane nadležnih tela u Banci.

Izloženost Banke riziku od promena kurseva stranih valuta prikazana je u Napomeni 36.

b) Cenovni rizik

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cena ovih hartija i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik. Specifični cenovni rizik po osnovu dužničke hartije od vrednosti je rizik od promene cene ove hartije usled činilaca koji se odnose na njenog izdavaoca ili izdavaoca dužničke hartije od vrednosti koja je predmet ugovora (za finansijske derivate).

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

b) Cenovni rizik (Nastavak)

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničke hartije od vrednosti je rizik od promene cene ove hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa. Primarna izloženost Banke cenovnom riziku, proizlazi iz portfolija plasmana koji su raspoloživi za prodaju. Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti − finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom.

Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija. Banka je izložena cenovnom riziku kroz promene u cenama hartija od vrednosti u koje je plasirala sredstva radi ostvarivanja dobiti iz razlike u cenama.

Politika Banke je da ograniči maksimalni očekivani gubitak u kratkim vremenskim periodima posmatranja, a radi maksimizacije prinosa na plasmane izložene cenovnom riziku. Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjeni za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stres testova. Analiza stres testova je ključna za analizu kapaciteta Banke da apsorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike, kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanji.

Ispitivanje stresnih udara podrazumeva dve grupe testova:

- Analiza scenarija (kojom se procenjuju efekti istovremene promene više faktora rizika kroz kombinacije stresnih udara koje proizvode maksimalni gubitak – najgori scenario),
- Analiza osetljivosti (kojom se procenjuju efekti značajne promene jednog od faktora rizika koji utiču na VaR i potencijalni gubitak).

Primena scenarija koje je Banka predefinisala podrazumeva reevaluaciju portfolija, odnosno utvrđivanje potencijalnih dobitaka ili gubitaka, kao i mera rizika (VaR) nakon analiziranih promena vrednosti faktora.

Izloženost Banke cenovnom riziku prikazana je u Napomeni 37.

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

Banka upravlja sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (*repricing risk*) - izloženost usled neusklađenosti rokova do dospeća (za pozicije sa fiksnom kamatnom stopom), odnosno do perioda ponovnog formiranja kamatne stope (za pozicije sa promenljivom kamatnom stopom) za kamatno osetljive pozicije iz bankarske knjige i vanbilansa;

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

- rizik krive prinosa (*yield curve risk*) – kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (*basis risk*) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (*optionality risk*) – kome je izložena iz mogućih promena u očekivanim ili ugovorenim tokovima gotovine, ili iz promena dospeća koje dovode do ponovnog utvrđivanja cena zbog ugovorenih opcija – kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i drugo.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat, kao i na ekonomsku vrednost Banke, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanja odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti kamatne stope i ročnosti. Prevashodno, Banka upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Banka posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala i neto kamatni prihod.

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno prepoznavanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- Ekonomska vrednost kapitala (EVE);
- Neto kamatni prihod (NII).

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke i podrazumeva proces definisanja sistema limita izloženosti Banke, kao i definisanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika.

Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjenje izloženosti kamatnom riziku Banke. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja, kao i nezavisan sistem kontrole koji sprovode organizacione jedinice nadležne za unutrašnju reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Banke o upravljanju kamatnim rizikom.

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije prati se na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalno značajan.

Sredstva i obaveze u Napomeni 35 su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Ugovaranjem promenjivih kamatnih stopa Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promene kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mesečno usklađivanje kamate kod većine kredita i depozita.

Kod upravljanja kamatnim rizikom Banka određuje prihvatljivu izloženost u pogledu osetljivosti neto kamatnih prihoda (perspektiva zarade) i osetljivosti ekonomske vrednosti kapitala (perspektiva ekonomske vrednosti).

Operativne mere za upravljanje kamatnim rizikom koje Banka primenjuje, obuhvataju definisanje:

- raspona između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa;
- minimalne i optimalne kamatne marže;
- reperne kamatne stope i
- izmene strukture kamatno osetljive aktive i pasive.

Izloženost Banke riziku od promena kamatnih stopa prikazana je u Napomeni 35.

5.5. Rizici koncentracije kreditne izloženosti Banke

Banka upravlja rizikom koncentracije kreditne izloženosti preko uspostavljenog sistema limita koji obuhvata limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima / delatnostima, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, prema vrsti proizvoda, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za kontrolu rizika koncentracije kreditne izloženosti u cilju diverzifikacije kreditnog portfolija. Banka na godišnjem nivou u zavisnosti od tržišnih kretanja, apetita za rizikom, poslovne politike Banke i godišnjeg biznis plana, preispituje i po potrebi menja interno postavljene limite.

U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, Banka vrši diverzifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

U 2025. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika koncentracije kreditne izloženosti i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantim procedurama i odlukama o odobravanju kredita i ulaganjima u finansijsku i nefinansijsku imovinu, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Rizici koncentracije kreditne izloženosti Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.5. Rizici koncentracije kreditne izloženosti Banke (Nastavak)

U skladu sa procedurama o upravljanju rizicima, utvrđuju se limiti, odnosno koncentracija plasmana po pojedinim licima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom, kao i agregatni limiti na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka je Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom definisala sklonost (targete) i toleranciju (limite) rizika koncentracije kreditne izloženosti merene indikatorima Nivoa 1, kao i toleranciju (limite) za indikatore Nivoa 2 merene HHI (Herfindahl-Hirschman Index), kao i na nivou pokazatelja koncentracije instrumenata kreditne zaštite. Banka procenjuje ovaj rizik i u sklopu procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke.

Upravni odbor navedenim merama nastoji da obezbedi usklađenost izloženosti Banke sa propisanim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Banke.

5.6. Rizici ulaganja Banke

Rizici ulaganja Banke obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Ulaganja Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Banke, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Sektor upravljanja rizicima prati ulaganja Banke i obaveštava Upravni odbor i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije, kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke, prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

5.7. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.7. Rizik zemlje (Nastavak)

Banka vodi politiku upravljanja ovim rizikom na način da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene kategorizacije i utvrđivanjem limita izloženosti prema zemljama na osnovu usvojenih merila rizičnosti, odnosno na osnovu utvrđenog rejtinga zemlje, kao i primenom prihvatljivih sredstava ublažavanja datog rizika.

Banka upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolija. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje, Banka vrši određivanjem kategorije internog rejtinga zemlje dužnika, a na osnovu nezahtevanih dugoročnih kreditnih rejtinga rejting agencija Moody's Investor Service Ltd, Standard & Poor's Global Ratings Ltd i Fitch Ratings Ltd i utvrđivanjem limita izloženosti kao procenta od kapitala Banke u zavisnosti od kategorije internog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolija riziku zemlje Banka vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

Plasmani Banke koji su odobreni dužnicima sa sedištem izvan Republike Srbije, za finansiranje poslovanja u Republici Srbiji, čije se izmirenje finansijskih obaveza prema Banci očekuje iz izvora poslovanja ostvarenog u Republici Srbiji, predstavljaju potraživanja Banke bez izloženosti riziku zemlje porekla dužnika.

Izloženost Banke riziku zemlje prikazana je u Napomeni 38.

5.8. Rizik izloženosti

Velika izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Bankom, jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Banke.

U svom poslovanju, Banka vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Banke;
- Zbir svih velikih izloženosti Banke ne sme preći 400% kapitala Banke.

Definisani limiti izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica odnose se i na lica povezana sa Bankom.

Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Bankom, kretala se u okviru propisanih limita.

5.9. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (namernih i nenamernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnost upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, grešaka u razvoju, neodgovarajuće primene ili upotrebe internih modela kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, rizik modela i rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim i drugim tehnologijama značajnim za poslovanje Banke.

Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja, interne i eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta i upravljanja procesima.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Operativni rizik (Nastavak)

Banka događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: finansiranje privrednih subjekata, trgovina i prodaja, brokerski poslovi s fizičkim licima, bankarski poslovi s privrednim društvima, bankarski poslovi s fizičkim licima, platni promet, usluge za račun klijenta i upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Banke koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o operativnim gubicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

Banka na dnevnom nivou prati događaje operativnih rizika i upravlja operativnim rizicima. U cilju efikasnog praćenja operativnog rizika, u svakoj organizacionoj jedinici Banke imenovani su zaposleni za operativne rizike, koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim događajima operativnog rizika, kao i za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka operativnih rizika. Organizaciona jedinica Banke u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje Upravnog odbora, Izvršnog odbora i Odbora za reviziju o operativnim rizicima.

Banka meri izloženost operativnom riziku u skladu sa zakonskim odredbama i odlukama Narodne banke Srbije. U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koje se temelji na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudskih grešaka i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Banke.

Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci, kao i ograničavanja gubitaka u vanrednim situacijama, usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja, a u cilju ponovnog uspostavljanja oporavka sistema informacione tehnologije u slučaju prekida poslovanja, Banka je usvojila Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

Samoprocenjivanje podrazumeva procenu izloženosti rizicima od strane organizacionih jedinica u skladu sa mapom identifikovanih operativnih rizika merenjem mogućeg raspona, značaja za poslovanje i učestalosti događaja koji mogu da prouzrokuju gubitke, identifikovanjem nivoa kontrole koje oblasti poslovanja imaju nad ovim rizicima i mera za poboljšanje.

Banka ne može eliminisati sve operativne rizike, ali uvođenjem odgovarajućeg kontrolnog okvira, monitoringom i ublažavanjem potencijalnih rizika uspostavlja proces upravljanja operativnim rizikom. Banka preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema i orijentacijom na projektni pristup, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi Banke.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Operativni rizik (Nastavak)

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji mera za ublažavanje operativnih rizika, Banka je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacione jedinice Banke u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji su u nastajanju. Banka procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem Banke, a na osnovu ugovora zaključenog sa tim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovornih strana.

U toku 2025. godine u bazi operativnih gubitaka evidentirano je 16 događaja koji su rezultirali stvarnim gubicima za Banku u ukupnom iznosu od RSD 193 miliona. U 2025. godini ukupno je evidentirano 225 događaja operativnog rizika, od čega je evidentirano 4 događaja koji su predstavljali potencijalne gubitke koji su se mogli kvantifikovati.

5.10. Upravljanje kapitalom

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Banke.

Banka je usvojila Strategiju upravljanja kapitalom kojom su definisane osnovne smernice za upravljanje kapitalom, kao i pokazateljima adekvatnosti kapitala Banke, kako bi se održalo poverenje investitora, kreditora i tržišta i omogućilo dalje odvijanje poslovanja Banke. Strategija upravljanja kapitalom ima za primarni cilj obezbeđenje i održavanje nivoa i strukture regulatornog i raspoloživog internog kapitala koji je dovoljan da pruži adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, uz sprovođenje politike dividendi, kao i da obezbedi usklađenost sa regulatornim zahtevima.

Pored Strategije upravljanja kapitalom, Banka je usvojila i Plan upravljanja kapitalom, kao operativni dokument, kojim se utvrđuje nivo raspoloživog internog kapitala koji je dovoljan da pruži adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja i koji je usklađen sa poslovnom politikom i strategijom Banke za naredni trogodišnji period.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala je usklađen sa Bazel III standardom.

Strateški ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku definisane tolerancije prema rizicima i sklonosti Banke ka rizicima i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Banke;
- alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Banke, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital.

Planiranje kapitala Banke ima za cilj da se osigura adekvatan kapital pod promenljivim makroekonomskim uslovima, kao strateški resurs za podršku Banci u ostvarenju njenog strateškog poslovnog plana. Planom kapitala Banka konkretizuje i precizira sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala, te utvrđuje vremenski horizont za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih faktora i promenu smera ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Banka da zadovoljava kapitalne zahteve u narednom periodu, relevantna ograničenja vezana za kapital, kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Banka kontinuirano upravlja kapitalom kako bi ostvarila sledeće:

- obezbedila usaglašenost sa zahtevima u vezi sa kapitalom koji su definisani od strane Narodne banke Srbije (očuvanje minimalnog regulatornog zahteva od EUR 10 miliona);
- održavanje zaštitnih slojeva kapitala;
- poštovanje minimalnih regulatornih pokazatelja adekvatnosti kapitala uvećanih za zaštitne slojeve kapitala;
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmana;
- omogućavanje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi;
- obezbedila adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja i
- održala kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 10 miliona;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala od 8%.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive Banke;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive Banke;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive Banke.

Banka je dužna da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4.5%, za pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala;
- 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala;
- 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala.

Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog kapitala (koga čine osnovni akcijski i dodatni osnovni kapital) i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke. Kapital Banke u celosti se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala Banke i odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala.

Rizična aktiva predstavlja zbir rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/isporuke po osnovu slobodnih isporuka; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku izmirenja/isporuke (osim po osnovu slobodnih isporuka); rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima; rizične aktive po osnovu izloženosti operativnom riziku; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti i rizične aktive po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja. Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup. Dakle, rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/isporuke po osnovu slobodnih isporuka se utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve klase aktive. Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku se dobija množenjem recipročne vrednosti propisanog pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva za operativni rizik, utvrđnog kao trogodišnji prosek indikatora izloženosti po svim linijama poslovanja pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Odlukom o adekvatnosti kapitala utvrđeni su zaštitni slojevi kapitala i to:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala;
- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku;
- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Banka je na dan 31. decembar 2025. godine utvrdila zaštitne slojeve za očuvanje kapitala i za strukturni sistemski rizik. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2.5% rizične aktive Banke, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik utvrđen u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Tokom 2025. godine svi propisani pokazatelji adekvatnosti kapitala su bili iznad regulatornih limita uvećanih za SREP dodatak Narodne banke Srbije (12.20% + kombinovani zaštitni sloj kapitala, 9.15% + kombinovani zaštitni sloj kapitala i 6.85% + kombinovani zaštitni sloj kapitala za pokazatelje adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala respektivno).

Banka Strategijom i Planom upravljanja kapitalom obezbeđuje održavanje nivoa i strukturu raspoloživog internog kapitala koji pruža adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, sprovođenju politike dividendi, kao i prilagođavanje promenama u regulatornim zahtevima.

Tokom 2025. godine Banka je obračunavala i pokazatelj leveridža u skladu sa regulatornim zahtevom, koji predstavlja količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti koje ulaze u obračun predmetnog pokazatelja.

Banka na kontinuiranoj osnovi sprovodi formalizovan i dokumentovan proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa prirodom, obimom i složenošću poslovnih aktivnosti, odnosno utvrđuje iznos i raspodelu internog kapitala. Postupak procenjivanja adekvatnosti internog kapitala Banke je sastavni deo sistema upravljanja Bankom koji se na kontinuiranoj osnovi sprovoditi u skladu sa Strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom Banke. Uključuje redovno utvrđivanje, merenje i praćenje svih evidentiranih rizika koji mogu imati negativan uticaj na postizanje ciljeva Banke, uključujući strategiju upravljanja rizicima, politike upravljanja rizicima i u skladu sa tim sklonost ka rizicima i toleranciju prema rizicima propisane Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom Banke – Izjava.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala, kao dokumentovan i kontinuiran proces, ispunjava sledeće uslove:

- zasnovan je na identifikaciji i merenju rizika;
- pruža sveobuhvatnu procenu i praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- uključen je u sistem upravljanja Bankom i donošenje odluka;
- predmet je redovne analize, praćenja i provere.
-

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Faze procesa interne procene adekvatnosti kapitala u Banci obuhvataju:

- utvrđivanje materijalno značajnih rizika, u skladu sa kvalitativnim i kvantitativnim kriterijumima;
- obračun iznosa internih kapitalnih zahteva;
- obračun iznosa stresiranih internih kapitalnih zahteva;
- određivanje ukupnog internog kapitalnog zahteva;
- poređenje sledećih elemenata:
  - kapitala i raspoloživog internog kapitala;
  - minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
  - zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

Struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2025. i 2024. godine, kao i pokazatelji adekvatnosti kapitala, prikazani su u Napomeni 41.

5.11. Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši obezvređenje.

Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, rukovodstvo Banke smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za iznos obezvređenja bilansne aktive i za verovatni gubitak po osnovu vanbilansnih stavki.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja cenu na zatvaranju.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Banka primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene, ili kotirane cene dilera za slične instrumente, koriste se za dugoročne obaveze.

Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata. Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja. Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.11. Pravična (fer) vrednost (Nastavak)

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju, ili kratkročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama, i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Banci na raspolaganju za slične finansijske instrumente.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5.12. Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od pet godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

6. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara	
	2025.	**2024.**
Prihodi od kamata		
Krediti i depoziti		
Narodna banka Srbije	198,591	195,262
Domaće banke i druge finansijske organizacije	367,124	129,703
Strane banke	380,746	556,279
Privredna društva	3,802,423	2,437,487
Javna preduzeća	322,476	143,688
Stanovništvo	814,259	314,745
Ostalo	216,692	247,565
Kamata na hartije od vrednosti i ostale plasmane		
Repo poslovi i blagajnički zapisi	-	151,666
Eskont menica	28,455	29,633
Obveznice	9,541	24,987
Faktoring	71,134	137,543
Ostalo	3,596	1,469
Ukupno	**6,215,037**	**4,370,026**
Rashodi od kamata		
Banke i druge finansijske institucije	(287,155)	(218,439)
Privredna društva	(953,328)	(683,330)
Javna preduzeća	(198,112)	(162,554)
Stanovništvo	(714,365)	(160,127)
Javni sektor	(449,223)	(128,538)
Strana lica	(72,692)	(162,558)
Preduzetnici	(4,360)	(5,164)
Drugi komitenti	(335,605)	(191,636)
Ukupno	**(3,014,840)**	**(1,712,345)**
Dobitak po osnovu kamata	**3,200,197**	**2,657,681**

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara	
	2025.	**2024.**
Prihodi od naknada i provizija		
– naknade za usluge platnog prometa (osim stanovništva)	433,005	425,531
– naknade za izdate garancije i ostala jemstva	614,028	279,295
– naknade po poslovima sa stanovništvom	313,567	181,559
- naknade po osnovu kupoprodaje deviza	2,692,300	3,049,478
– ostale naknade za bankarske usluge	330,918	72,438
Ukupno	**4,383,818**	**4,008,301**

	U hiljadama dinara	
	2025.	**2024.**
Rashodi naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa:		
– u zemlji	(2,364)	(853)
– u inostranstvu	(55,316)	(54,668)
Naknade za održavanje računa kod korespodentskih banaka (a)	(14,152)	(14,761)
- naknade po osnovu kupoprodaje deviza	(738,644)	(1,041,461)
Ostale naknade i provizije (b)	(366,343)	(221,145)
Ukupno	**(1,176,819)**	**(1,332,888)**
Dobitak po osnovu naknada i provizija	**3,206,999**	**2,675,413**

Ostale naknade i provizije se odnose na naknade prema bankama za usluge deviznog platnog prometa. Značajno povećanje rashoda na ovim pozicijama posledica je značajnog povećanja obima platnog prometa, a što je kompenzirano porastom prihoda od naknada za usluge platnog prometa.

8. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

	U hiljadama dinara	
	2025.	**2024.**
Prihodi od promene fer vrednosti - SWAP	51,882	82,920
Rashodi od promene fer vrednosti - SWAP	(8,185)	(26,474)
Ukupno	**43,697**	**56,446**
Prihod od prestanka priznavanja fin.instrumenata	7,485	186
Ukupno	**7,485**	**186**
Prihodi po osnovu reklasifikacije fin.instrumenata	-	3,887
Rashodi po osnovu reklasifikacije fin.istrumenata	(585)	(26,256)
Ukupno	**(585)**	**22,369**

9. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara	
	2025.	**2024.**
Prihodi od kursnih razlika	3,309,191	2,170,681
Prihodi od efekata ugovorene valutne klauzule	122,665	28,405
Rashodi od kursnih razlika	(3,330,631)	(2,135,863)
Rashodi od efekata ugovorene valutne klauzule	(66,999)	(51,467)
Neto (rashodi) / prihodi od kursnih razlika	**34,226**	**11,756**

10. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

a) Knjiženja na teret rezultata

	U hiljadama dinara	
	2025.	2024.
Rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- gotovina i sredstva kod centralne banke	(17,643)	(8,395)
- hartije od vrednosti	(3,483)	(5,794)
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	(328,577)	(140,565)
- krediti i potraživanja od komitenata	(2,266,798)	(2,852,331)
- ostala sredstva	(9,072)	(6,617)
investicije u zavisna društva	-	(685)
- hov po fer kroz ostali rezultat preko rev.rezervi	(1,441)	(64)
	(2,627,014)	3,014,451
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	(191,147)	(133,936)
Rashodi otpisa neneplativih potraživanja	(179)	(564)
Ostalo	-	(8)
Ukupno	**(2,818,340)**	**(3,148,959)**
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- gotovina I sredstva kod centralne banke	14,025	6,841
- hartije od vrednosti	3,551	2,841
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	203,143	131,918
- krediti i potraživanja od komitenata	2,169,463	2,419,281
- ostala sredstva	1,129	15,446
- investicije u zavisna društva	684	-
- hov po fer kroz ostali rezultat preko rev.rezervi	1,505	37
	2,393,500	2,576,364
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	204,330	143,387
Prihodi od otpisa nenaplativih potraživanja	43,385	36,282
Ukupno	2,641,215	2,756,033
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	**(177,126)**	**(392,926)**

10. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)

b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana i rizične vanbilansne aktive

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 17)	Hartije od vrednosti (Napomena 18)	Krediti i potraživanja od banaka i drugih. fin. organizacija (Napomena 19)	Krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	Investicije u zavisna društva (Napomena 21)	Ostala sredstva (Napomena 24)	HOV po fer kroz ostali rezultat preko rev.rezervi (Napomena 18)	Vanbilansna aktiva (Napomena 30)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2024. godine	**929**	**2,879**	**29,969**	**2,283,046**	**-**	**21,421**	**1,476**	**55,172**	**2,391,892**
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 10(a))	8,395	5,794	140,565	2,852,331	685	6,617	64	133,936	**3,148,387**
Kursne razlike	(1)	377	(939)	(642)	-	(7)	-	(45)	**(1,257)**
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	(6,841)	(2,841)	(131,918)	(2,419,281)	-	(15,446)	(37)	(143,387)	**(2,719,751)**
Ostala preknjizavanja				(4,412)			(19)	4,923	**492**
Otpisi nenaplativih potraživanja	-	-	-	(1,571,899)	-	(10,378)	-	-	**(1,582,277)**
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine.	**2,482**	**6,209**	**34,677**	**1,139,143**	**685**	**2,207**	**1,484**	**50,599**	**1,237,486**
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 10(a))	17,643	3,483	328,577	2,266,798		9,072	1,441	191,147	**2,818,161**
Kursne razlike	2	(592)	479	964	-	(1)	-	66	**918**
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	(14,025)	(3,551)	(203,143)	(2,169,463)	(684)	(1,129)	(1,505)	(204,330)	**(2,597,830)**
Ostala preknjizavanja			(882)	882			1		**1**
Otpisi nenaplativih potraživanja	-	-	-	(197,824)	-	(56)	-	-	**(197,880)**
Stanje na dan 31. decembra 2025. godine	**6,102**	**5,549**	**159,708**	**1,040,500**	**1**	**10,093**	**1,421**	**37,482**	**1,260,856**

11. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	2025.	2024.
Prihodi od zakupnina	10,962	13,051
Prihodi od dividende	-	-
Ostali prihodi	14,803	6,754
Ukupno	**25,765**	**19,805**

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	2025.	2024.
Troškovi neto zarada i naknada	(1,298,511)	(829,081)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(569,402)	(317,948)
Ostali lični troškovi	(6,772)	(38,692)
Neto prihodi/rashodi rezervisanja za penzije i dr.rezervisanja za zaposlene (Napomena 27)	(68,734)	(70,369)
Ukupno	**(1,943,419)**	**(1,256,090)**

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara	
	2025.	2024.
Troškovi amortizacije:		
– osnovnih sredstava (Napomena 22)	**(140,161)**	**(86,822)**
– imovina sa pravom korišćenja - nekretnine i ostala oprema uzeta u lizing (Napomena 22)	**(59,313)**	**(36,023)**
– nematerijalnie imovine (Napomena 22)	**(60,188)**	**(15,895)**
Ukupno	**(259,662)**	**(138,740)**

14. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama dinara 2025.	2024.
Prihodi od smanjenja obaveza	2,500	12,885
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina (Napomena 22)	-	18,045
Ostali prihodi	138,607	71,285
Ukupno	**141,107**	**102,215**

15. OSTALI RASHODI

	U hiljadama dinara 2025.	2024.
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	(325,440)	(202,815)
Proizvodne usluge	(624,248)	(450,806)
Ostali nematerijalni troškovi	(819,611)	(570,243)
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	(233,111)	(105,249)
Materijal i energija	(98,063)	(84,507)
Troškovi reprezentacije	(69,435)	(57,315)
Premije osiguranja	(162,008)	(95,870)
Troškovi revizije	(14,676)	(8,144)
Troškovi marketinga	(208,979)	(171,627)
Ostali rashodi	(111,110)	(68,223)
Ukupno	**(2,666,681)**	**(1,814,799)**

16. POREZ NA DOBITAK

a) Komponenete poreza na dobitak

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	U hiljadama dinara 2025.	2024.
Tekući porez	(284,163)	(298,081)
Odložen poreski (rashod) / prihod	39,486	3,629
Ukupno	**(244,677)**	**(294,453)**

16. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	2025.	2024.
Dobitak pre oporezivanja	**1,612,003**	**1,898,578**
Efekti na odložene poreske prihode/rashode kroz bilans uspeha	7,412	5,228
Efekti na rashode koji se priznaju u poreskom bilansu	(4,124)	(5,159)
Efekti na rashode koji se ne priznaju u poreskom bilansu	289,234	303,017
Efekti na prihod od kamata po osnovu dužničkih HOV čiji je izdavalac RS, NBS ili lok.samouprava	(7,763)	(171,393)
Efekti na prihode koji umanjuju poresku osnovicu	(2,342)	(12,839)
Efekti po osnovu dividendi	-	-
Poreska osnovica	**1,894,420**	**2,017,430**
Porez na dobit	**284,163**	**302,615**
Umanjenje po osnovu poreskog gubitka iz ranijih godina	-	(30,221)
Obračunati porez	**284,163**	**298,081**
Efektivna stopa poreza na dobitak	***17.63%***	***15,70%***

c) Promene na odloženim porezima u toku godine

	U hiljadama dinara	
	2025.	2024.
Stanje neto odloženih poreskih obaveza na dan 1. januara	**112,405**	**116,034**
Efekat privremenih razlika evidentiran u (korist)/na teret bilansa uspeha	(24,697)	(3,628)
Efekat privremenih razlika evidentiran u okviru bilansa stanja	-	-
Stanje na dan 31. decembra	**87,708**	**112,405**

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

U hiljadama dinara

	31.12.2025.	31.12.2024.
Gotovina i sredstva kod centralne banke		
Tekući račun	30,740,290	3,038,105
Blagajna:		
- u dinarima	38,930,834	28,777,620
- u stranoj valuti	14,886,032	12,794,812
Ostala novčana sredstva	291,579	169,640
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS	-	6,130,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	5,651,585	4,756,292
Razgraničena potraživanja za kamatu od NBS	3,125	2,412
Gotovina i sredstva kod centralne banke bruto	90,503,445	55,668,880
Minus Ispravka vrednosti (Napomena 10b)	(6,102)	(2,482)
Stanje na dan 31. decembra	**90,497,343**	**55,666,398**

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014 i 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 76/2018).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po propisanim stopama na dinarsku osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza (osim obaveza indeksiranih valutnom klauzulom) u prethodnom kalendarskom mesecu na svoj tekući račun. Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita i na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hov i za druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

,,Prema Odluci o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije, osnovicu za obračun obavezne rezerve čine prosečna dnevna knjigovodstvena stanja obaveza iz prethodnog kalendarskog meseca, čiji su osnov:

- dinarski depoziti, krediti, hartije od vrednosti i druge dinarske obaveze, uključujući i delove dinarskih depozita primljenih po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji prelaze iznose plasmana koje je banka dala iz tih depozita, osim dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom;
- devizni depoziti, krediti, hartije od vrednosti i druge devizne obaveze, kao i depoziti, krediti i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica, uključujući i dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom.

Izuzetno, banke ne obračunavaju obaveznu rezervu na iznos:

- obaveza prema Narodnoj banci Srbije;
- obaveza prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije;
- subordiniranih obaveza koje su uključene u obračun dopunskog kapitala banke u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- dinarskih i deviznih obaveza po osnovu sredstava koja banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države, odnosno međunarodne finansijske organizacije, i to posredstvom države kao glavnog dužnika odnosno vlasnika tih sredstava, ili neposredno, uz uslov da pri replasiranju tih sredstava kamatne marže budu niže od prosečnih kamatnih marži na kredite koje banka odobrava iz ostalih izvora sredstava.

Prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza, kao i dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom, koje čine deo devizne osnovice izražava se u evrima, s tim što se za svaki dan sredstva denominovana u drugim valutama – uključujući i dinare, preračunavaju u evre primenom zvaničnih srednjih kurseva dinara Narodne banke Srbije za odgovarajuće valute.

Obračun obavezne rezerve banke vrše jedanput mesečno, 17. u mesecu, odnosno radnog dana koji mu prethodi ukoliko je 17. u mesecu neradni dan.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obavezna rezerva na dinarske izvore se obračunava po stopi od:

- 7% – na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do dve godine;
- 2% – na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko dve godine.

Obavezna rezerva na devizne izvore se obračunava po stopi od:

- 23% – na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do dve godine, a izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirene deviznom klauzulom sa ugovorenom ročnošću do dve godine;
- 16% – na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko dve godine, a izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenom ročnošću preko dve godine.

Obračunata dinarska obavezna rezerva je šira kategorija od obračunate obavezne rezerve u dinarima, a čini je zbir:

- obračunate obavezne rezerve u dinarima;
- 46% dinarske protivvrednosti obavezne rezerve u evrima obračunate na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do dve godine;
- 38% dinarske protivvrednosti obavezne rezerve u evrima obračunate na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko dve godine.

Obračunata devizna obavezna rezerva je uža kategorija od obračunate obavezne rezerve u evrima, a čini je:

- 54% obavezne rezerve u evrima obračunate na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do dve godine;
- 62% obavezne rezerve u evrima obračunate na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko dve godine.

Na dan 31. decembra 2025. godine obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je 10,633,965,447.62dinara (31. decembar 2024. godine 8,190,437,580.70 dinara) i bila je usklađena sa Odlukom Narodne banke Srbije.
Obračunatu deviznu obaveznu rezervu koja je na 31. decembra 2025. godine iznosila 52,378,647.47 evra (31. decembar 2024. godine: 42,393,917.22 evra), Banka izdvaja u evrima na deviznom računu kod Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije plaća bankama kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu do nivoa koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve.
Kamata se obračunava i plaća po kamatnoj stopi u visini 0,75% na godišnjem nivou, i to drugog radnog dana po isteku obračunskog perioda.

Banka nije koristila navedena sredstva rezerve u svrhe održanja likvidnosti u toku 2025. godine.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava plasiranih kod Narodne banke Srbije u toku 2025. godine iznosila je 4,50% na godišnjem nivou.

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

	31.12.2025.	31.12.2024.
U dinarima		
Tekući i žiro računi	30,740,290	3,038,105
Gotovina u blagajni	38,930,834	28,777,620
Ostala novčana sredstva	197,178	169,640
	69,868,302	31,985,364
U stranoj valuti		
Devizni računi	5,340,272	1,761,473
Gotovina u blagajni	14,886,032	12,794,812
Ostala novčana sredstva	94,401	-
	20,320,705	14,556,285
Ukupna gotovina	90,189,007	46,541,649
Minus Ispravka vrednosti din i deviznih računa	(23,380)	(8,491)
Stanje na dan 31. decembra	90,165,627	46,533,158

18. HARTIJE OD VREDNOSTI

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	31.12.2024.
U dinarima:		
HOV po fer vrednosti kroz BU	258	249
HOV po fer vrednosti kroz ostali rezultat		
- vlasničke hartije od vrednosti	119,779	826
- obveznice Republike Srbije	809,440	804,411
	929,447	**805,486**
U stranoj valuti:		
HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
- Obveznice Republike Irak	49,916	83,360
- Državni zapisi RS	113,360	113,102
	163,276	196,462
Ukupno bruto	**1,092,753**	**1,001,948**
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10b)	**(5,549)**	**(6,209)**
Stanje na dan	**1,087,204**	**995,739**

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

U hiljadama dinara

	31.12.2025.	31.12.2024.
Plasmani u dinarima:		
Krediti domaćim bankama i ostalim finansijskim organizacijama	12,865,268	11,295,114
Plasmani po repo transakcijama	-	-
Potraživanja za obračunatu kamatu	189	969
Razgraničena potraživanja za kamatu	2,482	241
Razgraničeni prihodi od naknada	(10,155)	(3,952)
Namenski depozit kod domacih banaka i ostalih finansijskih institucija	1,838,733	14,202
Ukupno	**14,695,617**	**11,306,574**
Plasmani u stranoj valuti:		
Devizni računi kod ino banaka	5,338,564	1,287,379
Namenski devizni račun - VISA card	-	469,652
Devizni računi kod NBS	-	-
Dati depoziti domacim bankama	-	-
Namenski obavezni depozit - CRHoV	1,708	4,441
Ukupno	**5,340,272**	**1,761,472**
Plasmani, bruto	**20,036,789**	**13,068,046**
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10b)	(159,708)	(34,677)
Stanje na dan 31. decembra	**19,877,081**	**13,033,369**

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

U hiljadama dinara

	31.12.2025.	31.12.2024.
U dinarima:		
Javna preduzeća	1,321,194	2,733,195
Privredna društva	54,578,636	36,063,602
Stanovništvo	15,065,129	7,049,491
Javni sektor	952,381	170,158
Ostalo	906,320	145,404
	72,823,660	46,161,850
U stranoj valuti:		
Privredna društva	8,634	72,648
Stanovništvo	7,427	5,124
Strana lica	3,591,416	2,899,841
	3,607,477	2,977,613
Obračunata kamata u dinarima	266,493	214,298
Obračunata naknada u dinarima	1,681	925
Obračunata kamata u stranoj valuti	15,827	24,897
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	275,961	275,541
Razgraničena potraživanja za kamatu u stranoj valuti	28,568	5,224
Razgraničeni prihodi za naknadu u dinarima	(177,694)	(119,633)
Krediti i potraživanja od komitenata, bruto	76,841,973	49,540,716
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10b)	(1,040,500)	(1,139,143)
Stanje na dan 31. decembra	75,801,473	48,401,573

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

U hiljadama dinara

	31.12.2025.			31.12.2024.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
U dinarima						
Krediti:						
- privrednim društvima	18,090,613	36,135,897	54,226,510	16,058,836	19,085,872	35,144,708
- javnim preduzećima	148,233	1,275,490	1,423,723	254,326	2,562,562	2,816,888
- drugim komitentima	192,521	703,206	895,727	59,359	71,901	131,260
- stanovništvu	372,114	14,572,636	14,944,750	103,297	6,935,995	7,039,292
- javni sektor	-	951,324	951,324	161,581	-	161,581
Dospela potraživanja	748,067	-	748,067	1,239,252	-	1,239,252
Ukupno	19,551,548	53,638,553	73,190,101	17,876,651	28,656,330	46,532,981
U stranoj valuti						
Krediti:						
- privrednim društvima	6,557	-	6,557	2,474	60,947	63,421
- stanovništvo	369	6,666	7,035	185	4,690	4,875
- strana lica	758,223	2,021,008	2,779,231	52,055	2,837,808	2,889,863
- javni sektor	2,737	-	2,737	-	2,034	2,034
Dospela potraživanja	856,312	-	856,312	47,542	-	47,542
Ukupno	1,624,198	2,027,674	3,651,872	102,256	2,905,479	3,007,735
Plasmani klijentima, bruto	21,175,746	55,666,227	76,841,973	17,978,907	31,561,809	49,540,716
Minus:						
Ispravka vrednosti	(652,257)	(388,243)	(1,040,500)	(599,927)	(539,216)	(1,139,143)
Stanje na dan 31. decembra	20,523,489	55,277,984	75,801,473	17,378,980	31,022,593	48,401,573

Kratkoročni krediti pravnim licima i preduzetnicima odobravani su uz fiksnu i varijabilnu kamatnu stopu koja se kretala u rasponu od 7,95% do 18,75%(kod kredita) odn. do 22,00% (za Overdraft-dozvoljeno prekoracenje) na godišnjem nivou na dinarske kredite, odnosno od 3,50% do 12,00% na kredite u stranoj valuti i kredite indeksirane valutnom klauzulom.
Dugoročni krediti pravnim licima i preduzetnicima odobravani su uz fiksnu i varijabilnu kamatnu stopu koja se kretala u rasponu od 8,60% do 16,75% na godišnjem nivou za dinarske kredite, odnosno od 3,00% do 15,52% na godišnjem nivou na kredite u stranoj valuti i kredite indeksirane valutnom klauzulom.

Gotovinski krediti stanovništvu odobravaju se na period od 6 do 71 meseca a kamatna stopa za dominantne dinarske kredite se kreće u rasponu od **6%-12,95%** . Gotovinski krediti stanovništvu sa 100% depozitom odobravaju se po kamatnoj stopi od 3.49% na godišnjem nivou i periodom otplate do 71 meseca, bez primene pasivne kamatne stope na deponovana sredstva. Kamatna stopa na dozvoljena prekoračenja na računima građana iznosi od 19.00% do 26.00% godišnje. Ponderisana kamatna stopa za postojeći portfolio u segmentu gotovinskih kredita sa decembrom **2025.** godine je **7,77%.**

Dugoročni krediti stanovništvu odobravani su za kupovinu automobila, rešavanje stambenih potreba, nabavku trajnih potrošnih dobara. Kamatna stopa za auto kredite je u rasponu **od 5,77% do 8,75%** godišnje u zavisnosti od ročnosti i valutnog znaka uz kreditne periode do 48 meseci i do 84 meseca, a kamatna stopa za stambene kredite je u rasponu **od 4,94-5,03%** godišnje u zavisnosti od ročnosti i interne segmentacije klijenata uz maksimalni kreditni period od 360 meseci. Ponderisana kamatna stopa u segmentu stambenih kredita sa bila je ograničena/definisana Odlukom NBS o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima (ograničenje od 5,03% sa fiksnom stopom odnosno marginom od 1,1% kod kredita sa promenljivom ks).

Kamatna stopa na kratkoročne oročene depozite stanovništva u dinarima iznosila je od **1.00% do 7,0%** godišnje. Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti se kretala u rasponu od **0.10% do 4,8%** na godišnjem nivou,u zavisnosti od perioda oročavanja i valute (za USD od **0,40% do 5,00%**). Ponderisana kamatna stopa na depozite stonovništva do godinu dana u dinarima sa decembrom **2025**. godine je **5,44**, do dve godine je **5,59%** i preko dve godine **5,13%,** a ponderisana kamatna stopa na depozite stonovništva u EUR sa decembrom 2025. godine je 3,27% za ročnost depozita od 15 meseci. ponderisana kamatna stopa na depozite stonovništva do godinu dana u evrima sa decembrom **2025**. godine je **3,41%,** do dve godine je **3,33%** i preko dve godine **2,93%.**

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

a) Ročnost dospeća plasmana komitentima

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema inicijalnom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2025. i 2024. godine, je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	**31.12.2024.**
Dospela potraživanja	1,604,378	1,286,794
Do 30 dana	155,469	3,454,385
Od 1 do 3 meseca	395,857	274,516
Od 3 do 12 meseci	18,801,526	12,958,382
Preko 1 godine	55,884,743	31,566,639
Stanje na dan 31. decembra	**76,841,973**	**49,540,716**

b) Ročnost dospelih potraživanja od komitenata

Struktura dospelih potraživanja prikazana je kako sledi:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	**31.12.2024.**
Dospela potraživanja		
Do 3 meseca	4,806	88,686
Od 3 do 6 meseci	186	64,131
Od 6 do 12 meseci	573,602	531,935
Preko 1 godine	1,025,784	602,042
Stanje na dan 31. decembra	**1,604,378**	**1,286,794**

c) Koncentracija plasmana komitentima

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata Banke, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2025. i 2024. i značajna je kod sledećih delatnosti:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	**31.12.2024.**
Kocentracija:		
Građevinarstvo	23,742,687	15,266,305
Prerađivačka industrija	4,012,351	4,487,662
Strana pravna lica	3,717,743	2,949,720
Stanovništvo	15,153,218	7,083,385
Trgovina	5,466,030	4,513,085
Ostali	24,749,944	15,235,238
Stanje na dan 31. decembra	**76,841,973**	**49,540,716**

21. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	U hiljadama dinara 31.12.2025.	 31.12.2024.
U dinarima:		
- Fondacija Dečje srce, Beograd	114	114
-Alta lizing, Beograd	273,765	273,765
-Alta banka a.d.Bitola	2,608,300	-
	2,882,179	**273,879**
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10b)	(1)	(685)
Stanje na dan 31. decembra	**2,882,178**	**273,194**

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I I NEMATERIJALNA IMOVINA

	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Osnovna sredstva uzeta u lizing	Zemljište	Ukupno	Nemate-rijalna imovina
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1. januara 2024. godine	**911,228**	**494,274**	**150,585**	**519,078**	**2,075,165**	**129,308**
Povećanja	204,996	368,464	142,727	-	716,187	162,910
Priprema	(37,847)	(5,894)			(31,953)	118,996
Otuđivanje i rashodovanje	-	(731)	(49,753)	-	(50,484)	-
Stanje 31. decembra 2024. godine	**1,078,377**	**867,901**	**243,559**	**519,078**	**2,708,915**	**411,214**
Povećanja		207,164	628,099	98,593	933,856	128,181
Priprema		64,576			64,576	29,204
Otuđivanje i rashodovanje	(130,749)		(10,402)	-	(141,151)	-
Stanje 31. decembra 2025. godine	**947,628**	**1,139,641**	**861,256**	**617,671**	**3,566,196**	**568,599**
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje 1. januara 2024. godine	**171,614**	**282,453**	**28,413**	**-**	**482,480**	**71,457**
Amortizacija (Napomena 13)	13,572	73,250	36,023	-	122,845	15,895
Otuđivanje i rashodovanje	-	(731)	(9,727)	-	(10,458)	-
Stanje 31. decembra 2024. godine	**185,186**	**354,972**	**54,709**	**-**	**594,867**	**87,352**
Amortizacija (Napomena 13)	16,111	124,050	59,313	-	199,474	60,188
Otuđivanje i rashodovanje	(24,391) -		(10,402)	-	(34,793)	-
Korekcije	-	3,719	(1,419)		2,300	-
Stanje 31. decembra 2025. godine	**176,906**	**482,741**	**102,201**	**-**	**761,848**	**147,540**
Neotpisana vrednost na dan:						
- 31. decembra 2025. godine	**770,722**	**656,900**	**759,055**	**617,671**	**2,804,348**	**421,059**
- 31. decembra 2024. godine	**893,191**	**512,929**	**188,850**	**519,078**	**2,114,048**	**323,862**

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2025. godine, Banka nema građevinske objekte pod hipotekom uknjižene radi obezbeđenja otplate kredita ili izmirenja drugih finansijskih obaveza.

Koristeći eksterne i interne izvore informacija u skladu sa MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine" u cilju analize da li postoje indikacije da je neko sredstvo obezvređeno, rukovodstvo Banke smatra da na dan 31. decembra 2025. godine ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

Na dan 31. decembra 2025. godine nabavna vrednost osnovnih sredstava čija je sadašnja vrednost jednaka nuli iznosi 310,152 hiljade dinara. Banka i dalje koristi navedena sredstva.

Imovina sa pravom korišćenja se odnosi na zakup poslovnog prostora i na dan 31. decembra 2025. godine iznosi 754,950 hiljade dinara(31. decembra 2024. godine RSD 172,038 hiljada). Ugovori o lizingu nekretnina su zaključeni uglavnom na period od 5 godina uz mogućnost produženja za novih 5 godina. Banka ima određen broj automobila uzetih na lizing na period od 4 godine.

Građevinski objekti iskazani su po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2025. godine, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Efekat procene vrednosti građevinskih objekata iskazan je u okviru revalorizacionih rezervi Banke (Napomena 29).

Zemljište je iskazano po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača izvršenoj na dan 31. decembra 2025. godine.

23. INVESTICIONE NEKRETNINE

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	**31.12.2024.**
Investiciona nekretnina (poslovni objekat)	71,340	97,194
Investiciona nekretnina (stambena nepokretnost)	31,225	32,758
Stanje na dan 31. decembra	**102,565**	**129,952**

Banka je izvršila preknjižavanje dela vrednosti poslovne zgrade po osnovu davanja u zakup na poziciju investicione nekretnine. Ukupna površina koja je data u zakup je 247,18 m2. Prema izvršenoj proceni na dan 31.12.2025. godine, uknjižene su vrednosti investicionih nekretnina.

24. OSTALA SREDSTVA

U hiljadama dinara

	31.12.2025.	31.12.2024.
U dinarima:		
Dati avansi u dinarima	62,943	46,757
Potraživanja za unapred plaćene poreze	1,843	12,810
Zalihe	-	-
Sitan inventar u upotrebi	-	-
Sredstva stečena naplatom potraživanja	189,909	123,154
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	176,971	98,013
Ostale investicije	-	-
Ostala potraživanja u dinarima	137,462	29,960
	569,128	**310,694**
U stranoj valuti:		
Privredna društva	1,620	31,040
Ostale investicije u valuti	177	177
Ostala potraživanja u valuti	20,664	184,984
	22,461	**216,201**
Ostala sredstva, bruto	**591,589**	**526,895**
Minus: Ispravka vrednosti zaliha	-	-
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10b)	(10,093)	(2,207)
Ukupno	**(10,093)**	**(2,207)**
Stanje na dan 31. decembra	**581,496**	**524,688**

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

U hiljadama dinara

	31.12.2025.			31.12.2024.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Osiguravajuća društva	1,467,238	190,388	1,657,626	1,183,265	180,216	1,363,481
Domaće banke	652,700	-	652,700	6,416	-	6,416
Strane banke	1,183		1,183	1,035		1,035
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	9,290,010	-	9,290,010	2,990,724	31,121	3,021,845
Ukupno	11,411,131	190,388	11,601,519	4,181,440	211,337	4,392,777
U stranoj valuti						
Strane banke	1,835,019	-	1,835,019	592,984	-	592,984
Domaće banke	1,394,271	-	1,394,271	1,379,450	-	1,379,450
Ostale finansijske organizacije	60,979	285,323	346,301	328,217	-	328,217
Ukupno	3,290,269	285,323	3,575,592	2,300,651	-	2,300,651
Stanje na dan 31. decembra	14,701,400	475,711	15,177,111	6,482,091	211,337	6,693,428

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (Nastavak)

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	31.12.2024.
Transakcioni depoziti		
Transakcioni depoziti u dinarima	1,184,467	611,343
Transakcioni računi stranoj valuti	1,103,693	644,751
Ostali depoziti		
Ostali depoziti u dinarima	10,376,819	3,759,038
Ostali depoziti u stranoj valuti	2,468,692	1,654,780
Primljeni krediti od stranih banaka	-	-
Obaveze za obračunatu kamatu		
Kamata u dinarima	3,232	626
Kamata u stranoj valuti	1,151	5
Razgraničena kamata u dinarima	37,002	21,770
Razgraničena kamata u stranoj valuti	2,055	1,115
Stanje na dan 31. decembra	15,177,111	6,693,428

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

U hiljadama dinara

	31.12.2025.			31.12.2024.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Javna preduzeća	13,294,976	6,809	13,301,785	3,991,854	3,500	3,995,354
Privredna društva	35,204,004	2,409,115	37,613,119	32,623,678	1,613,999	34,237,677
Stanovništvo	20,099,299	1,341,365	21,440,664	7,265,120	836,956	8,102,076
Javni sektor	9,660,381	1,300,000	10,960,381	2,045,812	-	2,045,812
Drugi komitenti	11,693,857	4,386	11,698,243	5,777,310	3,191,446	8,968,756
Ukupno	89,952,517	5,061,675	95,014,192	51,703,774	5,645,902	57,349,676
U stranoj valuti						
Javna preduzeća	10,525,057	166,461	10,691,518	1,410,361	-	1,410,361
Privredna društva	6,956,463	367,131	7,323,594	5,343,533	352,932	5,696,465
Stanovništvo	34,532,739	2,982,223	37,514,962	25,631,027	2,956,947	28,587,975
Javni sektor	37,466	138,797	176,263	-	259,128	259,128
Drugi komitenti	1,746,903	1,919,292	3,666,195	2,968,655	2,106	2,970,761
Ukupno	**53,798,628**	**5,573,904**	**59,372,532**	**35,353,576**	**3,571,114**	**38,924,691**
Stanje na dan 31. decembra	**143,751,145**	**10,635,579**	**154,386,724**	**87,057,350**	**9,217,016**	**96,274,367**

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

Na transakcione depozite u dinarima pravnih lica Banka plaća kamatu u rasponu od 0.25% do 6.35% na godišnjem nivou u zavisnosti od visine prosečnog stanja na računu. Na transakcione depozite pravnih lica u stranoj valuti Banka je plaćala kamatu od 0.1% - 2.70%. Na transakcione depozite stanovništva u dinarima Banka plaća kamatu po stopi od 0% godišnje, odnosno od 0% godišnje za depozite u stranoj valuti.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu 1.00%-7.20% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Na depozite oročene u stranoj valuti Banka je plaćala kamatu od 1.00%-4,10% (EUR) do 4,65% za USD na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava

Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	**31.12.2024.**
Transakcioni depoziti	80,863,861	53,497,581
Štedni depoziti	23,742,232	13,356,976
Depoziti po osnovu datih kredita	1,851,713	335,871
Namenski depoziti	2,062,296	1,995,382
Ostali depoziti	44,152,098	25,883,703
Primljeni krediti	138,797	259,128
Obračunata kamata	73,672	97,663
Razgraničena kamata	621,402	339,908
Ostale finansijske obaveze	880,653	508,154
Stanje na dan 31. decembra	**154,386,724**	**96,274,367**

27. REZERVISANJA

U hiljadama dinara

	Rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke	Rezervisanja za neiskorišćene godišnje odmore	Rezervisanja za otpremnine	Rezervisanja za sudske sporove	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2024. godine	**55.172**	**29.850**	**46.252**	**22.393**	**153.667**
Izdvajanje u toku godine	139,496	54,046	46,173	-	239,715
Ukidanje u toku godine	(144,069)	(29,850)	-	(16,967)	(190,886)
Stanje na dan 31.12.2024. godine	**50,599**	**54,046**	**92,425**	**5,426**	**202,496**
Stanje na dan 01.01.2025. godine	**50,599**	**54,046**	**92,425**	**5,426**	**202,496**
Izdvajanje u toku godine	191,262	86,016	36,398	-	313,676
Ukidanje u toku godine	(204,379)	(54,046)	(891)	(3,541)	(262,857)
Stanje na dan 31.12.2025. godine	**37,482**	**86,016**	**127,932**	**1,885**	**253,315**

a) Prema internoj politici Banke, obračun rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu vrše se po istim kriterijumima kao i obračun ispravke vrednosti za bilansnu aktivu, odnosno na pojedinačnom i kolektivnom nivou. Za potencijalne obaveze kod kojih se evidentira obezvređenje vrši se procena na pojedinačnom nivou nadoknadivog iznosa potraživanja ukoliko dođe do odliva sredstava i verovatnoće odliva sredstava. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke i kod kojih se proceni da će potraživanja biti naplativa u punom iznosu Banka evidentira rezervisanje obračunato na kolektivnom nivou u skladu sa internim modelima.

b) Rezervisanja za otpremnine za penzije za 2025. godinu formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih priliva korišćena je diskontna stopa od 6.20%. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Naknade zaposlenima" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 5% godišnje, a kao osnovica za obračun rezervisanja se koristila prosečna zarada u Republici Srbiji.

28. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama dinara

	31.12.2025.	31.12.2024.
Za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	6,009	52,274
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	23,248	24,779
Ostale obaveze prema zaposlenima	645	1,264
Obaveze prema dobavljačima	124,573	98,099
Obaveze po osnovu lizinga	780,408	187,546
Obaveze za dividende	2,253	2,253
Ostale obaveze u stranoj valuti	293,642	447,607
Ostale obaveze u dinarima	239,924	161,634
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	135,901	944,724
Razgraničene obaveze za obračunate rashode	48,229	25,267
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	168,250	130,312
Stanje na dan 31. decembra	**1,823,082**	**2,075,761**

Obaveze po osnovu lizinga po osnovu zakupa nekretina i opreme u skladu sa MSFI 16 na dan 31. decembra 2025. godine prikazane su kako sledi:

	Sadašnja vrednost	
	2025	2024
Nekretnina	753,420	179,807
Opreme	26,988	7,739
Ukupno imovina sa pravom korišćenja	780,408	187,546
Obaveze po osnovu lizinga	**780,408**	**187,546**

29. KAPITAL BANKE

Struktura kapitala Banke

U hiljadama dinara

	31.12.2025.	31.12.2024.
Akcijski kapital	17,055,072	12,012,516
Emisiona premija	168,202	168,189
	17,223,274	**12,180,705**
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	682,688	705,242
Rezerve iz dobiti-statutarne	3,049,397	1,445,272
Nerealizovani dobici/gubici od promene vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	12,510	(7,784)
Rezerve	**3,744,595**	**2,142,730**
Dobitak	1,367,326	1,604,125
Stanje na dan 31. decembra	**22,335,195**	**15,927,560**

29. KAPITAL BANKE (Nastavak)
Struktura kapitala Banke (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, kapital Banke se sastoji od:

- Akcijskog kapitala i
- Rezervi Banke.

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2025. godine iznosi 17,055,072 hiljade dinara i u celini se sastoji od 1,688,621 običnih akcija nominalne vrednosti 10,100 dinara (na dan 31. decembra 2024. godine iznosio je 12,012,516 hiljada dinara i bio je podeljen na 1,189,358 običnih akcija nominalne vrednosti 10,100 dinara).

Učešće ALTA Group doo Beograd u ukupnom akcijskom kapitalu Banke iznosi na dan 31. decembra 2025. godine 100.00% (31. decembra 2024. godine učešće ALTA PAY Group doo Beograd iznosi 100%).

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2025. godine je sledeća:

U hiljadama dinara

	2025		2024	
	Vrednost akcija	u %	Vrednost akcija	u %
ALTA Group doo Beograd	17,055,072	100.00%	12,012,516	100.00%
Stanje na dan 31. decembar	**17,055,072**	**100.00%**	**12,012,516**	**100.00%**

Dana 22.09.2023.godine, rešenjem APR-a broj BD 84229/2023 od 22.09.2023.godine upisana je odluka o povlačenju akcija sa regulisanog tržišta, na osnovu skupštinske odluke o isključenju akcija izdavaoca sa tržišta berze broj 16082/23 od 11.09.2023.godine.

Prinudnim otkupom akcija jedini akcionar Alta Banke je ALTA PAY Group doo Beograd doo Beograd, sa vlasništvom od 100%

Dobitak po akciji u 2025. godini iznosio je 1,059 dinara (u 2024. godini 2,307 dinara).

29. KAPITAL BANKE (Nastavak)

Struktura kapitala Banke (Nastavak)

Emisiona premija na dan 31. decembra 2025. godine iznosi 168,202 hiljade dinara (31. decembra 2024. godine 168,189 hiljada dinara) i predstavlja razliku između emisione vrednosti i nominalne vrednosti akcija.

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2025. godine iznose 3,774,595 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2024. godine Iznosile su 2,142,730 hiljada dinara) i čine ih revalorizacine rezerve Banke u iznosu od 682,688 hiljada dinara (31. decembra 2024. godine 705,242 hiljade dinara), ostale rezerve u iznosu od 3,049,397 hiljada dinara (31. decembra 2024. godine 1,445,272 hiljade dinara) i nerealizovani dobici po osnovu hartija od vrednosti u iznosu od 12,510 hiljada dinara (31. decembra 2024. godine nerealizovani gubici 7,784 hiljade dinara).

Nerealizovani dobici/gubici po osnovu promene fer vrednosti HOV koje se vrednuju po FVOCI i odložene poreske obaveze

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	**31.12.2024.**
Nerealizovani dobici/gubici po osnovu promene fer vrednosti vlasničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po FVOCI, neto	11,090	(9,268)
Ispravka vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po FVOCI	1,420	1,484
Nerealizovani gubici po osnovu promene fer vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po FVOCI, neto	-	-
Odloženo poresko sredstvo po osnovu promene FV HOV	-	-
Stanje na dan 31. decembra	**12,510**	**(7,784)**

30. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	**31.12.2024.**
Poslovi u ime i za račun trećih lica (a)	164,796	185,015
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	50,076,316	30,170,469
Derivati (d)	40,847,169	17,601,746
Primljena jemstva za obaveze	8,943,446	8,948,135
Druge vanbilansne pozicije (c)	51,256,096	40,686,442
Stanje na dan 31. decembra	**151,287,823**	**97,591,806**

Derivati koje banka ima u vanbilansnoj evidenciji se odnose na valutni swap.

30. VANBILANSNA EVIDENCIJA (Nastavak)

a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	31.12.2024.
Plasmani po poslovima u ime i za račun preduzeća u stranoj valuti	161,393	181,620
Ostali komisioni poslovi u dinarima	3,403	3,395
Stanje na dan 31. decembra	**164,769**	**185,015**

c) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	31.12.2024.
Plative garancije		
-u dinarima	3,667,620	2,150,911
-u stranoj valuti	289,146	239,041
Činidbene garancije i garancije po nepokrivenim akreditivima		
-u dinarima	39,235,446	25,065,536
-u stranoj valuti	3,143,745	2,322,424
Preuzete neopozive obaveze po osnovu:		
-nepovučenih kredita i garancija	3,740,359	392,556
Stanje na dan 31. decembra	**50,076,316**	**30,170,469**

d) Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po rizičnoj vanbilansnoj aktivi shodno računovodstvenoj politici. Najznačajniji deo rizične vanbilansne aktive odnosi se na odobrene činidbene garancije. Rizične vanbilansne stavke se odnose na preuzete neopozive obaveze u iznosu od 3,740,359 hiljada dinara. U okviru preuzetih neopozivih obaveza, na neiskorišćene odobrene minuse po tekućim računima građana odnosi se iznos od 57,128 hiljada dinara, na neiskorišćene overdraft kredite 169,306 hiljada dinara, na nepovučene odobrene kredite 3,431,716 hiljada dinara a na neiskorišćene kreditne limite po kreditnim karticama iznos od 82,209 hiljada dinara.

e) Druge vanbilansne pozicije

	U hiljadama dinara	
	31.12.2025.	31.12.2024.
Obveznice Republike Irak	3,211	3,614
Potraživanja po osnovu evidencione kamate	1,354,158	1,353,911
Izdate garancije bez pravnog dejstva	3,143,571	1,140,708
Rizične vanbilansne stavke	38,775,621	33,067,849
Ostala nerizična vanbilansna evidencija	5,120,360	5,120,360
Stanje na dan 31. decembra	**51,256,096**	**40,686,442**

31. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2025. godine, Banka se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos monetarnih sporova iznosi 638,752 hiljada dinara (31. decembar 2024. godine iznos 2,721,636 hiljada dinara).

Pored prethodno navedenog, protiv Banke se vodi 7 (sedam) nemonetarnih sporova, odnosno sporova za koje nije utvrđena vrednost tužbenih zahteva.

Prema proceni Sektora za pravne poslove i advokata Banke, očekuje se pozitivan ishod za većinu sporova. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 27. uz finansijske izveštaje, na dan 31. decembra 2025. godine, Banka je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od 1,885 hiljada dinara (31. decembar 2024. godine 5,426 hiljada dinara). Navedeni iznos ne obuhvata zatezne kamate iz tužbenih zahteva obračunate do dana izveštavanja.

Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je izvršila odgovarajuću ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim stranama. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po tržišnim uslovima.

a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2025. i 2024. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

	31.12.2025.	**31.12.2024.**
Plasmani:		
Krediti odobreni akcionarima, bruto	2,262,611	1,436,725
Minus: Ispravka vrednosti	(1,681)	(1,418)
	2,260,930	**1,435,307**
Krediti odobreni rukovodstvu Banke, bruto	127,343	120,815
Minus: Ispravka vrednosti	(219)	(163)
	127,124	**120,652**
Krediti odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	8,628,541	4,903,700
Minus: Ispravka vrednosti	(32,246)	(59,655)
	8,596,295	**4,844,045**
Plasmani, neto	**10,984,349**	**6,400,004**
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	132,901	130,356
Depoziti članova odbora Banke	33,173	12,293
Depoziti ostalih povezanih lica	95,410	212,152
	261,484	**354,801**
Izdate garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	2,101	3,617
Članovi odbora Banke	845	857
Ostala povezana lica	455,762	289,176
	458,708	**293,650**

b) Prihodi od kamata, naknada i provizija ostvareni iz transakcija sa povezanim licima u 2025. godini su iznosili 561,061 hiljadu dinara (2024. godine 346,506 hiljada dinara), a rashodi od kamata, naknada i provizija u 2025.godini su iznosili 2,526 hiljada dinara (2024. godine 2,489 hiljada dinara).

33. KREDITNI RIZIK

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembar 2025. i 2024. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po knjigovodstvenoj vrednosti na dan izveštavanja. Na osnovu tabele se vidi da se na dan 31. decembar 2025. godine 43% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi na kredite i potraživanja (2024: 41%), a 19% se odnosi na činidbene garancije (2024: 18%).

U hiljadama dinara

	2025.		2024.	
	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost
Izloženost vezana za bilansne stavke				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	36,686,579	36,680,477	26,891,260	26,888,778
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20,036,789	19,877,081	13,068,046	13,033,369
Krediti i potraživanja od komitenata	76,841,973	75,801,473	49,540,716	48,401,573
Hartije od vrednosti	1,092,753	1,087,204	1,001,948	995,739
Ostala bilansna aktiva	495,915	485,822	481,482	479,270
Ukupno bilansne pozicije	**135,154,009**	**133,932,057**	**90,983,452**	**89,798,729**
Izloženost vezana za vanbilansne stavke				
Plative garancije	3,956,765	3,947,232	2,389,953	2,372,595
Činidbene garancije	42,379,191	42,361,287	27,387,960	27,355,595
Neiskorišćene preuzete obaveze	44,168,720	44,158,676	33,446,656	33,445,780
Ukupno vanbilansne stavke	**90,504,676**	**90,467,195**	**63,224,569**	**63,173,970**
Ukupno	**225,658,685**	**224,399,252**	**154,208,021**	**152,972,699**

Na dan 31. decemabar 2025. godine ukupna aktiva po bilansnim potraživanjima i vanbilansnim stavkama koja se klasifikuje iznosi 188,274,884 hiljade dinara po bruto knjigovodstvenoj vrednosti (31. decembar 2024. godine: 126,564,798 hiljada dinara), odnosno 187,021,036 hiljada dinara po neto knjigovodstvenoj vrednosti (31. decembar 2024. godine: 125,331,750 hiljada dinara).

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku (Nastavak)

Rukovodstvo je uvereno u sposobnost da se nastavi kontinuirana kontrola kreditnog izlaganja i održi prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku na osnovu sledećeg:

- 99.6% (2024: 99.5%) portfolija čine potraživanja raspoređena u Nivo 1 i Nivo 2 u skladu sa MSFI 9, a od čega 97.6% (2024: 97.2%) pripada Nivou 1;

Rizične kreditne izloženosti redovno se pokrivaju adekvatnim sredstvima obezbeđenja u skladu sa preuzetim rizikom Banke.

b) Struktura izloženosti po nivoima obezvređenja

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kredita i plasmana Banke na dan 31. decembar 2025. i 2024. godine prema nivoima obezvređenja. Tabela obuhvata bilansne i vanbilansne izloženosti Banke.

POCI plasmani se odnose na problematična potraživanja od fizičkih lica koja su tokom 2025. godine bila predmet otkupa, inicijalno vrednovana po fer vrednosti. Na dan 31. decembar 2025. godine ova potraživanja nemaju obezvređenje, s obzirom da nije došlo do promene u očekivanjima u odnosu na inicijalno priznavanje.

U hiljadama dinara

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno bruto	Obezvređenje/ verovatni gubitak	Ukupno neto
Gotovina i sredstva kod centralne banke	**36,686,579**	**-**	**-**	**-**	**36,686,579**	**6,102**	**36,680,477**
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20,028,995	7,194	600	-	20,036,789	159,708	19,877,081
Krediti i potraživanja od komitenata							
Krediti i potraživanja od stanovništva:							
- minusna salda	63,658	760	5,801	1,499	71,718	4,083	67,635
- kreditne kartice	36,844	315	2,632	351	40,142	1,742	38,400
- stambeni krediti	3,041,175	75,293	8,005	4,550	3,129,023	8,996	3,120,027
- gotovinski krediti	10,051,223	73,593	162,542	13,275	10,300,633	164,697	10,135,936
- ostali plasmani	1,135,370	951	2,748	-	1,139,069	8,256	1,130,813
Krediti i potraživanja od pravnih lica	59,577,314	2,048,264	535,810	-	62,161,388	852,726	61,308,662
	73,905,584	2,199,176	717,538	19,675	76,841,973	1,040,500	75,801,473
Hartije od vrednosti	**1,042,837**	**49,916**	**-**	**-**	**1,092,753**	**5,549**	**1,087,204**
Ostala bilansna aktiva	**493,270**	**354**	**2,291**	**-**	**495,915**	**10,093**	**485,822**
Vanbilansne stavke	**88,997,584**	**1,495,634**	**11,458**	**-**	**90,504,676**	**37,482**	**90,467,**
Ukupno na 31.12.2025.	**221,154,849**	**3,752,274**	**731,887**	**19,675**	**225,658,685**	**1,259,433**	**224,399,252**
Ukupno na 31.12.2024.	**150,699,364**	**2,923,524**	**585,133**	**-**	**154,208,021**	**1,235,322**	**152,972,699**

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

b) Struktura izloženosti po nivoima obezvređenja (Nastavak)

Ukupno obezvređenje bilansne aktive i verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama aktive koja se klasifikuje na dan 31. decembar 2025. godine iznose 1,253,848 hiljada dinara (2024: 1,233,048 hiljada dinara). Od tog iznosa 637,609 hiljada dinara se odnosi na individualno obezvređene plasmane (2024: 427,581 hiljada dinara), a 616,239 hiljada dinara (2024: 805,467 hiljada dinara) na grupno obezvređene plasmane.

c) Pregled stanja i kretanja nivoa obezvređenja po kredima i potraživanjima

u 000 dinara

	Krediti i potraživanja			
Pozicija	**Nivo 1**	**Nivo 2**	**Nivo 3**	**Ukupno**
Početno stanje 01.01.2025.	696.966	100,709	427,580	1.225.255
Nova potraživanja	485,809	35,116	135,326	656,251
Smanjenje/Otplata potraživanja	(418,516)	(20,467)	(46,319)	(485,302)
Prelazak iz nivoa 1	-	13,679	55,624	69,303
Prelazak iz nivoa 2	107	-	21,760	21,867
Prelazak iz nivoa 3	48	-	-	48
Prelazak u druge nivoe i promene u istom nivou	(208,762)	30,946	30,589	(147,227)
Druge promene	-	-	(94,139)	(94,139)
Stanje 31.12.2025.	**555.652**	**159,983**	**530,421**	**1.246.056**

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

d) Koncentracija izloženosti kreditnom riziku po sektorima

Sledeća tabela prikazuje izloženosti Banke kreditnom riziku po sektorima na dan 31. decembar 2025. i 2024. godine. Pregled je dat po bruto knjigovodstvenim vrednostima.

U hiljadama dinara

	Sektor finansija i osiguranja	Sektor javnih preduzeća	Sektor privrednih društava	Sektor preduzetnika	Javni sektor	Sektor stanovništva	Sektor stranih lica	Sektor drugih komitenata	Registrovani poljoprivredni proizvođači	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	**36,686,579**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**36,686,579**
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	**14,105,708**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**5,931,081**	**-**	**-**	**20,036,789**
Krediti i potraživanja od komitenata	**-**	**1,431,204**	**54,770,675**	**564,155**	**954,064**	**13,580,161**	**3,748,103**	**815,067**	**978,545**	**76,841,973**
Krediti i potraživanja od stanovništva:										
- minusna salda	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*68,879*	*2,838*	*-*	*-*	***71,717***
- kreditne kartice	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*40,141*	*-*	*-*	*-*	***40,141***
- stambeni krediti	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*3,009,983*	*119,040*	*-*	*-*	***3,129,023***
- gotovinski krediti	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*10,300,633*	*-*	*-*	*-*	***10,300,633***
- ostali plasmani	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*160,524*	*-*	*-*	*978,545*	***1,139,069***
Krediti i potraživanja od pravnih lica:	*-*	*1,431,204*	*54,770,675*	*564,155*	*954,064*	*-*	*3,626,225*	*815,067*	*-*	***62,161,390***
Hartije od vrednosti	**258**	**-**	**119,779**	**-**	**922,800**	**-**	**49,916**	**-**	**-**	**1,092,753**
Ostala bilansna potraživanja	**280,897**	**7,843**	**105,509**	**2,890**	**2,184**	**1,033**	**87,824**	**7,734**	**-**	**495,915**
Vanbilansne stavke	**1,956,477**	**3,784,256**	**83,916,696**	**49,302**	**-**	**151,007**	**1,540**	**577,942**	**67,456**	**90,504,676**
Ukupno na 31.12.2025.	**53,029,919**	**5,223,303**	**138,912,660**	**616,347**	**1,879,049**	**13,732,201**	**9,818,464**	**1,400,743**	**1,046,001**	**225,658,685**
Ukupno na 31.12.2024.	**38,085,268**	**5,691,535**	**95,171,512**	**426,329**	**1,091,033**	**6,771,053**	**6,704,120**	**132,820**	**134,351**	**154,208,021**

Banka na dan 31. decembar 2025. godine ima 61.56% (2024: 61.72%) izloženosti kreditnom riziku prema licima u sektoru privrednih društava.

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

e) Sredstva obezbeđenja po kreditima i plasmanima

Sledeća tabela prikazuje sredstava obezbeđenja po kreditima i plasmanima Banke koji se klasifikuju u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, koja su prikazana do visine potraživanja, na dan 31. decembar 2025. i 2024. godine. Hipoteka kao sredstvo obezbeđenja dodatno mora da zadovolji uslove za priznavanje koji su propisani od strane Narodne banke Srbije.

U hiljadama dinara

	31.12.2025.			31.12.2024.		
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Ukupno	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Ukupno
Sektor privrednih društava:	**54,995,963**	**83,916,697**	**138,912,660**	**36,475,701**	**58,695,811**	**95,171,512**
- obezbeđeno hipotekom	11,010,534	2,505,738	13,516,272	4,965,770	943,732	5,909,502
- obezbeđeno depozitom	257,587	2,515,440	2,773,027	203,156	1,890,658	2,093,814
- neobezbeđena potraživanja	43,727,842	78,895,519	122,623,361	31,306,775	55,861,421	87,168,196
Sektor stranih lica:	**9,816,924**	**1,540**	**9,818,464**	**6,703,038**	**1,082**	**6,704,120**
- obezbeđeno hipotekom	1,384,725	-	1,384,725	2,611,677	-	2,611,677
- obezbeđeno depozitom	896,682	955	897,637	706	497	1,203
- neobezbeđena potraživanja	7,535,517	585	7,536,102	4,090,655	585	4,091,240
Sektor finansija i osiguranja:	**14,615,180**	**1,956,477**	**16,571,657**	**9,981,720**	**1,380,122**	**11,361,842**
- obezbeđeno hipotekom	70,329	-	70,329	83,839	-	83,839
- obezbeđeno depozitom	-	-	-	-	-	-
- neobezbeđena potraživanja	14,544,851	1,956,477	16,501,328	9,897,881	1,380,122	11,278,003
Javni sektor:	**953,508**	**-**	**953,508**	**171,235**	**-**	**171,235**
- neobezbeđena potraživanja	953,508	-	953,508	171,235	-	171,235
Sektor stanovništva, preduzetnika i poljoprivrednika:	**15,126,783**	**267,765**	**15,394,548**	**7,061,782**	**269,951**	**7,331,733**
- obezbeđeno hipotekom	820,361	890	821,251	846,537	-	846,537
- obezbeđeno depozitom	552,429	24,583	577,012	57,341	20,005	77,346
- neobezbeđena potraživanja	13,753,993	242,292	13,996,285	6,157,904	249,946	6,407,850
Ostali:	**2,261,848**	**4,362,198**	**6,624,046**	**2,946,752**	**2,877,603**	**5,824,355**
- obezbeđeno hipotekom	21,259	-	21,259	-	-	-
- obezbeđeno depozitom	16,439	10,493	26,932	5,000	5,255	10,255
- neobezbeđena potraživanja	2,224,150	4,351,705	6,575,855	2,941,752	2,872,348	5,814,100
Ukupno	**97,770,206**	**90,504,677**	**188,274,883**	**63,340,228**	**63,224,569**	**126,564,797**

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

f) Struktura aktive koja se klasifikuje

Struktura portfolija Banke, klasifikovanog u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, na dan 31. decembar 2025. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

	A	B	V	G	D	Ukupno
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	11,652	7,489,537	6,922,853	-	191,138	**14,615,180**
Sektor privrednih društava	2,545,591	17,233,724	31,254,403	3,481,012	481,233	**54,995,963**
Sektor stanovništva	6,897,323	5,136,986	1,236,281	154,713	155,917	**13,581,220**
Sektor stranih lica	6,910,870	829,504	559,238	1,413,921	103,391	**9,816,924**
Ostali sektori	984,793	1,767,762	1,946,584	45,236	16,544	**4,760,919**
Ukupno	**17,350,229**	**32,457,513**	**41,919,359**	**5,094,882**	**948,223**	**97,770,206**
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	7,370,674	46,136,796	29,524,788	884,252	187	**83,916,697**
Sektor stanovništva	98,599	27,097	18,212	1,020	6,079	**151,007**
Ostali sektori	137,896	834,263	4,900,181	563,351	1,282	**6,436,973**
Ukupno	**7,607,169**	**46,998,156**	**34,443,181**	**1,448,623**	**7,548**	**90,504,677**
Ukupno na 31.12.2025.	**24,957,398**	**79,455,669**	**76,362,540**	**6,543,505**	**955,771**	**188,274,883**

Struktura portfolija Banke na dan 31. decembar 2024. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

	A	B	V	G	D	Ukupno
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	25,787	6,697,892	3,133,774	1,080	123,187	**9,981,720**
Sektor privrednih društava	6,371,553	10,789,878	17,418,720	1,442,335	453,213	**36,475,699**
Sektor stanovništva	4,294,022	1,899,691	310,489	81,512	78,966	**6,664,680**
Sektor stranih lica	2,176,885	3,715,160	287,185	460,812	62,996	**6,703,038**
Ostali sektori	186,480	369,162	2,905,122	25,812	28,516	**3,515,092**
Ukupno	**13,054,727**	**23,471,783**	**24,055,290**	**2,011,551**	**746,878**	**63,340,229**
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	13,800,670	26,468,504	16,583,067	1,843,391	179	**58,695,811**
Sektor stanovništva	66,637	19,245	17,630	1,194	1,669	**106,374**
Ostali sektori	28,338	1,417,075	2,973,781	1,331	1,858	**4,422,384**
Ukupno	**13,895,645**	**27,904,824**	**19,574,477**	**1,845,916**	**3,706**	**63,224,568**
Ukupno na 31.12.2024.	**26,950,372**	**51,376,607**	**43,629,767**	**3,857,467**	**750,584**	**126,564,797**

U procesu zaštite potraživanja Banka pribavlja različite oblike kolaterala - instrumenata obezbeđenja, i to: novčane depozite, hipoteke (stambeni i poslovni objekti), zaloge na hartijama od vrednosti, zaloge pokretnih stvari, garancije trećih lica i dr.

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

g) Raspored kolaterala i odbitnih stavki po aktivi koja se klasifikuje

U hiljadama dinara

	Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	Obezvređenje bilansne aktive	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja-bilansna aktiva	Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja-vanbilansna aktiva	Odbitne stavke za vanbilansnu aktivu
Kategorija							
A	17,350,229	68,466	5,781,282	7,607,170	757	3,398,238	6,204,107
B	32,457,513	233,938	7,059,094	46,998,156	11,579	1,650,359	39,383,258
V	41,919,360	234,629	2,173,882	34,443,181	16,668	9,500	29,095,724
G	5,094,881	231,832	16,089	1,448,623	8,477	-	693,024
D	948,223	447,500	-	7,547	1	-	4,214
Ukupno na 31.12.2025.	**97,770,206**	**1,216,365**	**15,030,347**	**90,504,677**	**37,482**	**5,058,097**	**75,380,327**
Ukupno na 31.12.2024.	**63,340,229**	**1,182,448**	**8,774,026**	**63,224,568**	**50,599**	**2,860,147**	**55,079,412**

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

h) Sektorska struktura obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Struktura bilansne i vanbilansne aktive koja se klasifikuje i obezvređenja bilansne aktive i verovatnih gubitaka po vanbilansnim stavkama, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke, na dan 31. decembar 2025. i 2024. godine prikazana je kako sledi:

U hiljadama dinara

	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3		POCI		Ukupno	
	Bilansna aktiva	Obezvređenje bilansne aktive	Bilansna aktiva	Obezvređenje bilansne aktive	Bilansna aktiva	Obezvređenje bilansne aktive	Bilansna aktiva	Obezvređenje bilansne aktive	Bilansna aktiva	Obezvređenje bilansne aktive
Sektor finansija i osiguranja	14,607,386	40,027	7,194	21	600	370	-	-	14,615,180	40,418
Sektor privrednih društava	52,860,349	249,280	1,603,445	22,862	532,169	444,841	-	-	54,995,963	716,983
Sektor stanovništva	13,229,311	88,017	149,961	12,844	182,273	82,407	19,675	-	13,581,220	183,268
Sektor stranih lica	9,765,115	135,073	51,321	3,284	488	417	-	-	9,816,924	138,774
Ostali sektori	4,311,301	20,605	444,720	114,037	4,898	2,281	-	-	4,760,919	136,923
Ukupno bilansna aktiva	**94,773,462**	**533,002**	**2,256,641**	**153,048**	**720,428**	**530,316**	**19,675**	**-**	**97,770,206**	**1,216,366**

	Vanbilansna aktiva	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama	Vanbilansna aktiva	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama	Vanbilansna aktiva	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama	Vanbilansna aktiva	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama	Vanbilansna aktiva	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama
Sektor privrednih društava	82,418,056	28,621	1,494,914	6,933	3,727	60	-	-	83,916,697	35,614
Sektor stanovništva	143,223	193	52	-	7,732	45	-	-	151,007	238
Ostali sektori	6,436,305	1,628	668	2	-	-	-	-	6,436,973	1,630
Ukupno vanbilansne stavke	**88,997,584**	**30,442**	**1,495,634**	**6,935**	**11,459**	**105**	**-**	**-**	**90,504,677**	**37,482**
Ukupno stanje na dan 31.12.2025. godine	**183,771,046**	**563,444**	**3,752,275**	**159,983**	**731,887**	**530,421**	**19,675**	**-**	**188,274,883**	**1,253,848**
Ukupno stanje na dan 31.12.2024. godine	**123,039,339**	**704,758**	**2,923,525**	**100,709**	**585,133**	**427,580**	**-**	**-**	**126,564,797**	**1,233,047**

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

i) Potraživanja sa statusom neizmirenja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (default) prate se na nivou Banke, na nivou interne klase rizika (kod pravnih lica) i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica), kao i sektorske pripadnosti.

Pregled sektorske strukture navedenih bilansnih potraživanja, u bruto iznosu, sa stanjem na dan 31. decembar 2025. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

		U hiljadama dinara
	Vrednost potraživanja	Potraživanja u statusu neizmirenja obaveza
Sektor privrednih društava	54,995,963	532,169
Sektor stanovništva	13,581,220	201,948
Sektor preduzetnika	567,045	3,575
Sektor stranih lica	9,816,924	488
Sektor finansija i osiguranja	14,615,180	600
Sektor drugih komitenata	822,801	1,323
Ostali sektori	3,371,073	-
Ukupno sa 31.12.2025.	**97,770,206**	**740,103**
Ukupno sa 31.12.2024.	**63,340,229**	**584,578**

Bilansna aktiva u statusu neizmirenja obaveza (default) iznosi 740,103 hiljade dinara na dan 31. decembar 2025. godine (2024: 584,578 hiljada dinara), dok obezvređenje navedene bilansne aktive iznosi 530,316 hiljada dinara (2024: 427,559 hiljada dinara).

Vanbilansne stavke u statusu neizmirenja obaveza (default) iznose 11,459 hiljada dinara na dan 31. decembar 2025. godine (2024: 555 hiljada dinara), dok verovatni gubitak po navedenim vanbilansnim stavkama iznosi 105 hiljada dinara (2024: 21 hiljadu dinara).

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

j) Restrukturiranje

Restrukturiranje obuhvata produžavanje ugovorenih rokova otplate, kao i modifikaciju plaćanja. Nakon restrukturiranja, klijent koji je bio u docnji se vraća u status aktivnog plasmana i vodi se zajedno sa ostalim sličnim plasmanima. Procedure Banke u vezi sa restrukturiranjem se zasnivaju na indikatorima ili kriterijumima koji, prema mišljenju rukovodstva Banke, ukazuju da će se otplata plasmana najverovatnije nastaviti. U sledećoj tabeli prikazano je stanje plasmana Banke na dan 31. decembar 2025. godine i 2024. godine koji su restrukturirani.

	U hiljadama dinara	
	2025.	**2024.**
Krediti i potraživanja od komitenata		
Krediti i potraživanja od pravnih lica:		
- mikro, mala, srednja i velika	50,387	220,598
Ukupno	**50,387**	**220,598**

Na dan 31. decembar 2025. godine i 2024. godine u okviru bilansne aktive restruktuirani su krediti sledećim klijentima:

	U hiljadama dinara	
	2025.	**2024.**
011 Nekretnine doo	10,728	9,629
Metalopromet doo Kula	5,528	6,617
Strong rent doo	26,329	145,202
Ari fruct doo - u stečaju	-	33,878
Volfrez doo	-	25,272
EAF-Agrar doo	7,802	-
Ukupno	**50,387**	**220,598**

34. RIZIK LIKVIDNOSTI

a) Ročna struktura sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu preostalog roka plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Prilivi i odlivi prikazani u tabeli nisu diskontovani.

Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2025. godine prikazana je kako sledi:

U hiljadama dinara

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	90,497,343	-	-	-	-	**90,497,343**
Potraživanja po osnovu derivata	15,397	8,922	-	-	-	**24,319**
Hartije od vrednosti	258	-	113,154	973,792	-	**1,087,204**
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	10,244,725	585,758	4,515,710	4,521,654	9,234	**19,877,081**
Krediti i potraživanja od komitenata	2,159,021	5,119,123	28,229,838	38,866,991	1,426,500	**75,801,473**
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	2,882,178	**2,882,178**
Nematerijalna imovina					421,059	**421,059**
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	2,804,348	**2,804,348**
Investicione nekretnine					102,565	**102,565**
Ostala sredstva	177	-	-	177,223	404,096	**581,496**
Ukupna aktiva	**102,916,921**	**5,713,803**	**32,858,702**	**44,539,660**	**8,049,980**	**194,079,066**

34. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

a) Ročna struktura sredstava i obaveza (Nastavak)

U hiljadama dinara

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
OBAVEZE						
Obaveze po osnovu derivata	2,233	2,776	-	-	-	**5,009**
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	8,343,577	4,071,974	717,244	2,044,315	-	**15,177,111**
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	34,060,942	12,289,288	38,089,117	69,919,944	27,433	**154,386,724**
Rezervisanja	-	-	253,315	-	-	**253,315**
Tekuće poreske obaveze	-	-	10,922	-	-	**10,922**
Odložene poreske obaveze	-	-	87,708	-	-	**87,708**
Ostale obaveze	991,982	47,873	97,023	671,959	14,245	**1,823,082**
Ukupna pasiva	**43,398,734**	**16,411,911**	**39,255,329**	**72,636,218**	**41,678**	**171,743,871**
Ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembra 2025.	**59,518,186**	**(10,698,108)**	**(6,396,626)**	**(28,096,559)**	**8,008,302**	**22,335,195**
Na dan 31. decembra 2024.	**46,165,482**	**(5,933,780)**	**4,580,956**	**(33,033,710)**	**4,148,613**	**15,927,561**

U okviru potraživanja do mesec dana raspoređene su i hartije od vrednosti bez roka dospeća (investicione jedinice).

Statističkom analizom kretanja transakcionih depozita u poslednjih godinu dana, Banka utvrđuje stabilnost ovih obaveza i procenjuje da se po tom osnovu u periodu nakon godinu dana ne mogu očekivati značajni odlivi ovih depozita koji bi ugrozili likvidnost Banke. Deo ovih depozita koji je sa 31. decembrom 2025. godine procenjen kao nestabilna kategorija depozita svrstan je u ročnu grupu od 2 do 7 dana, dok je preostali deo istih prebačen u ročnu grupu preko 1 godine.

34. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

b) Ročnost vanbilansnih stavki

Tabela u nastavku prikazuje ročnu strukturu vanbilansnih stavki po osnovu kojih Banka potencijalno može doći u situaciju da vrši plaćanje. Ročna struktura je data prema ugovorenom datumu isteka važnosti preuzete potencijalne obaveze Banke.

U hiljadama dinara

	Garancije	Preuzete neopozive obaveze	Preuzete opozive obaveze	Nepokri-veni akreditivi	Ukupno bruto	Rezervisanje	Ukupno neto
31.12.2025.							
Do 1 godine	18,685,959	479,245	6,493,137	-	25,658,341	13,163	25,645,178
Preko 1 godine	27,649,998	3,261,114	33,935,224	-	64,846,335	24,319	64,822,016
	46,335,957	**3,740,359**	**40,428,361**	**-**	**90,504,676**	**37,482**	**90,467,194**
31.12.2024.							
Do 1 godine	8,488,371	331,671	6,177,720	-	14,997,762	19,454	14,978,309
Preko 1 godine	21,289,542	60,885	26,876,380	-	48,226,807	31,145	48,195,661
	29,777,913	**392,556**	**33,054,100**	**-**	**63,224,569**	**50,599**	**63,173,970**

c) Pokazatelj likvidnosti prema regulativi NBS

Vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti, kao i pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (PPLA) i pokazatelja neto stabilnih izvora finansiranja (NSIF), utvrđenih prema regulativi NBS, na dan 31. decembra 2025. i 2024. godine date su u sledećim tabelama:

Pokazatelj likvidnosti	**2025.**	**2024.**
31. decembra	2.41	2.78
Prosek za godinu	2.48	3.05
Najniži iznos	1.83	2.12
Najviši iznos	3.17	4.10

Uži pokazatelj likvidnosti	**2025.**	**2024.**
31. decembra	2.26	2.45
Prosek za godinu	2.29	2.57
Najniži iznos	1.67	1.59
Najviši iznos	3.00	3.63

	2025.	**2024.**
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (PPLA)	150%	174%
Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSIF)	190%	192%

d) Interni pokazatelji likvidnosti

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije na dan 31. decembra 2025. i 2024. godine:

Za praćenje gepa likvidnosti Banka posmatra sledeće racio pokazatelje: (Racio GAP likvidnosti do 1 godine + CBC) / Ukupne obaveze; (Racio ukupan GAP likvidnosti + CBC) / Ukupne obaveze; Kumulativni GAP do 3 meseca / Ukupni prilivi.

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

34. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

d) Interni pokazatelji likvidnosti (Nastavak)

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja ukupan iznos vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja, korigovan u skladu sa mogućim procentom naplativosti. Ovaj pokazatelj ukazuje da li neto likvidna aktiva pokriva moguća plaćanja po vanbilansnim obavezama Banke.

Pored navedenih pokazatelja, Banka prati i pokazatelje koncentracije depozita jednog i tri najveća deponenta u ukupnim depozitima.

Interni pokazatelji likvidnosti	2025.	2024.
(Racio GAP likvidnosti do 1 godine + CBC) / Ukupne obaveze	4.32%	30.03%
(Racio ukupan GAP likvidnosti + CBC) / Ukupne obaveze	(25.87%)	(24.96%)
Kumulativni GAP do 3 meseca / Ukupni prilivi	14.32%	54.31%
Pokazatelj promptne likvidnosti	25.38%	31.26%
Pokazatelj likvidnih sredstava	25.41%	31.33%
Pokazatelj vanbilansnih obaveza	21.89%	21.00%
Koncentracija depozita najvećeg deponenta	4.57%	7.67%
Koncentracija depozita 3 najveća deponenta	11.48%	12.76%

35. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi na dan 31. decembra 2025. godine prikazana je u sledećim tabelama:

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza

U hiljadama dinara

	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Aktiva koja nije izložena riziku kamatne stope	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	36,391,876	-	-	-	54,105,467	90,497,343
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	24,319	24,319
Hartije od vrednosti	-	159,876	-	-	927,328	1,087,204
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,891,401	2,282,476	99,690	6,819,669	5,783,845	19,877,081
Krediti i potraživanja od komitenata	15,201,474	42,337,126	3,562,722	13,065,928	1,634,222	75,801,473
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	2,882,178	2,882,178
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	421,059	421,059
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	2,804,348	2,804,348
Investicione nekretnine	-	-	-	-	102,565	102,565
Ostala sredstva	-	-	-	-	581,496	581,496
Ukupna aktiva	**56,484,751**	**44,779,478**	**3,662,412**	**19,885,597**	**69,266,828**	**194,079,066**

35. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza (Nastavak)

U hiljadama dinara

	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Obaveze koje nisu izložene riziku kamatne stope	Ukupno
OBAVEZE						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	5,009	**5,009**
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	9,176,996	4,263,000	481,833	103,456	1,151,826	**15,177,111**
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	88,020,593	27,082,639	26,683,656	1,726,456	10,873,380	**154,386,724**
Rezervisanja	-	-	-	-	253,315	**253,315**
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	10,922	**10,922**
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	87,708	**87,708**
Ostale obaveze	25,489	57,058	94,495	741,365	904,675	**1,823,082**
Ukupno obaveze	**97,223,078**	**31,402,697**	**27,259,984**	**2,571,277**	**13,286,836**	**171,743,871**
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa						
Na dan 31. decembra 2025.	**(40,738,327)**	**13,376,781**	**(23,597,572)**	**17,314,320**	**55,979,992**	**22,335,195**
Na dan 31. decembra 2024.	**(23,164,617)**	**8,585,719**	**(9,972,381)**	**10,225,791**	**30,253,049**	**15,927,561**

b) Analiza osetljivosti prihoda od kamata Banke na promene kamatnih stopa

U hiljadama dinara

	Promena u nivou kamatnih stopa ±50bp							
	+50bp				-50bp			
	RSD	EUR	USD	Ukupno	RSD	EUR	USD	Ukupno
Efekat na kamatno osetljivu aktivu	15,241	18,852	14	**34,107**	(15,241)	(18,852)	(14)	(34,107)
Efekat na kamatno osetljive obaveze	18,340	4,295	302	**22,937**	18,340	4,295	302	22,937
Neto efekat promene kamatnih stopa na dan:								
31.decembar 2025. godine	**(3,099)**	**14,557**	**(288)**	**11,170**	**3,099**	**(14,557)**	**288**	**(11,170)**
31.decembar 2024. godine	**8,623**	**9,998**	**(115)**	**18,506**	**(8,623)**	**(9,998)**	**115**	**(18,506)**

Banka vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi, uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i plasmane, pre svega kredite i depozite, budući da oni predstavljaju najznačajnije kamatonosne pozicije.

35. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

b) Analiza osetljivosti prihoda od kamata Banke na promene kamatnih stopa (Nastavak)

U slučaju da je kamatna stopa na obaveze po depozitima u stranoj valuti na dan 31. decembra 2025. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2025. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 4,597 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

Da je kamata na obaveze po depozitima u dinarima na dan 31. decembra 2025. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2025. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 18,340 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u stranoj valuti i indeksirane kretanjem deviznog kursa na dan 31. decembra 2025. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2025. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 18,866 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u dinarima na dan 31. decembra 2025. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2025. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 15,241 hiljada dinara, kao rezultat manjih prihoda od kamata.

c) Koeficijent dispariteta

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi prati se i kroz odnos kamatonosne aktive i pasive na koju se plaća kamata (koeficijent dispariteta).

Stanje na dan	Kamatonosno osetljiva aktiva	Kamatonosno osetljiva pasiva	Koeficijent dispariteta
31. decembar 2025. godine	125,739,308	158,457,036	0.79
31. decembar 2024. godine	74,467,853	88,793,341	0.84

d) Ekonomska vrednost kapitala (EVE – Economic Value of Equity)

Banka analizira uticaj promene kamatne stope na ekonomsku vrednost kapitala (EVE) primenom modela koji se zasniva na ponderima osetljivosti. Ponderisani disparitet kamatno osetljive aktive i pasive Banke za svaku valutu predstavlja meru za utvrđivanje internog kapitalnog zahteva za kamatni rizik i ispituje se za sve stres testove promena kamatnih stopa (i to: paralelna promena kamatnih stopa, promena konveksnosti/konkavnosti i uvrtanje) za svaku posmatranu valutu.

Na dan 31.12.2025. godine ekonomska vrednost iznosi 4.03% kapitala Banke, što je u granicama definisanog internog limita. Tokom cele 2025. godine pokazatelj EVE se kretao u rasponu od 2.08% (najniža vrednost) do 4.91% (najviša vrednost).

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA

a) Analiza sredstava i obaveza po valutama sa stanjem na dan 31. decembar 2025. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	19,634,201	269,349	529,055	198,343	20,630,948	69,866,395	**90,497,343**
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	24,319	**24,319**
Hartije od vrednosti	113,154	46,721	-	-	159,876	927,328	**1,087,204**
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5,373,388	1,296,382	69,827	772,241	7,511,838	12,365,243	**19,877,080**
Krediti i potraživanja od komitenata	54,375,961	105,824	-	92,584	54,574,369	21,227,105	**75,801,474**
Ostala sredstva	16,220	4	-	6,228	22,452	559,045	**581,497**
Ukupna aktiva	**79,512,924**	**1,718,280**	**598,882**	**1,069,396**	**82,899,483**	**104,969,435**	**187,868,917**
OBAVEZE							
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	5,009	5,009
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	10,428,223	417,847	13,740	234,823	11,094,633	4,082,478	15,177,111
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,970,325	1,838,006	463,008	761,599	52,032,938	102,353,786	154,386,724
Rezervisanja	-	-	-	-	-	253,315	253,315
Ostale obaveze	316,447	8,288	18,239	38,137	381,111	1,441,971	1,823,082
Ukupno obaveze	**59,714,995**	**2,264,141**	**494,987**	**1,034,559**	**63,508,682**	**108,136,559**	**171,645,241**
Neto svop pozicija	(19,253,013)	600,138	(106,055)	135,058	(18,623,871)	-	**(18,623,871)**
Neto devizna pozicija							
Na dan 31. decembra 2025.	**544,916**	**54,276**	**(2,160)**	**169,895**	**766,927**	**(3,167,124)**	**766,928**
Na dan 31. decembra 2024.	**1,049,733**	**19,124**	**(1,739)**	**63,464**	**-**	**-**	**1,132,321**

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

b) Devizni podbilans Banke po valutama, sa stanjem na dan 31. decembra 2025. godine, prikazan je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

		EUR	Devizna klauzula vezana za EUR	USD	Devizna klauzula vezana za USD	Ostale valute - prevedene u EUR	Ukupno devizni podbilans
Aktiva	Dinari	28,646,500	50,866,424	1,718,280	-	1,668,277	82,899,481
	EUR	244,253	433,710	14,651	-	14,224	706,839
Obaveze	Dinari	59,537,421	177,574	2,264,142	-	1,529,545	63,508,682
	EUR	507,643	1,514	19,305	-	13,042	541,504
Svop	Dinari	(19,253,013)	-	600,138	-	29,003	(18,623,871)
	EUR	(164,160)	-	5,117	-	247	(158,796)

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva:

U hiljadama dinara

	Ukupno	Promena u kursu ±10% +10%	-10%
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	20,630,948	22,694,043	18,567,853
Hartije od vrednosti	159,876	175,863	143,888
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	7,511,838	8,263,022	6,760,654
Krediti i potraživanja od komitenata	54,574,368	60,031,805	49,116,932
Ostala sredstva	22,451	24,697	20,206
Ukupna aktiva	**82,899,481**	**91,189,430**	**74,609,533**
OBAVEZE			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	15,234,773	16,758,250	13,711,295
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	47,892,798	52,682,078	43,103,518
Ostale obaveze	381,111	419,222	343,000
Ukupne obaveze	**63,508,682**	**69,859,550**	**57,157,813**
Neto svop pozicija	(18,623,871)	(20,486,259)	(16,761,484)
Neto devizna pozicija:			
31.decembar 2025. godine		**76,693**	**(76,693)**
31.decembar 2024. godine		**113,232**	**(113,232)**

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva (Nastavak)

U slučaju da je na dan 31. decembra 2025. godine domaća valuta (RSD) zabeležila porast, odnosno pad za 10% u odnosu na strane valute, dobitak za 2025. godinu bio bi veći, odnosno manji za RSD 79,693 hiljade dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza Banke.

Simetričan uticaj na rezultat Banke posledica je ukidanja zaštitne klauzule kod kredita sa valutnom klauzulom.

d) Pokazatelj deviznog rizika

Pokazatelj deviznog rizika	2025.	2024.
31. decembra	3.69%	8.09%
Prosek za godinu	10.56%	8.05%
Najniži iznos	0.23%	0.33%
Najviši iznos	18.30%	17.18%

Pokazatelj deviznog rizika se u toku 2025. godine kretao u rasponu od 0.23% do 18.30%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo 20% u odnosu na kapital Banke.

37. CENOVNI RIZIK

a) VaR analiza portfolija plasmana izloženih cenovnom riziku sa stanjem na dan 31. decembar 2025. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

2025.godina	VaR na dan	VaR (10d)	Prosečan VaR	Maksimalni VaR
VaR vlasničkih HoV	0.75%	2.37%	0.86%	1.16%
VaR dužničkih HoV	0.42%	1.32%	0.47%	0.63%

2024. godina	VaR na dan	VaR (10d)	Prosečan VaR	Maksimalni VaR
VaR vlasničkih HoV	1.16%	3.67%	1.23%	1.30%
VaR dužničkih HoV	0.63%	2.01%	0.66%	0.69%

b) Banka je na dan 31.12.2025. godine u svom portfoliju knjige trgovanja imala svop ugovore sa INTL FC Stone ltd i ARDSHINBANK CJSC, i investicione jedinice OTP Cash Dinar UCITS fond, što je prikazano u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara		
	Svop	Obveznice	Investicione jedinice
- na dan 31. decembar 2025.	(2,686)	-	258
- na dan 31. decembar 2024.	(21,547)	804,411	249

c) Analiza stres testa na bazi promene cena od ±200 baznih poena:

	U hiljadama dinara		
Promena cene za ±200bp	Svop	Obveznice	Investicione jedinice
- na dan 31. decembar 2025.	±2,740	-	±263
- na dan 31. decembar 2024.	±21,978	±820,499	±254

Stres test se odnosi na uticaj promena vrednosti pozicija portfolija u slučaju promene cena instrumenata od ±200 bp na pojedinačne pozicije u portfoliju knjige trgovanja.

38. RIZIK ZEMLJE

Izloženost Banke prema drugim zemljama data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

Država	Ukupno na 31.12.2025.	Ukupno na 31.12.2024.
Austrija	502,616	434,197
Belgija	177	177
Bosna i Hercegovina	2,051,207	1,847,934
Crna Gora	1,250,149	901,832
Grčka	30,718	-
Hrvatska	141,956	157,995
Irak	51,321	85,574
Italija	540,785	2,447,948
Jermenija	46,026	12,783
Lihtenštajn	1,201	1,203
Makedonija	691,212	-
Malta	585	585
Kina	34,684	87,961
Nemačka	2,443,765	60,087
Rusija	490,328	321,122
Singapur	7,135	8,528
Sjedinjene Američke Države	1,216,131	-
Švajcarska	18,481	-
Švedska	16,972	17,500
Tunis	1,139	1,282
Turska	43,692	6,986
Ujedinjeni Arapski Emirati	66,846	4,840
Velika Britanija	53,363	28,446
Ukupno	**9,700,488**	**6,426,980**

Potraživanja se najvećim delom odnose na stanja po nostro računima, 55% i kreditima datim stranim bankama (overnight) i stranim pravnim licima, 42.2% (2024: krediti stranim bankama (overnight) i stranim pravnim licima 78.2%).

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije fer vrednosti za one komponente aktive i pasive za koje su raspoložive objavljene ili kotirane tržišne cene i za one čija fer vrednost može da bude znatno drugačija od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka poseduje. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost, ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima. U opisanim situacijama u Republici Srbiji fer vrednost nije moguće pouzdano i egzaktno utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Banke procenjuje sveukupnu izloženost Banke riziku, a u slučajevima za koje procenjuje da vrednost aktive prikazane u njenim poslovnim knjigama ne može da bude ostvarena, ustanovljava rezervu.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza, kao i bilansnih pozicija koje se ne vrednuju po metodu fer vrednosti, su istovetne njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

• **Nivo 1:** kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.

• **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.

• **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelje se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente, Banka određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređujući sa sličnim instrumentima za koje postoji dostupna tržišna cena i drugi modeli procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju referentnu kamatnu stopu i druge uporedive kamatne stope odgovarajućih ročnosti, kreditne marže i druge premije koje se koriste za procenu diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena.

Banka koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo dostupne tržišne podatke. Kotirane cene i inputi za modele su obično dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate kao što su kamatni svopovi.

Dostupnost tržišnih cena i inputa modela smanjuje neizvesnost koja se odnosi na određivanje fer vrednosti. Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta usled specifičnih dešavanja i opštih uslova kretanja na tržištu.

Tabela u nastavku analizira finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, prema nivou hijerarhije merenja fer vrednosti:

Finansijska imovina i obaveze koje se vode po fer vrednosti	U hiljadama dinara	
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Hartije od vrednosti	1,087,204	928,865
Potraživanja po osnovu derivata	24,319	24,223
Obaveze po osnovu derivata	5,009	4,996
Ukupno 31.12.2025.	**1,116,532**	**958,084**
Ukupno 31.12.2024.	**831,981**	**804,563**

Fer vrednosti				U hiljadama dinara
	Nivo1	Nivo2	Nivo3	Ukupno
Finansijska sredstva	-	953,088	-	953,088
Finansijske obaveze	-	4,996	-	4,996
Ukupno 31.12.2025.	**-**	**958,084**	**-**	**958,084**
Ukupno 31.12.2024.	**-**	**804,563**	**-**	**804,563**

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu iskazani po fer vrednosti i analizira ih po nivou hijerahije merenja fer vrednosti:

	31.12.2025. (u hiljadama dinara)	
Finansijska (monetarna) aktiva	**Knjigovodstvena vrednost**	**Fer vrednost**
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	90,497,343	90,497,343
Krediti i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija	19,877,081	19,550,565
Krediti i potraživanja od komitenata	75,801,473	71,276,036
Ostala aktiva	581,496	581,496
Ukupno aktiva 31.12.2025.	**186,757,393**	**181,905,440**
Ukupno aktiva 31.12.2024.	**117,626,028**	**115,154,488**
Finansijska (monetarna) pasiva	**Knjigovodstvena vrednost**	**Fer vrednost**
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	15,177,111	15,026,042
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	154,386,724	149,821,971
Ostale obaveze	1,823,082	1,823,082
Ukupno obaveze 31.12.2025.	**171,386,917**	**166,671,095**
Ukupno obaveze 31.12.2024.	**105,043,555**	**101,517,951**

U hiljadama dinara

	Fer vrednost			
	Nivo1	**Nivo2**	**Nivo3**	**Ukupno**
Aktiva				
Krediti i potraživanja od banaka i drugih fin. organizacija	-	19,550,565	-	19,550,565
Krediti i potraživanja od komitenata	-	71,276,036	-	71,276,036
Ukupno 31.12.2025.	**-**	**90,826,601**	**-**	**90,826,601**
Ukupno 31.12.2024.	**-**	**58,963,402**	**-**	**58,963,402**
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim fin. organizacijama	-	15,026,042	-	15,026,042
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	149,821,971	-	149,821,971
Ukupno 31.12.2025.	**-**	**164,848,013**	**-**	**164,848,013**
Ukupno 31.12.2024.	**-**	**99,442,191**	**-**	**99,442,191**

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske aktive i obaveza i njihovu fer vrednost na dan 31. decembar 2025:

U hiljadama dinara

	Po fer vrednosti kroz BU	Po amortizovanoj vrednosti	Po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Ostala amortizovana vrednost	Ukupna sadašnja vrednost	Ukupna fer vrednost
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	-	-	-	90,497,343	90,497,343	90,497,343
Potraživanja po osnovu derivata	24,319	-	-	-	24,319	24,223
Hartije od vrednosti	258	46,721	927,071	113,154	1,087,204	928,865
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	19,877,081	-	-	19,877,081	19,550,565
Krediti i potraživanja od komitenata	-	75,801,473	-	-	75,801,473	71,276,036
Ostala aktiva	-	-	-	581,496	581,496	581,496
Ukupno aktiva	**24,577**	**95,725,275**	**927,071**	**91,191,993**	**187,868,916**	**182,858,528**
Obaveze po osnovu derivata	3,554	-	1,455	-	5,009	4,985
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	15,177,111	15,177,111	15,026,042
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	154,386,724	154,386,724	149,821,971
Ostale obaveze	-	-	-	1,823,082	1,823,082	1,823,082
Ukupno obaveze	**3,554**	**0**	**1,455**	**171,386,917**	**171,391,926**	**166,676,080**

Sledeće metode i pretpostavke su korišćene za procenjivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata Banke na dan 31. decembra 2025. i 2024. godine:

Finansijski instrumenti čija je fer vrednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrednosti. Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, ostalih plasmana i ostalih sredstava, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata. Fer vrednost preostalih bilansnih pozicija (kredita i plasmana komitentima, zatim depozita finansijskim institucijama i komitentima) se utvrđuje diskontovanjem novčanih tokova tj. svođenjem na sadašnju vrednost.

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Ostali finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove i koja se u redovnim intervalima ponovo određuje. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koji se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente.

Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom kamatnom stopom se bazira na diskontovanim novčanim tokovima koristeći preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za ugovore sa sličnim kreditnim rizikom i rokom dospeća.

Za listirane dužničke instrumente, fer vrednosti se izračunavaju na osnovu kotiranih cena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrednosti

Finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti korišćenjem kotirane tržišne cene na dan izveštavanja. Banka na dan 31. decembra 2025. i 2024. godine nije imala finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti, u materijalno značajnom iznosu. Posledično, Banka nije značajnije izložena riziku od promene fer vrednosti, a fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Banke odgovara knjigovodstvenim iznosima finansijskih sredstava i obaveza iskazanim u priloženim finansijskim izveštajima.

40. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neka druga sistemska slabost koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka je usvojila i primenila Proceduru upravljanja rizicima informacionog sistema koja definiše identifikaciju, procenu, analizu i praćenje rizika informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama i internom dokumentacijom.

Zaposleni u Sektoru informaciono komunikacionih tehnologija vrše procenu i merenje izloženosti Banke riziku IS. Procena rizika IS se vrši najmanje jednom godišnje i podrazumeva postupak u kome se na osnovu registra resursa IS vrši procena svih informacionih rizika. U zavisnosti od stepena izloženosti i nivoa rizika sačinjava se Plan tretmana informacionih rizika. Na osnovu Plana tretmana se preduzimaju mere za ublažavanje i smanjenje rizika IS.

U skladu sa Aktom o bezbednosti a na osnovu Zakona o informacionoj bezbednosti (“Službeni glasnik Republike Srbije”,br.91/2025).posebno se tretiraju rizici vezani za informacionu bezbednost. Najmnje jednom godišnje se vrši procena i preispitivanje informacione bezbednosti i Akta o bezbednosti i sačinjava se Izveštaj o proceni koji se dostavlja Izvršnom odboru Banke na razmatranje i usvajanje.

41. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 31. decembar 2025. godine, Banka je imala usaglašene sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

a) Adekvatnost kapitala Banke

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembar 2025. godine, kao i pokazatelji adekvatnosti kapitala:

	U hiljadama dinara	
	2025.	**2024.**
Regulatorni kapital		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	17,055,072	12,012,516
Stečene sopstvene akcije	-	-
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	-
Emisiona premija	168,202	168,189
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	-	-
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija	17,223,274	12,180,705
Gubici iz ranijih godina	-	-
Revalorizacione rezerve	693,777	695,974
Nematerijalna ulaganja	(421,059)	(323,862)
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	4,070,824	1,445,272
Odbitne stavke od kapitala	(725,383)	-
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru	(114)	(114)
Osnovni kapital (2)	20,841,319	13,997,975
Osnovni akcijski kapital (3)	20,841,319	13,997,975
Dodatni osnovni kapital	-	-
Dopunski kapital	-	-
Ukupan kapital (1)	**20,841,319**	**13,997,975**
Izloženosti rizicima		
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/isporuke po osnovu slobodnih isporuka	102,977,724	60,476,783
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	1,773,077	3,274,852
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	10,054,675	7,204,675
Ukupno (2)	**114,805,476**	**70,956,310**
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100, min 15.80%)	**18.15%**	**19.73%**
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala (2/2 x 100, min 12.75%)	**18.15%**	**19.73%**
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (3/2 x 100, min 10.45%)	**18.15%**	**19.73%**

41. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

a) Adekvatnost kapitala Banke (Nastavak)

Pokazatelji adekvatnosti kapitala su iznad zakonski propisanih minimalnih vrednosti od 8%, 6% i 4.50%, kao i iznad pokazatelja adekvatnosti kapitala propisanih od strane NBS kroz proces supervizorske procene (ukupni supervizorski zahtev za kapitalom).

b) Pokazatelji poslovanja

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	2025	2024
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona	177.70	119.63
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	18.15%	19.73%
3. Ulaganja Banke	Maksimum 60% kapitala	13.94%	16.04%
4. Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	293.48%	321.14%
5. Prosečni mesečni pokazatelj likvidnosti (u izveštajnom mesecu)	Minimum 1	2.06	2.46
6. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20% kapitala	3.69%	8.09%

42. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Osnovni format izveštavanja po segmentima je utvrđen na nivou poslovnih aktivnosti s obzirom da su rizici i stope prinosa Banke primarno pod uticajem razlike u proizvodima i uslugama koje Banka pruža.

Poslovne aktivnosti su u Banci organizovane odvojeno prema prirodi proizvoda i usluga koje se pružaju, na takav način da svaki segment predstavlja strateški poslovni deo koji pruža različite proizvode i usluge na tržištu.

Poslovne aktivnosti Banke organizovane su u tri osnovna poslovna segmenta:

- Poslovanje sa korporativnim klijentima: U osnovi se odnosi na odobravanje kredita i različitih oblika garancija i jemstava klijentima, vođenje depozitnih i tekućih računa, usluge platnog prometa.

- Poslovanje sa stanovništvom,preduzetnicima i mikro preduzećima: U osnovi obuhvata prikupljanje depozita, odobravanje kredita, kreditnih kartica, usluge platnog prometa za fizička lica, pri čemu se pod fizičkim licima podrazumeva stanovništvo, preduzetnici, poljoprivrednici i mikro preduzeća.

- Sredstva i trgovanje sa hartijama od vrednosti: U osnovi obuhvata uzimanje pozicije za svoj račun i trgovanje hartijama od vrednosti, trgovanje devizama.

- Ostalo: Druge poslovne aktivnosti koje čine manje od 10% ukupnih poslovnih aktivnosti Banke, kao i centralne funkcije Banke.

42. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

a) Bilans uspeha po poslovnim segmentima

Sledeće tabele prikazuju rezultate Banke ostvarene u periodu 01. januara do 31. decembra 2025. i 2024. godine prikazane po poslovnim segmentima.

Za potrebe izveštavanja o ostvarenom rezultatu pojedinih poslovnih segmenata Banke, troškovi koji terete ukupno poslovanje Banke: Troškovi amortizacije i Ostali poslovni rashodi podeljeni su prema učešću Troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda pojedinih poslovnih segmenata u ukupnim datim troškovima za 2025. i 2024. godinu.
Na dan 31. decembar 2025. godine.

U hiljadama dinara

	Korporativni klijenti	Stanovništvo, preduzetnici I mikro klijenti	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostali	Ukupno
Prihodi od kamata	4,502,074	1,310,371	402,591	-	6,215,037
Rashodi kamata	-1,634,863	-804,295	-575,682	-	-3,014,840
Dobitak po osnovu kamata	**2,867,211**	**506,076**	**-173,090**	**-**	**3,200,197**
Prihodi od naknada i provizija	2,094,941	1,760,405	528,472	-	4,383,818
Rashodi od naknada i provizija	-761,895	-2,764	-412,160	-	-1,176,819
Dobitak /gubitak po osnovu naknada i provizija	**1,333,046**	**1,757,641**	**116,312**	**-**	**3,206,999**
Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	43,697	-	43,697
Neto dobitak/gubitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata	-	-	-585	-	-585
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	-	-	7,485	-	7,485
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	44,007	12,890	-22,661	-10	34,226
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	20,144	-142,204	-55,066	-	-177,126
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	25,765	25,765
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	-169,977	-703,085	-95,559	-974,799	-1,943,419
Troškovi amortizacije	-22,711	-93,940	-12,768	-130,244	-259,662
Ostali prihodi	-	-	-	141,107	141,107
Ostali poslovni rashodi	-233,235	-964,745	-131,122	-1,337,579	-2,666,681
Porez na dobitak				-284,163	**-284163**
Dobitak po osnovu odloženih poreza	-	-	-	39,486	**39486**
Neto dobitak	**3,838,485**	**372,633**	**-323,355**	**-2,520,437**	**1,367,326**

42. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)
a) Bilans uspeha po poslovnim segmentima (Nastavak)

Na dan 31. decembar 2024. godine.

U hiljadama dinara

	Korporativni klijenti	Stanovništvo, preduzetnici I mikro klijenti	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostali	Ukupno
Prihodi od kamata	3,048,148	663,790	658,087	-	4,370,025
Rashodi kamata	(970,544)	(438,959)	(302,841)	-	(1,712,346)
Dobitak po osnovu kamata	**2,077,604**	**224,831**	**355,246**	**-**	**2,657,679**
Prihodi od naknada i provizija	2,990,500	749,633	268,168	-	4,008,301
Rashodi od naknada i provizija	(860,834)	(2,115)	(523,939)	-	(1.332,888)
Dobitak /gubitak po osnovu naknada i provizija	**2,183,666**	**747,518**	**(255,771)**	**-**	**2,675,413**
Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	56,446	-	56,446
Neto dobitak/gubitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata	-	-	(22,369)	-	(22,369)
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	-	-	186	-	186
Neto dobitak/gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	-	-	-
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	(21,423)	(2,260)	35,440	-	11,756
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	(668,488)	105,762	169,800		(392,926)
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	19,805	19,805
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(61,023)	(385,958)	(30,819)	(778,291)	(1,256,090)
Troškovi amortizacije	(6,740)	(42,631)	(3,404)	(85,965)	(138,740)
Ostali prihodi	-	-	-	102,215	102,215
Ostali poslovni rashodi	(88,165)	(557,632)	(44,527)	(1,124,475)	(1,814,799)
Porez na dobitak				(298,081)	
Dobitak po osnovu odloženih poreza				3,628	
Neto dobitak	**3,415,431**	**89,630**	**260,228**	**(2,161,164)**	**1,604,125**

42. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

b) Bilans stanja po poslovnim segmentima

Sledeće tabele prikazuju sredstva i obaveze Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2025. i 2024. godine prikazane po poslovnim segmentima.

Za potrebe izveštavanja o stanju sredstava i obaveza po pojedinim poslovnim segmenatima, sredstva angažovana za ukupno poslovanje Banke: Osnovna sredstva i Nematerijalna ulaganja podeljena su prema učešću troškova zarada po pojedinim poslovnim segmentima.

Na dan 31. decembar 2025. godine. **u hiljadama dinara**

	Korporativni klijenti	Stanovništvo, preduzetnici i mikro	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostalo	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	90,497,343	-	90,497,343
Hartije od vrednosti	-	-	1,087,204	-	1,087,204
Krediti i potraživanja	64,997,870	20,715,021	9,965,662	-	95,678,554
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	24,319	-	24,319
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	-	2,882,178	2,882,178
Ostalo	70,280	183,676	35,207	3,620,304	3,909,468
Ukupna aktiva	**65,068,150**	**20,898,698**	**101,609,736**	**6,502,482**	**194,079,066**
Obeveze po osnovu derivata	-	-	5,009	-	5,009
Depoziti i ostale obaveze	94,101,715	68,225,057	7,237,063	-	169,563,835
Ostale obaveze	804,378	1,184,990	87,029	98,630	2,175,027
Ukupne obaveze	**94,906,092**	**69,410,047**	**7,329,102**	**98,630**	**171,743,871**
Kapital				**22,335,195**	**22,335,195**
Ukupna pasiva	**94,906,092**	**69,410,047**	**7,329,102**	**22,433,825**	**194,079,066**

Krediti i potraživanja od banaka su na 31.12.2025. godine u pogledu pripadnosti segmentu prikazani u segmentu Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti.

42. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

b) Bilans stanja po poslovnim segmentima (Nastavak)

Na dan 31. decembar 2024. godine.

u hiljadama dinara

	Korporativni klijenti	Stanovništvo ,preduzetnici i mikro	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostalo	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	55,666,398	-	55,666,398
Hartije od vrednosti	-	-	995,739	-	995,739
Krediti i potraživanja	38,362,734	10,038,222	13,033,986	-	61,434,942
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	1,320	-	1,320
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	-	273,194	273,194
Ostalo	150,240	950,245	75,877	1,916,188	3,092,550
Ukupna aktiva	**38,512,974**	**10,988,467**	**69,773,720**	**2,189,382**	**121,464,143**
Obeveze po osnovu finansijskih namenjenih zaštiti od rizika	-	-	26,002	-	26,002
Depoziti i ostale obaveze	49,590,365	46,345,673	7,031,757	-	102,967,795
Ostale obaveze	123,532	781,320	62,388	1,575,546	2,542,786
Ukupne obaveze	**49,713,897**	**47,126,993**	**7,120,147**	**1,575,546**	**105,536,583**
Kapital				**15,927,560**	**15,927,560**
Ukupna pasiva	**49,713,897**	**47,126,993**	**7,120,147**	**17,503,106**	**121,464,143**

Krediti i potraživanja od banaka su na 31.12.2024. godine u pogledu pripadnosti segmentu prikazani u segmentu Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti.

43. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa čl. 22 Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 31. oktobra 2025. godine i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je dostavila izvode otvorenih stavki (IOS sa stanjem na 31. oktobar 2025. godine) za 10.608 pravnih lica.

Ukupan broj vraćenih i u potpunosti usaglašenih IOS-a je 968 što je 9,13%.

Ukupan iznos osporenih i delimično osporenih IOS-a je 34 odnosno 0,32%.

Broj klijenata koji nisu potvrdili niti osporili IOS-e je 9.606 odnosno 90,55%.

Rok za usaglašavanje klijenta sa dostavljenim IOS-om je 15 dana, pa se smatra da klijenti koji nisu potvrdili niti osporili IOS-e su saglasni sa stanjima potraživanja i obaveza iskazanih u dostavljenom IOS-u.

44. DEVIZNI KURS

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2025. i 2024. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	U dinarima	
	2025.	2024.
EUR	117.2820	117.0149
USD	99.9165	112.4386
CHF	126.0013	124.5237

45. DOGAĐAJI NASTALI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo bitnih događaja nakon datuma bilansiranja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

Beograd, 20. mart 2026.godine

Danijela Stanić Direktor odeljenja računovodstva i izveštavanja	Dr Una Sikimić Predsednica Izvršnog odbora	Tatjana Kuljak Član Izvršnog odbora